

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 15, LETO: XXVIII

JESENICE, DNE 19. APRILA 1979

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

PRIPRAVE ZA GRADNJO NOVE ELEKTROJEKLARNE

Delavci železarne Jesenice so se že ob sprejemanju srednjeročnega razvojnega načrta za obdobje 1976–1980 odločili za izgradnjo dodatnih kapacitet v proizvodnji jekla in postopno opustitev tehnološko zastarelih in ekonomsko neutemeljenih postopkov pridobivanja jekla na Jesenicah. V okviru te odločitve so izdelane tehnično ekonomske študije o možnostih, ustreznosti tehnološkega postopka in potrebnih ukrepih za izvedbo naloge.

Zaradi dinamike izvajanja velike investicije v novo hladno valjarno in obsežnih pripravljalnih del za novo investicijo v elektrojeklarno, ta investicija kasni že na startu. Pričetek fizičnega izvajanja investicije je možen šele ob zaključku leta 1979 in v letu 1980. S tem se investicija v velikem delu in v svojem zaključku prenaša v naslednje srednjeročno obdobje.

Takšna dinamika je predvidena tudi v dokumentih o kontinuiteti razvoja SR Slovenije in SFRJ na področju črne metalurgije.

Investicija ni pomembna samo za našo železarno, temveč tudi za širšo družbeno skupnost.

Vplivi investicije se širijo tudi izven Železarne na področje transporta, energetike, ekologije in prostorske ureditve.

Podrobnosti so vplivi in pričakovani rezultati opisani v nadaljevanju.

PROIZVODNJA JEKLA V SVETU IN PRINAS

Železarna Jesenice s svojimi temeljnimi organizacijami združenega dela še vedno predstavlja daleč največjo industrijsko aktivnost na Je-

senicah in tudi v celi Gornjesavski dolini. S svojo težko in zahtevno proizvodnjo in predelavo jekla že preko sto let odločilno vpliva na razvoj tega dela Gorenjske in daje kruh in blagostanje skoraj polovici zaposlenih v občini Jesenice. V času svojega razvoja so desetstisoči delavcev v potu svojega obraza gradili tovarno, mesto, okolico in sebe. Vtisnili so neizbrisni pečat jeklarstva celi dolini in razširili svoje ime

(Nadaljevanje na 10. strani)

HLADNA VALJARNA BELA V PRVEM TROMESEČJU

V predzadnjem Železarju je bila v okvirjenem delu objavljena nota o uspehu TOZD Hladna valjarna Bela, ki je bil dosežen v mesecu marcu. Danes objavljamo podrobnejše poročilo, kako je TOZD HV-Bela delala v prvem tromesečju letos.

Četrto tekočega poslovnega leta je za nami. Delavski svet in vodstvo TOZD sta bila mnenja, da se s širšo informacijo prikaže in pojasni delo TOZD HV-Bela vsem delavcem temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne.

Predno spregovorimo o doseženih rezultatih v prvem tromesečju, nekaj informacij o gospodarskem načrtu za leto 1979. Z načrtom proizvodnje je predvideno, da bomo izvaljali 95.000 ton pločevine. Od tega naj bi bilo 5.000 ton nerjavnih trakov, 29.000 ton dinamo in 61.000 ton ogljikovih jekel. Količinski asortiment je bil postavljen glede na lanske izkušnje z oskrbo z vložkom, ob optimističnem upoštevanju, da bo oskrba v letu 1979 vsekakor boljše kakor lani. Ovrednotenje v tej preliminarni fazi je pokazalo, da s tako količino in asortimentsko proizvodnjo ne bo mogoče pokrivati z dohodkom vseh še vedno zelo visokih obveznosti TOZD. Zato je bil asortimentski plan spremenjen, kljub pomislekom TOZD HV-Bela, in sicer tako, da se poveča količina nerjavnih jekel na 8.000 ton in ustrezno zmanjša količina nizkoog-

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje na 6. strani)

V MARCU LE MALENKOST POD PLANOM

Uresničevanje z gospodarskim načrtom predvidene skupne in gotove proizvodnje je bilo v marcu precej boljše kot v februarju. To velja tako za gotovo proizvodnjo, kjer smo ob 98 % izpolnitvi prvič presegli količino 40.000 ton, in za skupno proizvodnjo, kjer je bil dosežen 99,6 % še višji. Po posameznih TOZD so v marcu delali takole.

TOZD PLAVŽ

Na obeh plavžih so v marcu delali dobro in so presegli gospodarski načrt proizvodnje za 4,5 %. Zaradi večje porabe železove rude Tomašice, je bila specifična poraba vsipnega koka s 666 kg na tona grodlja za 16 kg višja, kot je bila dosežena v februarju in za 6 kg višja, kot predvideva gospodarski načrt.

TOZD JEKLARNA

Jeklarna je z gospodarskim načrtom za predvideno proizvodnjo zaostala za 0,8 %. V martinarni so bile težave z zastoji in občasnim obratovanjem s štirimi SM pečmi in za oboje je bil osnovni vzrok pomanjkanje delavcev. Vendar je kljub temu z gospodarskim načrtom predvideno proizvodnjo presegla za

2,6 %, medtem ko višje postavljeni operativni program ni bil dosežen. V elektrojeklarni je bilo tudi nekaj zastojev, med njimi tudi več krajših zaradi redukcije električne energije v času obratovalnih konic in gospodarskega načrta niso dosegli.

(Nadaljevanje na 3. strani)

USPEŠEN START INVESTICIJSKE NALOŽBE

V zadnji številki Železarja smo obljubili prispevek o ŠKARJAH ZA RAZREZ STAREGA JEKLA, ki te dni uspešno prestajajo tehnična in tehnološka testiranja in ki bodo kmalu začele poizkusno obratovati.

Škarje so namenjene za razrez odpadnega jekla, ki v dobavljeni obliki ni primerno za zakladanje peči v jeklarni. Posebno problematično je polnjenje šaržirnih korit za martinovke, ker zahtevajo sorazmerno drobno narezano staro železo, saj v nasprotnem primeru med transportom v jeklarno precej vložka pade s korit, oteženo je zakladanje peči, nasipna teža takega vložka je majhna, zato trpi tudi ekonomičnost proizvodnje jekla.

Sedanji način priprave starega jekla je zastarel, ker zahteva veliko težkega in nevarnega fizičnega dela in to na prostem, večkrat v nemogočih vremenskih razmerah. Medtem ko je avtogeno rezanje večjih kosov odpadnega jekla uspešno, pa pri od-

padku, ki ima velike površine in majhno težo, tak način odpove. Tako staro železo pa predvsem na domačem tržišču žal prevladuje, zato je bila odločitev o nabavi naprave za razrez starega jekla vsestransko utemeljena.

Osnova za izbor zmogljivosti in velikosti škarij je bil podatek, da je treba letno razrezati od 60.000 do 70.000 ton starega jekla, to je približno 15 do 20 odstotkov celotne potrebne količine.

Ob sedanjem poprečnem učinku avtogenih rezalcev — osem ton na moža na dno, je za to količino potrebnih 32 rezalcev. Vseh teh težkih delovnih mest tudi sedaj ne bo moč

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRIHODNI TEDEN SEJE VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

Prihodni teden se bodo sestali vsi trije zbori skupščine občine Jesenice in sicer družbenopolitični zbor v ponedeljek, 23. aprila, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa v torek, 24. aprila. Poleg potrjevanja zapisnikov zadnjih sej, poročila o izvršitvi sklepov, volitev in imenovanja ter delegatskih vprašanj, bodo delegati na ločenih sejah obravnavali naslednja vprašanja:

PREDLOG DOGOVORA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH DOGOVORA O OSNOVAH DRUŽBENEGA PLANA OBČINE 1976–1980

V letu 1976 je bil v občini sklenjen dogovor o osnovah družbenega plana občine za obdobje 1976–1980. Na osnovi dosedanjih gibanj gospodarskega razvoja in ocene gibanj tega

razvoja do konca srednjeročnega obdobja pa se je pokazala potreba po spremembi in dopolnitvi nekaterih določb tega dogovora. Osnutek sprememb in dopolnitev tega dokumenta je bil obravnavan v delegatski bazi, oziroma na sejah vseh treh zborov skupščine občine 27. in 29. marca.

(Nadaljevanje na 14. strani)

Sodelavka pri kontroli elektrod

SOLIDARNI S PRIZADETIMI V ČRNI GORI

Le nekaj drobnih sekund je bilo treba in Črnogorsko Primorje je bilo v nedeljo zjutraj v ruševinah, prebivalci pa so tako rekoč v trenutku postali brezdomci. Ranjeni, mrtvi, neprecenljiva materialna škoda... to so posledice trenutnega sproščanja notranjih zemeljskih sil velikih razsežnosti in moči, do katerih je danes človek še brez moči.

Če smo dejali brezdomci, potem to velja le za krajši čas, kajti že nekaj ur po katastrofalnem potresu je temu prebivalstvu in Socialistični republiki Črni gori ponudila bratsko, solidarnostno pomoč vsa Jugoslavija, vse naše republike in pokrajine pa tudi številne države v svetu in naši delavci na začasnem delu v tujini. Tako kot že večkrat v preteklosti, so se tudi tokrat naši ljudje odzvali takoj po nesreči in ponudili svojo pomoč ter ponovno dokazali svojo solidarnost in človekoljubje. Prebivalci Črnogorskega Primorja niso ostali sami, z njimi so vsi naši narodi in narodnosti in z njimi bodo, dokler ne bodo te katastrofalne posledice odstranjene, prebivalci pa dobili novo streho nad glavo, nov dom. Če bi bilo moč, bi jim ponudili svojo streho in gostoljubje, kajti preveč bolijo sporočila, da so prebivalci predvsem v hribovskih vaseh »na robu obupa«. Potrpajte, tudi vi boste dobili novo streho nad glavo in začeli novo življenje, le mrtvih vam ne moremo vrniti.

Tudi prebivalci jeseniške občine so se že prvi dan lotili zbiranja pomoči. Že v nedeljo se je sestel občinski štab za civilno zaščito in imenoval tudi posamezne komisije, da bi akcija stekla čim bolj organizirano, hitro in učinkovito. V najkrajšem času je bilo zbranih precej šotorov, odej, rjuh, blazin in tehnične opreme oziroma strojev — buldožerjev, kamionov in drugega, kar so prispevale organizacije združenega dela, družbene in druge organizacije pa tudi posamezniki. Izvršni svet skupščine občine je kot prvo pomoč prizadetim odobril 100.000 din, stekle pa so tudi akcije v organizacijah združenega dela, v šolah in drugje za zbiranje denarnih sredstev. V nekaterih organizacijah združenega dela so že sklenili, da bodo prispevali enodnevni zaslužek, drugje pa te akcije še tečejo.

Občinski štab je uvedel neprekinjeno dežurno službo, ki deluje v prostorih skupščine občine, vse informacije pa lahko dobite na telefon 81-073. Svoje prispevke, denarne ali druge — šotore, spalne vreče, odeje in podobno, lahko sporočite na navedeno številko, denarna sredstva pa lahko nakažete na številko: 50101-678-51579 na naslov: Republiški štab za civilno zaščito — za pomoč prizadetim v Črni gori.

LETOS ŽE 992 DELAVCEV V RAZNIH TEČAJIH IN SEMINARJIH

Delo oddelka za izobraževanje ob delu pri železarskem izobraževalnem centru je v tem letu doseglo že vidne uspehe. Organiziranih je bilo že 18 tečajev v katerih so predvsem delavci temeljnih organizacij združenega dela Železarne dobili ustrezno funkcionalno znanje. Med temi je najpomembnejši tečaj za ravnanje z napravami za zemeljski plin.

Ta tečaj je obiskovalo 67 delavcev iz TOZD Remonte delavnice. Ni toliko pomembno to, da so tečajniki uspešno končali tečaj, temveč je bistveno to, da smo tečaj organizirali še pred dotokom plina na Jesenice. Delavci — upravljalci plinskih naprav so si pridobili ustrezno strokovno znanje in ni bojazni, da delo ne bo potekalo v redu. Na tečaju so bili ti delavci seznanjeni tudi z vsemi nevarnostmi, ki jih prinaša ta energija.

Poleg tega tečaja smo v tem letu organizirali in izvedli še naslednje tečaje in seminarje:

- tečaj za voznike vilicarjev,
- tečaj za žerjavovodje,
- tečaj za premikače,
- tečaj metodologije za izdelavo razvida delovnih nalog,
- preverjanje znanja iz varstva pri delu.

— poučevanje in izpiti na delovnem mestu,

- uvajalni seminarji,
- tečaj za varjenje v zaščiti ogljikovega dioksida in drugi.

V teku je tečaj za metalurške delavce. Ta tečaj obiskujejo samo delavci železarne Jesenice, ki so že zaposleni na delih, ki zahtevajo strokovno usposobljenost. Tečaj traja eno leto in ga obiskuje 30 delavcev. S tem tečajem si bodo delavci pridobili interno kvalifikacijo, ki je v Železarni enakovredna redni šoli. Zavzetost delavcev pri izobraževanju je pohvale vredna. To nam daje veliko spodbude, da je takšna oblika izobraževanja v dani situaciji zelo primerna. To nam bo tudi vodilo pri nadaljnjem načrtovanju izo-

(Nadaljevanje na 3. strani)

ŠESTA SEJA DELAVSKEGA SVETA SOZD SŽ

Predsednik Piščanec Miloš je šesto sejo delavskega sveta SOZD Slovenske železarne sklical včeraj, 18. aprila, po vrstnem redu v prostorih Žične v Celju. Poleg pregleda izvrševanja sklepov zadnje seje in pregleda sprejetih in izvršenih sklepov vseh dosedanjih sej delavskega sveta so razpravljali in sprejeli:

- zaključni račun SOZD Slovenske železarne za leto 1978;
- poročilo o izvajanju samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev v črni in barvasti metalurgiji;
- predlog samoupravnega sporazuma o združevanju deviznih sredstev in pravic v SOZD Slovenske železarne;
- poročilo o delovanju poslovne skupnosti za jeklo in
- predlog investicijskih programov.

Čeprav smo o naslovnem vprašanju že nekajkrat razmišljali na tem mestu, se nam to zdi še vedno zelo aktualno in k tem vprašanjem se bomo morali še in še vračati. Preveč je namreč očitno, da se v osnovnih organizacijah zveze sindikatov v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnosti naše delovne organizacije, prepočasno uveljavlja vloga in naloge zveze sindikatov, ki izhajajo iz ustave in ki so konkretno opredeljene v kongresih zveze komunistov in zveze sindikatov. Dragocen prispevek o vlogi sindikatov v družbenoekonomskih odnosih in samoupravnih demokraciji je dal tudi Edvard Kardelj v svojem znanstvenem delu Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Torej teoretičnih, idejnopoličnih, akcijskih, operativnih in konkretnih osnov za delo osnovnih organizacij je dovolj, potrebno se je le z vsem tem dobro oborožiti in začeti precej drugače delati, kot delajo doslej nekatere osnovne organizacije zveze sindikatov.

Dovolj je, da le nekoliko pregledamo zapisnike sej izvršnih odborov osnovnih organizacij, pa bomo v mnogih primerih ugotovili, da v glavnem tečejo razprave o različnih izletih, rekreacijskih tekmovanjih, pomoči sodelavcem in o podobnem, seveda če izvzamemo nekoliko bolj poglobljene razprave ob ocenjevanju dela in poslovanja v preteklem letu in kadrovske priprave na volitve samoupravnih organov temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti ter Železarne. Čeprav dovolj skrbno pripravljene in dovolj zavzeto izpeljane razprave o zaključnih računih so vendarle premalo izpostavile osnovne elemente večje produktivnosti dela, uspešnejšega upravljanja in učinkovitejšega poslovanja nasploh. Tu predvsem mislimo na sistem delitve po delu, ki v naših temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, oziroma v Železarni kot celoti še zdaleč ni spodbuden. Še vedno preveč to skrb prepuščamo izključno strokovnim službam, premalo ustvarjalno pa se v ta vprašanja poglobljamo v osnovnih organizacijah zveze sindikata, ki bi morale sodelovati pri izdelavi meril in določanju politike za pridobivanje in razporejanje dohodkov.

V tem — v pridobivanju in razporejanju dohodka in v delitvi osebnega dohodka po delu in rezultatih dela — je tudi ključ ne samo za povečevanje produktivnosti dela, temveč tudi za smotrno izkoriščanje sredstev za proizvodnjo, iskanje notranjih rezerv, razvijanje inventivne dejavnosti, pospeševanja izobraževanja ob delu in za delo, odgovornega sodelovanja pri izdelavi meril in ustreznih oblik svobodne menjave dela, skratka ključ za boljše in odgovornejše gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Le tako bodo namreč delavci spoznavali in videli splošne pogoje družbene reprodukcije in le tako bodo delavci lahko začeli realno gledati na probleme razpolaganja z dohodkom.

OSNOVNE ORGANIZACIJE ZVEZE SINDIKATOV PREPOČASI UVELJAVLJAJO SVOJO USTAVNO VLOGO

Tu so seveda še vprašanja, ki so pomembna za vse delavce v zvezi z njihovim življenjem in delom, nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov in delegatskega sistema, varstvo samoupravnih pravic, splošni ljudski odpor in družbena samozaščita, vključevanje mladih v samoupravljanje, vprašanje zaposlenih žensk, samoupravnega informiranja, skrb za usposabljanje delavcev za samoupravljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kulturnih potreb in interesov delavcev, spodbujanje različnih oblik rekreacije ter zabavnega in športnega življenja, pomoč članom zveze sindikatov, ustrezno sodelovanje in povezovanje z upokojenimi delavci in drugo. Vse to so temeljna vprašanja, o katerih mora osnovna organizacija zveze sindikatov voditi račun. Na vseh teh področjih mora sindikat imeti stalno odprto fronto boja, kar izhaja iz ustavnih določil in kongresnih dokumentov.

Edvard Kardelj je v svojem znanstvenem delu Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja med drugim poudaril, »da je vloga sindikatov vgrajena v mehanizem družbenoekonomskih odnosov kot bistvena in neolčljiva oblika teh odnosov.« To pomeni, da ima sindikat posebno pomembno vlogo pri nadaljnjem razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v združenem delu. Prav tako je pomembna naloga zveze sindikatov, da si prizadeva za oblikovanje enotnih stališč vsega delavskega razreda. Na vseh teh področjih delovanja pa se sindikat ne bi smel omejevali samo na izrekanje o raznih ponujenih rešitvah, temveč iskati in oblikovati tudi lastna stališča in rešitve.

Seveda pa bi bila podoba o delovanju sindikata v Železarni precej deformirana, če ne bi istočasno poudarili pomen in vlogo sindikalnih grup, ki delujejo v okviru samoupravnih delovnih skupin. Tu je nedvomno aktivnost članov zveze sindikatov mnogo močnejša in vsebinsko obsejnejša. Še močnejša in uspešnejša pa bi bila, če bi izvršni odbori osnovnih organizacij prek svojih članov, ki sodelujejo v sindikalnih grupah, oziroma samoupravnih delovnih skupinah tam bolj uveljavljali ustavno vlogo in naloge sindikata. Pri vsem tem nedvomno preveč pozabljamo namreč, da je sindikat socialistična in ustvarjalna sila družbe, na čelu katere je njegova avantgarda zveza komunistov in da mora na različne načine vplivati na delavsko zavest in na reševanje problemov v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, Železarni in v družbi. Da mora biti sindikat zato glavna gibalna sila v odnosih samoupravnega združenega dela in prevzeti velik del nalog pri nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov. Ali preprosteje povedano, sindikati morajo biti v prvi vrsti boja za uresničevanje ustave, zakona o združenem delu in drugih sistemskih rešitev.

Okrepi vlogo in funkcioniranje osnovnih organizacij zveze sindikatov je tudi vodilo statutarne komisije pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije, da je izdelala vzorec pravil o organiziranosti in delovanju osnovne organizacije zveze sindikatov in ga objavila v Sindikalnem poročevalcu, prilogi Delavske enotnosti 14. aprila, obenem z vzorcem poslovnika o organizaciji in delovanju konference osnovnih organizacij zveze sindikatov. Seveda bodo vzorec pravil osnovne organizacije dopolnjevale in razširjale glede na svoje specifične naloge in probleme, vsekakor pa osnova vzorca zajema vse tisto, kar naj bi osnovna organizacija bila. Ko bodo osnovne organizacije zveze sindikatov na osnovi tega oblikovale svoja lastna pravila, bodo spoznavale tudi širino svojega delovanja, kar pa pomeni nadaljnjo krepitev ustavne vloge zveze sindikatov v združenem delu.

(Nadaljevanje s 1. strani)

ukiniti, ker je treba okrog 12.000 ton, predvsem masivnih lastnih odpadkov, še vedno avtogeno zrezati, vendarle pa bo začetek obratovanja škarij pomenil zmanjšanje normativna za 18 delavcev, kar je ob vse večjem pomanjkanju fizičnih delavcev vsekakor pomemben prispevek k humanizaciji delovnih opravil.

Izmed ponudb vseh pomembnejših proizvajalcev tovrstne opreme, so bile izbrane škarije LUDAL PSA 60 od priznane zahodnonemške firme LINDEMANN. Ob tem pa je treba poudariti, da je pretežni del naprave, ki tehta 250 ton, izdelala domača industrija. Nemški so le načrti in hidravlična oprema, ostalo mehansko in elektroopremo pa je izdelala mariborska Metalna ob sodelovanju železarne Ravne. Pri tem poslu je šlo za dokaj zahtevno delo, saj je največji zvarjen in natančno obdelan sestavni del škarij tehtal 48 ton. Zaradi ozkih toleranc je bila v Metalni izvedena predhodna montaža s preizkusnim pogonom, končna montaža pa se je v naši železarni odvijala v prvem letošnjem tromeščju.

Posebno pozornost smo ves čas posvečali hidravliki, saj je to po instalirani moči in po kompleksnosti doslej največja hidravlična naprava na Jesenicah. Šest elektromotorjev s skupno močjo 540 kW poganja 12 barnih črpalk, ki ustvarjajo največji tlak 320 barov in pretok 2850 l/min. Glavni cilindri za pogon giljotine je težak osem ton in proizvaja na nožih širine 1000 mm, silo 800 ton. Število rezov je do 7,5 na minuto, največji preseki, ki jih je mogoče rezati, pa so: okrogli material 160 mm; kvadratni material 140 mm; pločevina 95 x 900 mm in I profili 4 x NP 400 ali 2 x NP 600.

Pri dolžini odrezkov 400 mm znaša zmogljivost škarij, odvisno od vrste starega železa, od 13 do 27 ton na uro.

Voluminozni material pa se naklada v stiskalno komoro velikosti 220 x 6000 mm, kjer se s pokrovom in s stranskim stiskanjem zmečka v paket s presekom 900 x 1000 mm in dolžine do šest metrov. Le-tega poseben cilindri potiska pod nož, ki reže material na poljubno dolžino. Pred vsakim odrezom držalo pritiskne material, da se ne zagodi med nože.

Za stiskanje neugodnih elastičnih odpadkov je vgrajen dodaten stranski pah z velikim specifičnim pritiskom.

Skupaj je torej na škarijah šest hidravličnih cilindrov, ki s pomočjo avtomatike samodejno izvajajo razrez starega železa. V hidravličnem sistemu je 10.000 litrov olja, strojnica je zaprta, ventilirana in ogrevana tako, da so dani vsi pogoji za optimalno posluževanje in vzdrževanje naprave.

Zaenkrat je predvideno delo v dveh izmenah. Na eni izmeni bosta zaposlena upravljalec škarij in pomočnik, pozneje, ko bo dobavljen še en hidravlični bager za nakladanje zrezanega materiala v koritne vozove, pa bodo zaposleni trije delavci.

Škarije so postavljene v sredini skladišča starega železa ob srednjem svetlobnem stebri pri pristaniških žerjavih, ki jih bodo tudi posluževali. Na južni strani je predvidena razširitev skladišča starega železa s portalnim žerjavom velike razpetine, ki bo s prevesnim poljem pokrtil tudi škarije.

Zaradi take lokacije in pa seveda zaradi ustreznih preventivnih ukrepov, nova naprava ne bo povzročala nikakršnega onesnaževanja okolja,

USPEŠEN START INVESTICIJSKE NALOŽBE

kar je ob današnjih prizadevanjih v tej smeri, tudi pomembno.

Energetsko napajanje škarij je zaradi velike priključne moči terjalo izgradnjo nove transformatorske in razdelilne postaje, ki bo zamenjala sedanjo, že popolnoma dotrajano. S tem bodo pokrite tudi potrebe širšega območja na transportu, predvidena pa je tudi rezerva za bodoče projekte. Vzporedno z gradnjo škarij je bila tudi podaljšana razdelilna postaja za potrebe avtogenih rezalcev, postavljeni so začasni garderobni in sanitarni prostori ter pisarni za delavce novozgrajenega objekta in kot je bilo že omenjeno, je v teku nabava hidravličnega bagera za prekladanje starega železa.

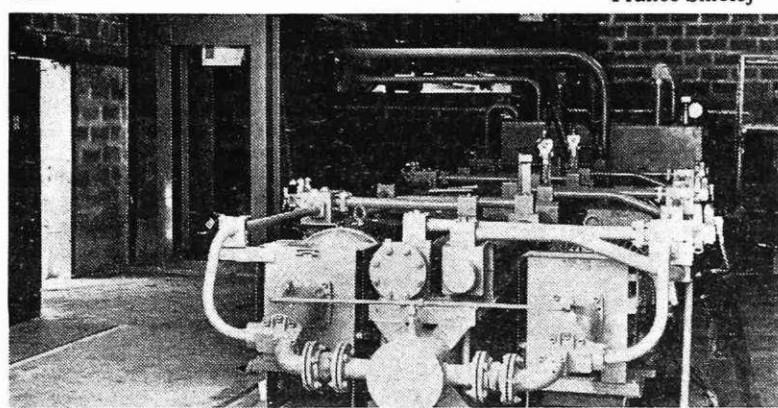
Opisana investicijska naložba je veljala nekaj čez 32 milijonov din, od tega je 12,8 milijona lastnih sredstev, 11,5 milijona kredita dobavitelja in 8 milijonov din bančnega kredita.

Gradbena dela je izvajal GIP Gradis, TOZD Jesenice, dobavo in montažo transformatorske postaje je izvedlo IMP Ljubljana, škarije pa je dobavila Metalna, skupaj z železarno Ravne in Lindemannom. Žal moramo ugotoviti, da so pogodbene roke, kot po dogovoru, vsi po vrsti krepko podaljšali, tako da smo prevzemni test škarij opravili šele konec marca, te dni pa so v teku oblastveni pregledi za pridobitev dovoljenja za poizkusno obratovanje.

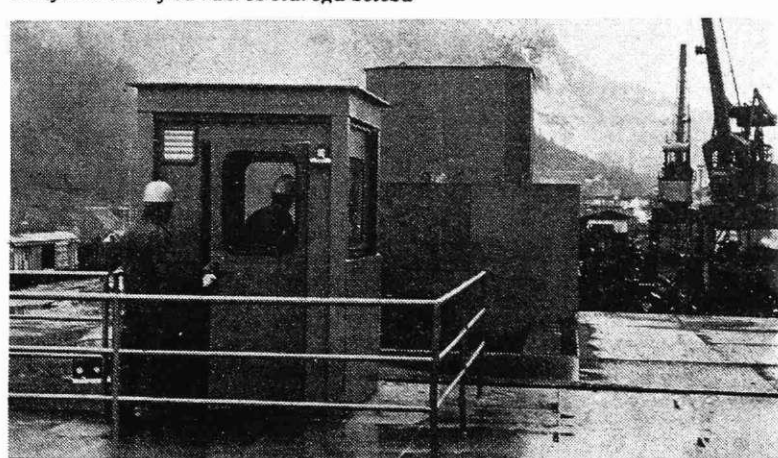
Zaključena sta tudi tečaja za proizvodne in vzdrževalne delavce in če ne bo nepredvidenih težav, bomo v zadnjem tednu aprila začeli z dvomesečnim poskusnim obratovanjem.

Kljub terminski zakasnitvi objekta pa sta izredno ugoden izid testnega preizkusa — dosegli smo namreč zmogljivost razreza 42 t/h — in pa solidna izvedba in kvaliteta škarij, dovolj trdna poroka, da so vložena sredstva dobro naložena.

France Smolej

Strojnica škarij za razrez starega železa

Komandna kabina in žrelo škarij za razrez starega železa

INFORMACIJE NAJ BODO NATANČNE

V štirinajsti številki Železarja, 12. aprila, avtor v sestavku pod naslovom V marcu smo zaslužili visok osebni dohodek, obravnava poleg ostalega tudi prispevne stopnje posameznih samoupravnih interesnih skupnosti in v zvezi s tem tudi v letu 1978 dosežene viške. Le-ti se morajo po sklepu izvršnega sveta Slovenije vrniti nazaj gospodarstvu. To pa je utemeljeno s tem, da družbena poraba ne sme presegati danih možnosti, oziroma, da mora zaostajati za rastjo družbenega proizvoda. Seveda ta presežek ne bomo vračali, ampak bomo to napravili z zmanjševanjem prispevnih stopenj od 1. aprila dalje.

Avtor navaja, da skupnost zdravstvenega varstva nima v letu 1978 presežkov, zato tudi ni zmanjšala prispevnih stopenj, nekaj podobnega trdi tudi za skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Dejansko stanje pa je naslednje: obe navedeni skupnosti sta v letu 1978 razmeroma visoko presegli planirane prihodke po sprejetih prispevnih stopnjah. Ker pa skupnost pokojninskega in invalidskega zava-

rovanja nima samostojnega obračuna po občinah, lahko govorimo le o skupnem presežku v okviru republike. Ta pa je kar 320 milijonov din, zaradi česar se bo ta skupnost odrekla trimesečnemu dohodku, katerega plačujejo organizacije združenega dela iz poslovnega sklada.

Samoupravna interesna skupnost zdravstvenega varstva pa ima svoj lastni obračun in je v letu 1978 ta izkazoval 12.654.000,00 din, ali več kot polovico vseh presežkov tistih SIS, ki imajo svoje občinske obračune.

Dohodki skupnosti zdravstvenega varstva se formirajo v glavnem iz treh glavnih virov, to je iz prispevnih stopenj iz bruto osebnega dohodka iz dohodka, iz odhodka organizacij združenega dela in iz prispevka za zdravstveno varstvo upoko-jencev. Kot presežek pa se računa samo dohodek iz prispevnih stopenj in dohodka organizacij združenega dela.

V letu 1978 smo v drugi polovici leta 1978 zbirali sredstva po naslednjih stopnjah: iz bruto osebnega dohodka je bila v drugi polovici leta znižana stopnja iz 7,43 % na 6,94 %; iz dohodka pa je bila zvišana od 1,65 na 2,76 % in to zvišanje je predvsem tudi prineslo presežek. Koncem leta pa smo za leto 1979 potrdili nove prispevne stopnje in sicer 7,0 % iz bruto osebnih dohodkov in 2,04 % iz dohodka organizacij združenega dela, ki naj bi veljale v letu 1979. Zaradi poračunavanja doseženih presežkov pa se od 1. aprila dalje uporabljajo naslednje stopnje: iz bruto osebnega dohodka ostane stopnja nespremenjena, torej 7,0 %, iz dohodka organizacij združenega dela pa 1,02 %. Seveda se to pri izplačilu osebnega dohodka ne bo poznalo kot se to pozna pri ostalih znižanjih. Vendar bodo skupni dohodki temeljnih organizacij združenega dela Železarne kar za skoraj deset milijonov višji, kar tudi to nekaj pomeni.

K. F.

Stane Torkar

ODSOTNOST Z DELA V PRVEM TROMESEČJU

V prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva je obvladovanje odsotnosti od dela pomembna naloga, zato smo v smernicah plana Železarne za leto 1979 opredelili cilje, ki jih želimo doseči pri obvladovanju vseh vrst odsotnosti od dela.

Po prvem tromeščju lahko ocenimo, da v primerjavi z istim obdobjem v letu 1978 zastavljene cilje uresničujemo, kar je razvidno iz razpredelnice:

	1978 %	1979 %
bol. odsotnost	8,48	7,88
letni dopust	7,48	8,03
izredno plačan dopust	0,73	0,45
ostalo	0,12	0,10
izostanki	0,31	0,36
SKUPAJ	17,12	16,82

Pri posameznih vrstah odsotnosti smo znižali bolezensko odsotnost za 0,6 %, v smernicah plana smo planirali znižanje te odsotnosti za 0,5 %. S tem rezultatom bi bili lahko zadovoljni, vendar je v tem obdobju očiten trend porasta bolezenske odsotnosti: januar 6,93, februar 8 % in marec 8,67 %, zato se nam lahko zgodi, da ob koncu leta ne bomo dosegli načrtovanega znižanja, kljub

ugodnemu pomembnemu rezultatu v prvem tromeščju.

Odsotnost zaradi koriščenja letnega dopusta je višja za 0,55 %, kar je pozitivno, saj s tem zagotavljamo bolj enakomerno koriščenje letnega dopusta prek vsega leta.

Iz podatkov, ki so nam na voljo pa seveda ni razvidno, koliko je bilo te odsotnosti zaradi koriščenja dopusta iz leta 1978 in koriščenja dopusta na proste dneve.

Znižanje izredno plačane odsotnosti gre na račun manjše odsotnosti za športno-kulturno udejstvovanje, ko so odbori za delovna razmerja TOZD in delovnih skupnosti zaostri kriterije za odobravanje te odsotnosti.

Kljub ugodnim kazalcem pa ne moremo mimo ugotovitve, da je odsotnost od dela še vedno previsoka in da posamezne TOZD pomembno presegajo poprečno odsotnost v Železarni in se zaradi tega srečujemo z velikimi težavami pri izpolnjevanju planskih obveznosti.

IZVRŠITEV PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE V MARCU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA			GOTOVA PROIZVODNJA			Odprema za prodajo
	program	izvršenje	%	program	izvrš.	%	
Plavž	14.300	14.807,0	103,5				
Jeklarna	45.800	43.076,7	94,0				
- SM	29.800	28.128,5	94,4				
- EI	16.000	14.948,2	93,4				
- ASEA	7.100	6.855,8	96,6				
- LM	8.700	7.850,1	90,2				
- BBC	200	242,3	121,1				
Livarna	155	170,1	109,7	60	82,7	137,8	82,7
- jeklo	150	167,3	111,5	60	82,7	137,8	82,7
- kovino	5	2,8	56,0				
Valj. bluming-štek	37.320	38.113,1	102,1	6.420	6.017,3	93,7	5.965,5
- bluming	21.920	23.388,7	106,7	920	710,7	77,2	689,5
- štek.-razr.	15.400	11.874,6	95,6	5.500	2.593,0	96,5	2.578,3
- štek.-term. o.		2.849,8			2.713,6		2.697,7
Valj. žice in prof.	10.940	10.542,2	96,3	2.900	3.493,4	120,5	3.131,4
- valj. žice	9.740	9.306,8	95,5	2.900	3.366,1	116,0	3.004,1
- valj. prof.	1.200	1.235,4	102,9		127,3		127,3
Valj. deb. pl.	8.810	8.813,3	100,0	8.690	8.576,7	98,7	8.771,9
HV Bela	8.200	8.328,7	101,5	8.080	8.212,2	101,6	8.276,8
HV Jesenice	2.640	2.654,3	100,5	2.440	2.436,6	99,9	2.400,3
Žičarna	6.150	6.021,1	97,9	4.760	4.459,8	93,7	4.694,6
Profilarna	2.140	2.358,8	110,2	2.015	2.176,1	107,9	1.871,5
Skladišče 38	170	1,4	0,8	170	1,4	0,8	
Vratni podb.	70	94,3	134,7	70	93,7	133,9	116,9
Jeklovlek	1.500	1.701,0	113,4	1.500	1.698,5	113,2	1.801,7
Elektrode	2.220	2.218,0	99,9	2.030	2.033,8	100,1	2.060,4
- el. + v. ž.	1.670	1.657,9	99,2	1.660	1.648,1	99,2	1.677,2
- var. prašek	70	74,4	106,2	70	73,0	104,2	70,4
- suha el. masa	100	104,4	104,4	100	104,4	104,4	104,4
- ognjevd. mat.	380	381,3	100,3	200	208,3	104,1	208,4
Žebližarna	1.050	1.051,1	100,1	1.050	1.048,7	99,9	977,6
SKUPAJ	141.465	139.951,1	98,9	40.185	40.330,9	100,3	40.151,3
Elektr. Zagreb				300	486,0	162,0	486,0
SKUPAJ	141.465	139.951,1	98,9	40.485	40.816,9	100,8	40.637,3

V MARCU LE MALENKOST POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pri izpolnjevanju kvalitativnega programa je martinarna izdelala 80,2 % po programu naročenih šarž in elektro jeklarna 82,6 %. Ob upoštevanju dogovorjenega tehnološkega rizika 5,0 % v martinarni in 6,0 % v elektro jeklarni, je bilo v prvi 4,6 % prenešenih šarž in v drugi 11,1 %. V martinarni je bila situacija slabša v primerjavi s februarjem za 2,7 %, v elektro jeklarni pa za 0,3 % boljša. Pri vlišanju kvalitativnega jekla so količinsko dosegli nekoliko boljši rezultat kot v februarju, vendar še ne popolnoma zadovoljivega. Skupno je bilo naročenih 123 šarž te kvalitete, od njih pa 109 ali 88,6 % (v februarju 86,9 %).

TOZD LIVARNA

V Livarni so v marcu precej presegle planirano skupno proizvodnjo. Zunanji naročniki so odpremili 82,7 ton jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Skupnih zastojev na obratovalni liniji je bilo v marcu 28,18 %, kar je za 2,36 % manj kot v februarju in skupno s septembrom, ko je bilo doseženo 28,08 %, lani in letos najnižja številka. Operativni program skupne in gotove proizvodnje je bil postavljen nižje kot gospodarski načrt in je bil tudi presežen, medtem ko gospodarski načrt ni bil dosežen. Vzrok za takšno situacijo je bil kljub nizkim razvojem v tem, ker z gospodarskim načrtom predvidena dobava vložka iz tujih virov za to temeljno organizacijo ni bila v celoti uresničena.

Potisna peč je obratovala od 13. do 23. marca. V tem času je bilo prevajanih 4.703 tone domačih in tujih slabov.

Direktno valjanje TVT dinamo kvalitativno iz blokov je potekalo precej boljše kot v februarju.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V valjarni žice smo imeli v preteklem mesecu težave zaradi pomanjkanja vložka, kar smo dobili premajhne količine blumov, prevajanih iz naših ingotov v železarni Sisak. To je bil tudi glavni vzrok za manjšo skupno proizvodnjo. Skup-

nih zastojev na obratovalni čas je bilo v marcu 43,76 %, od tega 5,02 % zaradi pomanjkanja vložka. Visoki so bili tudi elektro-mehanski zastoji s 16,31 %.

Valjarna profilov je planirano skupno proizvodnjo za 2,9 % preseglela.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Ta valjarna je z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla 100 %, medtem ko je pri gotovi proizvodnji zaostala za 2,3 %.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

V tej temeljni organizaciji so v marcu dosegli pomemben proizvodni dosežek, saj so pri skupni in gotovi proizvodnji prvič presegle 8.000 ton in s tem tudi z gospodarskim načrtom predvideno količino. Doslej največja proizvodnja je bila dosežena tudi pri dinamo jeklih in sicer 2.599 ton ali 104 % v odnosu na gospodarski načrt (februarja 2.184 ton). Precej slabša pa je bila situacija pri nerjavnih jeklih, kjer so bile težave z vložkom in je bilo proizvedenih 145 ton (v februarju 222 ton).

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena, medtem ko je gotova za malenkost zaostala. Proizvedeno je bilo 645 ton dinamo toplovaljanih trakov (v februarju 525 ton) in 377 ton nizkolegiranih ter visokolegiranih kvalitativno (v februarju 150 ton). Ta proizvedena količina nizkolegiranih in visokolegiranih kvalitativno jekel je bila doslej najvišja.

TOZD ŽIČARNA

Žičarna v marcu načrtovane skupne in gotove proizvodnje ni dosegla. Vzrok je bil v tem, ker zaradi težav z vložkom v valjarni žice, nismo uspeli

zagotoviti zadostne količine žice debelejših dimenzij.

Po kvalitativnem asortimentu so izdelali 1.016 ton patentirane žice (v februarju 1.103 tone), 450 ton VAC žice (v februarju 404 tone) in 112 ton EPP žice (v februarju 109 ton).

TOZD PROFILARNA

V profilarni je bilo v marcu nekaj težav z vložkom in tudi več menjav oblikovalnega orodja zaradi proizvodnje najbolj nujnih naročil. Vendar je kljub temu presegle gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje.

TOZD VRATNI PODBOJI

Zaradi pomanjkanja naročil je bil operativni program skupne proizvodnje postavljen nižje, kot gospodarski načrt in je bil tudi presežen, medtem ko gospodarski načrt ni bil dosežen. V tem mesecu je bila dosežena tudi doslej največja odprema in sicer 116,1 ton.

TOZD JEKLOVLEK

Kljub določenim težavam z vložkom je Jeklovlek uspel doseči v marcu z gospodarskim načrtom predvideno proizvodnjo. Odprema je bila močno presežena, ker je ob koncu februarja ostal del proizvodnje v skladišču.

TOZD ELEKTRODE

Gospodarski načrt celotne temeljne organizacije je bil dosežen. Z 99,2 % je nekoliko zaostala proizvodnja oploščenih elektrod, vendar ta rezultat vseeno kaže, da se situacija na novi liniji za oploščenje normalizira.

TOZD ŽEBLIŽARNA

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je bil dosežen. Težave pa so bile pri odpremi zaradi pomanjkanja kontejnerjev za izvoz v ZDA.

Karba

LETOS ŽE 992 DELAVCEV V ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

brazevalnih akcij, od katerih so že v teku:

- usposabljanje vzdrževalcev za oljno hidravliko,
- drugi tečaj za voznike viličarjev,
- drugi tečaj za žerjavovodje,
- seminar o novih materialih za kablanske glave in spojke,
- usposabljanje vzdrževalcev za mazanje,
- tečaj za obločno in plamensko varjenje,
- usposabljanje kontrolorjev polizdelkov z ultrazvokom.

V vseh teh tečajih in seminarjih se usposablja približno 1.250 delavcev.

V tem kratkem prikazu dopolnilnega izobraževanja delavcev v Železarni je razvidna zavzetost Železarnarje do usposabljanja strokovnih kadrov, brez katerih ni kvalitete.

Delo, ki je bilo opravljeno v prvih mesecih tega leta je rezultat dobrega sodelovanja kadrovskega sektorja Železarnarje in železarskega izobraževalnega centra. To pa je že v skladu s sedanjim predlogom usmerjenega izobraževanja, ko naj bo delovna organizacija tesno povezana z izobraževalnim centrom. Naloga izobraževalnega centra pa ni samo izobraževanje mladine, temveč tudi odraslih za delo, iz dela in ob delu.

Metallurški delavci pri pouku (Foto: T. Rant)

LEPA UDELEŽBA NA SOBOTNIH VOLITVAH

Na sobotnih volitvah samoupravnih organov TOZD in delovnih skupnosti ter delovne organizacije, je bila udeležba naslednja:

TOZD oz. DS

Glasovalo št. %

PLAVŽ	209	90,5
JEKLARNA	560	87,1
LIVARNA	85	98,6
VALJARNA BLUMING ŠTEKEL	381	92,0
VALJARNA ŽICE IN PROFILOV	221	91,3
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	175	89,7
HLADNA VALJARNA BELA	255	86,1
HLADNA VALJARNA JESENICE	213	91,4
ŽIČARNA	249	81,1
PROFILARNA	84	86,6
VRATNI PODBOJI	46	97,9
JEKLOVLEK	144	91,1
ELEKTRODE	226	88,3
ŽEBLIŽARNA	78	88,8
KOVINOSERVIS	69	84,1
STROJNE DELAVNICE	303	93,2
REMONTNE DELAVNICE	480	90,9
VZDRŽEVANJE	470	87,9
ENERGETIKA	225	91,8
TRANSPORT	338	90,1
DRUŽBENA PREHRANA	169	89,3
KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE		
TER INFORMIRANJE	325	94,5
KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE	270	94,4
EKONOMIKA, TEHNIČNA KONTROLA		
IN RAZISKAVE TER NOVOGRADNJE	458	89,8

V Železarni je bilo skupaj vpisanih v volilne imenike 6702, glasovalo 6023 ali povprečno 89,9 %.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 23. 4.	MIHA ŠLIBAR	IVAN KAVČIČ
TOREK – 24. 4.	STANE ERŽEN	FRANC BERNIK
SREDA – 25. 4.	BRANE ISKRA	ANTON BURJA, ml.
ČETRTEK – 26. 4.	JANEZ PIKON	IGOR LOGAR
PETEK – 27. 4.	JANEZ ARH	ALOJZ VARL
SOBOTA – 28. 4.	MARJAN TRONTELJ	ALOJZ SLIVNIK
NEDELJA – 29. 4.	ANTON KAVČIČ	IVAN MOLAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00
nočni pa od 18.00 do 6.00

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00
nočni pa od 18.00 do 6.00

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 23. do 28. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante: dopoldan: III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec, in IV. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Sitar,

popoldan: I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

V soboto, 28. aprila, samo dopoldan I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

Dispanzer za borbe od 23. do 28. aprila od 11. do 13. ure – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

V zobni ambulanti: dopoldan: II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej, popoldan: I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar.

V soboto, 28. aprila, samo dopoldan II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. ure do 19.30, v soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja delovne skupnosti KO-FI, dajemo naslednjo

OBJAVO

za proste delovne naloge v nabavnem in prodajnem sektorju

1. vodja referata materialno skladiščnega poslovanja (nabavni sektor) šifra 5244. U-4, 15. ktg.
2. vodja referata prodaje (prodajni sektor) šifra 5266. U-4, 16. ktg.
3. referent prodaje (prodajni sektor) šifra 5268. U-3, 13. ktg.

POGOJI:

Za opravljanje navedenih delovnih nalog se zahteva:

Pod točko 1. – višja šola metalurške ali organizacijske smeri in 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih nalogah.

Pod točko 2. – višja šola ekonomske, strojne ali metalurške smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delovnih nalogah.

Pod točko 3. – srednja šola ekonomske, strojne ali metalurške smeri in 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih nalogah.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni, po objavi na kadrovski sektor železarnarje, z oznako za DS KO-FI.

Posebne prijavnice dobite pri kadrovskih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

28. SEJA DELAVŠKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Remontne delavnice Ciril Vister je 5. aprila sklical 28. redno sejo delavskega sveta in predlagal delegatom v razpravo:

Predlog statuta delovne organizacije, predlog sklepov o pripravi in sprejetju srednjeročnega plana 1981 do 1985 in dolgoročnega plana do leta 2000 TOZD RD, samoupravni sporazum o združevanju sredstev za investicijske naložbe SOZD SZ, obravnava statuta medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko, predlog oblikovanja in delitve sklada skupne porabe za leto 1979, obravnava predloga za zamenjavo avtomatske telefonske centrale, predlog o združevanju finančnih sredstev za investicije v TOZD RD in problematiko povrnitve stroškov za udeležbo na sejah.

Najprej so na seji pregledali izvajanje sklepov zadnje seje in ugotovili, da so bili vsi sklepi uresničeni, razen sklepa

- za dodelitev stanovanja Silvu Bradaškja, ki bo obravnavan na naslednji seji DS Železarne in
- pritožbe na vrednotenje delovnih nalog vodij v SRD, kar se bo reševalo na prihodnji seji, ker bodo do 20. aprila dobili pisni odgovor strokovnih služb.

Sprejeli so ugotovitveni sklep, da se sprejme predlog statuta delovne organizacije in zadolžijo delegate, da na seji delavskega sveta Železarne predložijo pripombe v usklajevanje, ki se nanašajo na poslovni predmet TOZD, ki naj se dopolni, nadalje na odgovornost poslovnih organov, ki je v primerjavi z delavci s posebnimi pooblastili premalo opredeljena in na člen 131, v katerem niso določeni roki do kdaj morajo biti objavljeni zapisniki sej o delu organov in nosilcev pooblastil, ki so pomembni za službo družbenega knjigovodstva.

Sklenili so, da se izdela srednjeročni in dolgoročni plan za TOZD RD, v skladu s statutom TOZD RD pa je zadolžil poslovodni organ, da – v aprilu 1979 pripravi analizo sedanjega stanja in razvojnih možnosti TOZD RD do leta 1985 kot osnove za izdelavo smernic plana, – v juliju oziroma avgustu 1979 pripravi predlog smernic za pripravo srednjeročnega plana TOZD RD ter elemente za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljnih plana železarne Jesenice. Rok za obravnavo in potrditev teh smernic je določil september 1979.

Sprejete smernice bodo osnova za izdelavo predlogov planov TOZD RD in za sporazumevanje ter dogovarjanje o samoupravnih sporazumih o temeljnih plana delovne organizacije, pri čemer je delavski svet sprejel naslednji rokovnik:

- v drugem četrtletju 1980 je treba pripraviti predlog srednjeročnega plana TOZD RD in ga v drugi polovici leta 1980 posredovati samoupravnim organom v razpravo in sprejem;
- do konca leta 1979 pripraviti analizo razvojnih možnosti TOZD RD do leta 2000;
- v novembru 1981 pripraviti predlog smernic za pripravo dolgoročnega plana TOZD RD ter elemente za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljnih dolgoročnega plana železarne Jesenice;

- v drugi polovici leta 1983 pa pripraviti predlog dolgoročnega plana TOZD RD. Rok za sprejem dolgoročnega plana je v decembru 1983.
- Kot strokovnega nosilca aktivnosti pri pripravi in izdelavi srednjeročnega in dolgoročnega plana je določil SEO, oddelek za ekonomske analize in planiranje, pri čemer pa je

še posebej opozoril, da je treba načrtovati razvoj TOZD RD enakovredno in usklajeno z razvojem proizvodnih TOZD in da je v tem obdobju treba nadomestiti desetletno zaostajanje v razvoju te dejavnosti.

V nadaljevanju so sprejeli samoupravni sporazum o združevanju sredstev za investicijske naložbe SOZD SZ.

Soglašali so s predlagano ustanovitvijo medobčinske gospodarske zbornice in istočasno sprejeli njen statut.

Sprejeli so tudi ugotovitveni sklep o sprejemu predloga oblikovanja in delitve sklada skupne porabe, pri čemer želijo pisne odgovore na naslednja vprašanja:

- kolikšna bo dejanska vrednost bona za malico in kako bo regresirana vrednost z oziroma na delavce tujih firm, ki delajo na področju Železarne in se poslužujejo uslug naših kanton,
- zahtevajo pojasnilo, čemu so namenjena sredstva v višini 933.000 din v točki 5.5 naložbe v širši družbeni standard, kar ni pojasnjeno v obrazložitvi. V kolikor so ta sredstva nerazporejena, se jih sme porabiti samo po predhodnem odločanju vseh delavcev Železarne,
- zahtevajo podatke, koliko sredstev so druge delovne organizacije v občini namenile iz sklada

10. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNA

Predsednik odbora za splošne zadeve Anton DEZMAN je sklical v petek, 13. aprila 19. redno sejo odbora in po ugotovitvi sklepčnosti predlagal za sejo naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, odobritev službenih potovanj v tujino, poročila o uspešnosti službenih potovanj v tujino in ocene ter tekoče zadeve.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so člani odbora ugotovili, da so sklepi v celoti izvršeni.

Predsednik odbora je nato posredoval predloge za službena potovanja v tujino, člani odbora pa so odobrili službena potovanja naslednjim sodelavcem: Francu BAHUNU, poveljniku PGRC in Ignacu GLAVICU, vodniku – soferju, ki bosta potovala k firmi Magirus-Denz Ag-Ulm zaradi nabave oziroma prevzema hidravlično-raztegljive lestve. Na 6. mednarodno konferenco plavžarjev v Vitkovcah bo potoval tehnolog TOZD Plavž Mihael TOLAR. Na Madžarsko bo potoval tehnolog TOZD Žičarna Vinko POGACNIK zaradi skupne kontrole uporabnosti žice, ki jo je TOZD Žičarna poslala na Madžarsko.

Predsednik poslovnega odbora Peter KUNC, Jelka VIDALI, vodja oddelka računovodstev, Aleksander JEZERSEK, vodja temeljne organizacije Hladna valjarna Bela in Emil AZMAN, vodja sektorja novogradenj pa bodo potovali v Italijo v Genovo, kjer se bodo udeležili 14. seje poslovnega odbora Hladne valjarne Bela. Na razgovore o ekonomskem in znanstvenem sodelovanju pa bo na Češko potoval vodja nabavnega sektorja Janez BIDOVEC. Predlog za službeno potovanje Vinka ROTARJA in Zdenka CUNDA pa je odbor odstopil v proučitev poslovnemu odboru, ki naj da svoje mnenje.

Nato so člani odbora pregledali poročila o uspešnosti opravljenih potovanj v tujino, ki so jih odobrili na prejšnji seji. Prav tako so pregledali tudi ocene uspešnosti službenih potovanj, ki jih pripravi na podlagi

skupne porabe iz leta 1978 za širši družbeni standard,

– oddelek za družbeni standard pri kadrovskem sektorju Železarne naj da pisni odgovor, kam se vračajo sredstva iz posojil za individualno stanovanjsko gradnjo in kako ter kam se potem razporejajo.

Obravnavali so tudi predlog zamenjave avtomatske telefonske centrale in se seznanili s pripravljalnimi deli. Pri tem je DS pooblastil poslovodni odbor, da imenuje team za izdelavo investicijskega programa in naroči čimprej investicijski program za investicijo, skupaj s predlogom financiranja.

Delavski svet je naročil službam, da izdelajo samoupravni sporazum o združevanju sredstev za investicije v TOZD RD, in sicer: zamenjava ATC, ureditev instalacijske delavnice v stari kisikarni, nabava avto dvigala za potrebe ERD in delavniške prostore za RTA v skupnem znesku 8.100.000,00 din.

Obravnavali so tudi problematiko povrnitve stroškov za udeležbo na sejah in sklenili, da imajo delegati v samoupravnih organih TOZD RD in delegati v ostalih delegacijah pravico do povračila stroškov v višini 50,00 din, v kolikor se udeležijo seje, ki so sklicane izven njihovega rednega delovnega časa.

V nadaljevanju so soglašali s predlogom dopolnitve članov volilne komisije.

Ob sklepu seje so zadolžili vodstvo TOZD, da preskrbi pisni odgovor na delegatsko vprašanje: »Ali so delavci naše TOZD dolžni opravljati vzdrževalna dela na novih napravah, ki še niso prevzete?« To vprašanje je bilo postavljeno na osnovi del, ki jih že izvajamo na konti livu. NZ

potnih poročil član poslovnega odbora. Službena potovanja so bila ocenjena kot uspešna oziroma kot koristna.

Vodja splošnega sektorja Dušan STARE je posredoval informacijo oziroma poročilo o službenih potovanjih v tujino in tuzemstvo v mesecu marcu 1979, poročilo o obisku inozemskih gostov, o ekskurziji v Železarni in tehničnem muzeju ter o izdaji knjig in porabljenih sredstvih za reprezentanco.

Pod točko tekoče zadeve so člani odbora obravnavali vloge društev in organizacij, ki so jih naslovile na odbor za splošne zadeve. Večina vlog so prošnje za finančno pomoč ali za praktične izdelke, ki bi jih uporabili pri organiziranju srečelovov. Aktivno invalidov železarne Jesenice je odobril devet knjig, ki jih bodo podelili zmagovalcem tekmovanja v streljanju, kegljanju in šahu.

Odbor je bil seznanjen tudi z obširnimi poročili o delovne konference industrijskega gasilskega društva železarne Jesenice in poklicne gasilske in reševalne čete železarne Jesenice za leto 1978. Poročilo je odbor sprejel brez pripomb.

Ob zaključku seje je vodja splošnega sektorja podal še informacijo o pogostitvi naših delavcev – jubilarov, ki jo prireja predsednik poslovnega odbora, predsednik delavskega sveta, ob tej priliki pa jim bodo podelili priznanja in diplome za življenjsko delo. Priznanja in diplome bodo dobili vsi moški, ki so dopolnili 35 oziroma 40 let delovne dobe v Železarni, in vse žene, ki so dopolnile 30 oziroma 35 let delovne dobe v Železarni.

Z. B.

Na volišču v TOZD Jeklarna

TOZD Strojne delavnice

30. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

V petek, 13. aprila, je predsednik odbora za delovna razmerja pri DS TOZD Strojne delavnice Ignac Juran sklical 30. redno sejo odbora in obenem tudi zadnjo v tej sestavi.

Pri pregledu sklepov katerega je podal vodja TOZD Janez Malenšek, je bilo ugotovljeno, da so sklepi v glavnem izvršeni. Rešen ni le sklep HK Jesenice, ki bi moral poslati odgovor glede hokejistov zaposlenih v TOZD.

V prejšnjem mesecu so bili v TOZD Strojne delavnice sprejeti štirje novi delavci, štiri pa so premeštili na boljše delovne naloge. Vladimiru Repetu je potrebno izstaviti dokončno odločbo za delovne naloge vodja orodjarne.

Odbor je vzel na znanje tudi prošnje naših upokojencev, ki bi radi delali naprej. Sedmim delavcem je odbor nadaljnje delo odobril, dvema pa ne.

Odbor je obravnaval tudi prošnjo za premestitev našega sodelavca v TOZD Kovinoservis in mu odobril premestitev s 1. majem. Odbor je obravnaval tudi nekaj prošenj za plačano odsotnost in jo odobril. JM

ČETRTA SEJA AKTIVA ZB NOV ŽELEZARNE

Na četrti seji odbora aktivna ZB NOV Železarne so pregledali uresničitev sklepov zadnje seje, sprejeli sklepe v zvezi z vključitvijo v akcijo Nič nas ne sme presenetiti 1979, se dogovorili o pripravi predlogov za odlikovanja in drugo. Pri tem so ugotovili, da so vsi sklepi minule seje uresničeni, razen dolgoročnih zadev kot je, na primer, priprava osnutka za spomenik herojev – delavcev Železarne. Problematika zozdravstva borcev bo predvidoma v kratkem urejena. Komisija za dopolnitev predloga pravilnika o delovnih razmerjih se je sestala, vendar vseh njenih pripomb niso upoštevali. V zvezi s tem so menili, da se bo treba še prizadevati za njihovo uveljavitev.

Predsednik aktivna Tonček Dežman je nato navzoče seznanil z namenom akcije Nič nas ne sme presenetiti. Pri tem je dejal, da borcev NOV ne sme biti vseeno, kaj se dogaja po svetu. Nasprotno, dogovorili so se, da bodo borci NOV budni in vedno pripravljani na vse, predvsem na to, da bodo varovali vse pridobitve NOB in ljudske revolucije. V zvezi s tem so obravnavali tudi ustrezno gradivo, ki ga je zaradi enotnega pristopa k akciji izdala republiška konferenca SZDL. Z vsebino tega gradiva bodo seznanjene vse krajevne skupnosti, organizacije združenega dela, družbenopolitične in družbene organizacije. Dogovorili so se, da bodo s svojim

znanjem in izkušnjami sodelovali pri vaji, ki bo 29. in 30. septembra.

Pri tem so priporočili, da naj se čimveč članov zveze borcev aktivno vključi v delo odborov za ljudsko obrambo in družbeno zaščito pri samoupravnih organih.

Na prejšnji seji je bila za pripravo predlogov za odlikovanja imenovana štiričlanska komisija, ki se je že enkrat sestala, ni pa še pripravila končnega predloga. Da bodo imeli o tem popoln pregled, bodo do 15. maja v sodelovanju s kadrovskim sektorjem pripravili ustrezen popis borcev in odlikovanj, ki so jih doslej prejeli. Na podlagi takšnega pregleda in razumljivo prispevka posameznikov, bodo izdelali končni predlog za odlikovanja.

Predsednik aktivna je navzoče seznanil, da bo v kratkem rešeno vprašanje zozdravstvenih storitev za borce NOV. O tem se sedaj še dogovarjajo v okviru kadrovskega sektorja in vodstva zdravstvene službe Železarne in iščejo ustrezno rešitev. Kar zadeva splošnega zdravstvenega varstva, pa bodo v ambulantni Železarne v enem letu opravljene zdravniški pregledi vseh borcev. Prednost pri tem bodo imeli tisti, ki so zdravniške nege najbolj potrebni in tisti, ki še niso bili na nobenem pregledu.

Na kraju pa naj omenimo še, da bo letošnje srečanje borcev SOZD Slovenske železarne v Štornjah, kjer se na to že tudi pripravljajo. B.

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz šestih temeljnih organizacij in treh delovnih skupnosti prejeli 38 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Razprave na delovnih skupinah so se večinoma nanašale na osnutek statuta Železarne, v manjši meri pa tudi na volitve v samoupravne organe ter na predlog oblikovanja in delitve sklada skupne porabe. Posamezne delovne skupine pa so razpravljale tudi o ožji obratni problematiki in sicer v zvezi s planiranjem dopusta, izpolnjevanju plana (tudi v zvezi z delom na proste sobote), varnosti pri delu, urejenosti garderobe ter družbeni prehrani.

Iz TOZD Jeklarna smo prejeli 13 zapisnikov. SDS staro železo 2 se je sklenila zavzeti za izpolnjevanje ciljev družbenega plana. Po potrebi bo pomagala delati tudi na proste dneve. Ob tem pa skupina opozarja, da bi bilo treba skrbeti, da se delavce, ki odidejo, nadomestijo z novimi. Zadnji mesec so namreč izgubili tri delavce, dobili pa niso nobenega novega.

Tudi SDS staro železo 3 ugotavlja, da bo glede na pomanjkanje delavcev in predvideno obratovanje s petimi pečmi, potrebno delati na kakšen prosti dan. Kolikor bo le mogoče, bo tudi dopuste potrebno čimbolje načrtovati.

SDS peč 1 pa je na sestanku postavila dvoje vprašanj. Zanima jo, zakaj imajo vlagalci samo dva meseca beneficirane delovne dobe in kdaj se bo delitev malice tako organizirala, da nanjo (dopolndne) ne bo potrebno tako dolgo čakati. Da bo zaradi izpolnjevanja planske obveznosti treba delati s petimi pečmi, pomanjkanje delavcev in o potrebi po delu na proste dni.

so ugotavljale tudi SDS peč 3 ter livna jama 1 in 4. SDS peč 3 in livna jama 4 menita, da bi se posade vrstile po določenem turnusu. SDS livna jama 1 pa meni, da bi kazalo organizirati delo na prostovoljni osnovi. SDS livna jama 4 v zvezi s tem tudi zahteva, da se popolni normativ v livni jami. SDS ugotavlja, da na vsaki izmeni primanjkuje delavcev, zaradi česar je stanje že sedaj kritično.

SDS kamnolom Trebež se je na sestanku dogovorila za nekatere proizvodne ukrepe, ki so potrebni zaradi dolgotrajne okvare na mehanski nakladalni lopati.

SDS ponvično gospodarstvo, ki je razpravljalo o proizvodnih rezultatih v marcu in prvem tromesečju, ugotavlja, da z dosti prizadevanja, kljub pomanjkanju delavcev in veliki bolniški odsotnosti, opravlja svoje delovne naloge. Bolezenska odsotnost je kar 17-odstotna, med bolujočimi pa je kar 8,5 odstotkov delavcev, ki bolujejo nad 30 dni. Skupina je razpravljala tudi o ukrepu disciplinske komisije o prenehanju delovnega razmerja zaradi neopravičenih izostankov enega izmed svojih sodelavcev. SDS meni, da je edino takšen sklep pravičen. S problematiko svojega obrata ter o vprašanju discipline in proizvodnje v jeklarni je bila seznanjena tudi SDS predelava topilniških odpadkov, ki je še nedavno spadala pod TOZD Transport. Razen tega je razpravljala tudi o evidenci odvoza predelane žlindre odjemalcev. Strojniki nakladačev se ne strinjajo v celoti z evidenco odvoza.

Iz TOZD Bluming štelak smo prejeli 3 zapisnike. SDS adjustaza bluming 1 opozarja, da je potrebno urediti, da voda ne bo več kapljala s stropa po omarah v garderobi. Razen tega tudi vprašuje, kdaj se bo v obratu uredil prostor za točenje čaja. SDS adjustaza bluming 2 je razpravljala o neizgledih, ki so se pripetile zadnje čase in ugotavlja, da do večine neizgled pride zaradi nepazljivega dela. Vsi, ki bodo imeli opravka z blumi iz kontiliva so bili seznanjeni tudi z načinom dela.

Iz TOZD Elektrode smo prejeli deset zapisnikov. SDS rezalnica 1 ter oplaševalnica 1 sta ugotovili, da plan marčne proizvodnje ni bil dosežen. Zaostanek znaša 383 ton. Poglavitni vzrok zaostajanja naj bi bila nova linija, ob čemer pa med vzroki omenja tudi dobavo žice in pomanjkanje delavcev. Ugotavlja pa, da se stanje zboljšuje. Skupini razen tega postavlja tudi vprašanje kakaj dobivajo delavci na liniji 4 višje odstotke kot znese poprečje obrata. Seznanjeni sta bili tudi z načinom planiranja dopusta in o izdajanju potrdil za koriščenje dopusta. S tem v zvezi so bili delavci opozorjeni, da v kolikor se ne bi držali dogovorjenih navodil, da se lahko zgodi, da se komu dopust ne prizna.

SDS vodstvo TOZD, ognjevarniški materiali, izdelava taljenih praškov, izdelava elektrodnih mas ter rezalnice 2 in oplaševalnice 2, ki so se sestale na enotnem zboru, niso imele pripomb na izpolnjevanje plana v marcu, ki je bil dosežen z 99,9 %. Za april pa ugotavljajo, da je dobava valjane in vlečene žice slaba in da bo zamujeno težko nadoknaditi do konca meseca.

V TOZD Željarna so tri delovne skupine določile delegate za ocenjevanje delovne uspešnosti, ena izmed njih pa je razpravljala tudi o koriščenju letnega dopusta in o regresu. V TOZD Strojne delavnice sta se sestali SDS strugarna valjev Javornik in SDS strugarna valjev Bela. SDS strugarna valjev Javornik je, zaradi prevelike gneče ob delitvi toplega obroka ob osmi uri in trideset minut, sklenila premakniti čas malice na osmo uro.

Razen omenjenih smo prejeli še štiri zapisnike iz TOZD Energetika ter po enega iz vsake od treh delovnih skupnosti Železarne. Vendar pa v teh zapisnikih ni vprašanj ali opozoril na ožjo obratno ali delovno problematiko.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje – Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

ŠE VRZELI V DELEGATSKEM ODLOČANJU MLADIH

Na seji občinske konference ZSMS Jesenice, ki je bila 12. aprila, so delegati med drugim največ pozornosti namenili aktualnim nalogam, ki jih čakajo v naslednjih mesecih in analizi delovanja mladih delegatov. Predsednik OK ZSMS Slavko Mežak je uvodoma izpostavil več aktualnih nalog, ki se jih bo treba očitno lotiti resneje kot v teh mesecih po X. kongresu ZSMS in drugih lanskoletnih kongresih, tako zveze komunistov, sindikata in borčevske organizacije. Bolj kot doslej bo morala OK ZSMS skrbeti za akcijsko krepitev osnovnih organizacij ZSMS v vseh sredinah in za nadaljnjo uresničevanje delegatskega sistema. Zakon o združenem delu mladini ni neznan, treba pa je enkrat dokončno začeti tudi z uresničevanjem tega zakona. To se povezuje tudi s povečanjem proizvodnje, z dvigom storilnosti, s stabilizacijo gospodarstva in še z vrsto drugih nalog v združenem delu.

Pri tem je bilo doslej vse preveč obetajočih programov mladih, ki so ostali le na papirju. Tudi naloge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite so še nedorečene. Predsednik je zatem še izpostavil naloge na področju kadrovske politike, osebne odgovornosti članov ZSMS, delo v družbenih organizacijah in društvi ter priprave na letošnje mladinske delovne akcije.

V razpravo o aktualnih nalogah se je vključil sekretar občinskega komiteja zveze komunistov Jesenice Franc Kobentar. Najprej je zbranim mladim delegatom predstavil trenutno zunanje politično situacijo v svetu, kasneje pa je izpostavil naloge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pozval je mlade, da se bolj vključijo v celovit sistem naše ljudske obrambe. Naloge je treba uresničevati na vsakem koraku, ker bo le tako moč izpeljati vse sprejete programe. Dejal je, da se morajo mladi povsod vključiti v samoupravne tokove, postati morajo borci za uresničevanje zakona o združenem delu. Vključiti se morajo v prizadevanje za pravilno delitev dohodka. Svoje aktivnosti pa ne smejo razdajati le v TOZD ali v šolah, temveč morajo biti aktivni tudi v krajevnih in samoupravnih skupnostih, v sredini, kjer preživijo večino prostega časa. Sekretar je še posebej poudaril, da se morajo mladi člani ZK najprej izkazati kot aktivni člani ZSMS.

V nadaljevanju seje občinske konference ZSMS so delegati iz OO ZSMS spregovorili o delegatskem sistemu in o vlogi mladih v njem. Pri predstavitvi OK ZSMS so že predhodno pripravili analizo o delu mladih delegatov.

Iz te analize je moč razbrati, da delo mladih delegatov, le ni tako slabo, kot se marsikdaj sliši. Najprej je treba povedati, da so si mladi ob lanskih volitvah zagotovili razmeroma visok odstotek (23 %) delegatov v delegacijah za skupščine interesnih skupnosti in občine. Po enem letu je moč ugotoviti, da je de-

lo mladih delegatov zadovoljivo. Udeležujejo se sej, prav tako pa tudi izobraževalnih oblik, ki so organizirane za delegate. Manj razveseljive pa so ugotovitve, da so mladi na sejah še vedno le številke, ki včasih le s svojo navzočnostjo »repujejo« sklepnost zborov ali skupščin. Na sejah tiho spremljajo kaj bodo rekli ostali, zatem pa z dvigom rok potrdijo odločitve. Druga zaskrbljujoča ugotovitev pa je, da mladi delegati po zborih oziroma skupščinah ne informirajo svoje baze, kaj se je tam dogajalo in sklepalo. So celo primeri, da OO ZSMS ne poznajo svojih delegatov. Seveda v luči te analize ne gre vse gledati tako črno, saj so tudi primeri, da so mladi delegati že našli svoje mesto v delegat-

skem odločanju in se enakovredno vključujejo v razprave o pomembnih vprašanjih.

Na seji se je v razpravo vključil tudi predsednik skupščine občine Jesenice Slavko Osredkar, ki je pohvalil mlade, da so se v svoji organizaciji lotili tudi ocenjevanja dela delegatov. To analizo bodo sedaj še podrobneje obdelali, z njo pa bodo seznanili tudi vse sredine mladih. Le na takšen način se bodo lahko člani OO ZSMS lotili preverjanja dela mladih delegatov in na podlagi tega bodo potem začeli z akcijo, da se vse te pomanjkljivosti in neodgovornost posameznih mladih delegatov odpravijo.

Na zadnji seji konference ZSMS Jesenice so sprejeli tudi nova statutarna pravila OK ZSMS Jesenice in izvedli nadomestne volitve za nekatere člane OK ZSMS.

Janko Rabič

Na volišču v TOZD Remontne delavnice

LOKALNA MLADINSKA DELOVNA AKCIJA PRISTAVA 79

Prijetno in sončno, prav nič aprilsko jutro se je prebudilo preteklo soboto, 14. aprila. Od vsepovsod smo se zgrinjali na zborna mesto, na Koroški Beli.

Zbralo se nas je okrog 120 prekaljenih brigadirjev in »fazanov« prostovoljnih dela. Ob 8. uri smo se postrojili v brigade. Delovno enoto so sestavljale tri brigade ŽIC, brigada dijakinj in dijakov CSS Jesenice in skupina mladih železarjev. Po reportu vseh komandantov smo z minuto molka počastili spomin na preminulega revolucionarja, ustvarjalca socialistične Jugoslavije in narodnega heroja Đura Pucarja – Starega. Pojoč smo odrinili proti Pristavi.

Na delovišču nas je že čakalo orodje. Z nenavadno zagnanostjo in veseljem smo se lotili dela. Čistili in globili smo odtočne järke in ravnali cesto. Začetna vneva pa je kmalu izginila; pokazali so se prvi žulji in začetni znaki utrujenosti. S čajem smo si potešili žejo. Traser nas je vedno bolj priganjal. Na pomoč so

nam prihiteli tudi delavci Kovinarja s svojimi stroji.

Lačni smo dočakali malico. S polovičko »kranjske«, odličnim pasuljem in oranžado smo si potešili krulce želodec. Po krajšem odmoru smo se spet lotili dela. Ob spremljavi grabelj so enolično zapele lopate. Svoj napev so pridali tudi krampi, ki smo jih v naši brigadi močno pogrešali. Edina dva, ki smo ju imeli, sta bila odločno premalo.

V prijetnem brigadirskem vzdušju je čas hitro tekkel. Ob 14. uri smo zaključili z delom in se zbrali pred domom Pristava.

S Tihim in Slavkom, vodjema akcije, smo kritično spregovorili o vključevanju mladih v mladinske delovne akcije in o lokalnih delovnih akcijah. Z zadovoljstvom smo sprejeli novico, da so vse brigade udarne. Po razgovoru smo zapeli in zaplesali. Razšli smo se s prepričanjem, da se prihodnjo soboto ponovno srečamo v še večjem številu. Silvo Mirtič – OO ZSMS ŽIC

SESTANEK PREDSEDSTVA OO ZSMS TOZD REMONTNE DELAVNICE

V petek, 6. aprila, je predsednik OO ZSMS TOZD Remontne delavnice Zvone Kovačič sklical sestanek predsedstva OO ZSMS.

Mandatno obdobje predsednika sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne je poteklo, zato bi morali evidentirati kandidata za novega predsednika, ki ga na tem sestanku še nismo uspeli. Predsednik bi moral biti koordinator dela med organizacijami delovnih organizacij in zato razgledan družbenopolitični delavec.

V letošnjem letu bosta dve delovni akciji: zvezna – Valjevo in republiška – Brkini. Vsak aktiv bo kadroval za akcije najbolj aktivne in prizadevne mladince.

V mesecu aprilu bo organiziranih več seminarjev za referente osnovnih organizacij ZSMS in pohod na Pristavo v sklopu kokrškega odreda. V tem mesecu bo tudi dvodnevna lokalna akcija v Crikvenici – urejanje okolice počitniškega doma železarne Jesenice.

Dvajsetega maja bo odprta razstava »Človek, delo, kultura«. Kot lani, bo tudi letos organizirano dežurstvo s strani mladine. 26. maja bo v Štorah vsakoletno srečanje mladih slovenskih železarov. V mesecu mladosti bo še športno srečanje, v katerem bodo sodelovali: Plamen Kropa, Veriga Lesce, vojna pošta Radovljica in železarna Jesenice.

21. in 22. aprila bo množični pohod v Ivančno gorico in želimo, da se ga udeležijo tudi predstavniki naše delovne organizacije.

Tov. Finžgar je dal predlog, da bi se do 26. aprila obnovila zvezda na

Mežaklji. Predsedstvo je s tem soglašalo, saj bi imela akcija velik pomen.

Upamo, da bodo načrtovane akcije uspeli in da bomo s tem dokazali, da smo mladi vredni zaupanja v družbi.

K.

MLADINSKA BRIGADA ZA ČRNO GORO

Republiška konferenca zveze socialistične mladine organizira v sodelovanju z mladinskim vodstvom Črne gore mladinsko delovno brigado za najnujnejša dela pri odstranjevanju posledic potresa. Brigado bo sestavljalo 75 mladih iz vse republike, na prizorišče katastrofalnega potresa pa bo odšla s posebnim letalom.

Iz jeseniške občine bo sodeloval v tej brigadi mladi delavec iz temeljne organizacije Stanovanjske in visoke gradnje SGP Gradbinca na Jesenicah Jovo Savčič.

Brigada bo ostala v Črni gori predvidoma 14 dni.

Rk

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

UMETNI VPLIV NA VREME

Po splošnem prepričanju znanost danes še ne more odgovoriti na vprašanje, kakšne posledice bi nastale, če bi dejansko opravili katerega izmed teh poskusov?

V naši državi imamo v okviru umetnega vplivanja na vreme zelo razvit sistem obrambe pred točo, ki »pokriva« nad 2.000.000 hektarjev kmetijskih površin. Po svoji strokovni zasnovi, tehnični osnovi in učinkovitosti ga prištevajo med najsodobnejše sisteme na vsem svetu, tako da se lahko primerja z njim le podoben sistem v Sovjetski zvezi.

Po statističnih podatkih o škodi, ki jo je povzročila toča na branjnih in nebranjnih površinah sledi, da se lahko s temi sistemi zmanjša škoda za tri do štirikrat.

Poveljstvo vojnega letalstva in protizračne obrambe ter zvezni hidrometeorološki zavod sta opravila več poskusov v zvezi z razprševanjem oblakov, ki se razvijajo v navpični smeri. Učinek tega poskusa je bil zelo očiten. Pri nas so tudi izdelali naprave in opravljali prvi uspešne poskuse z razprševanjem megle.

Da bi dobili čim slikovitejši pregled o potencialni vojni uporabi nekaterih oblik umetnega delovanja na procese v ozračju, smo podali zgoščen prikaz v tabelarnem pregledu, ki je bil sestavljen na podlagi ocen v nekaterih državah.

Na podlagi vsega tega lahko sklepamo, da ima umetno vplivanje na vreme že danes taktičen pomen, v bližnji prihodnosti pa utegne pridobiti tudi strateški pomen in sicer za vse oblike in rodove oboroženih sil.

NEVTRONSKA BOMBA IN ZAŠČITA PRED NEVTRONI

Za nevtronsko bombo je javnost slišala že pred dvajsetimi leti. Tedaj sta bili nakazani zamisel o izdelavi tega orožja in njegova vojna uporaba. V tistem času so začeli uvajati v oborožitev tudi tako imenovano taktično jedrsko orožje – projektele z majhno močjo. Kot je znano, pa ima to orožje, poleg drugih znanih učinkovanj, tudi močno sevalno oziroma nevtronsko učinkovanje.

Tako že dalj časa vemo za potencialno nevtronsko orožje in za nevarnost nevtronskega sevanja. Nedavno objavljena odločitev kongresa ZDA, da bodo proizvajali »novo generacijo jedrskega orožja – nevtronske bombe«, pa kaže, da so že obvladali tehnologijo majhnih jedrskih izstrelkov, ki so ob eksploziji predvsem vir nevtronskega sevanja.

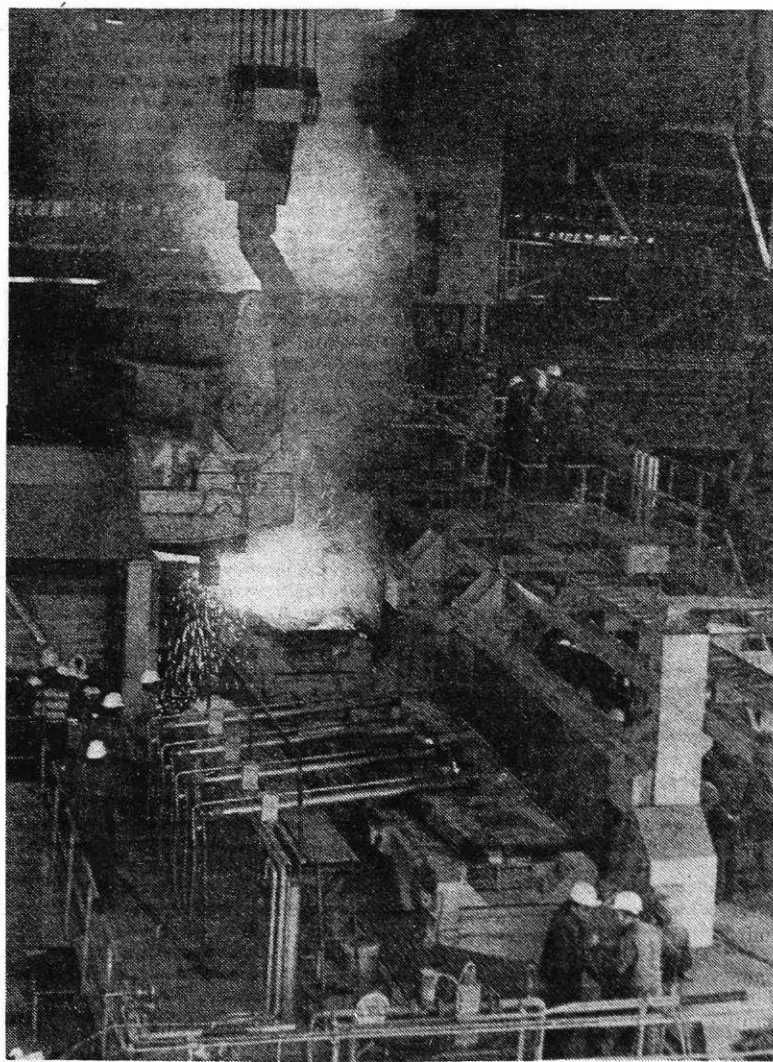
Sedaj pišejo o nevtronski bombi z izbranimi »epiteti«, kot so: »novo orožje«, »čista bomba«, »ni niti atomska niti vodikova bomba«, »kjer pade, ni preživelih«, »najcenejše jedrsko orožje«, »ubija ljudi, ne ruši pa objektov« in podobno.

Tako izrečene »karakteristike« nevtronske bombe pa so obvestila, ki vsebujejo določene polresnice in imajo prizvok senzacionalnosti. Zatorej je za pripravljanje in organiziranje množične zaščite ljudi pred sevanjem posebnega pomena, da realneje obravnavamo nevarnost nevtronskega orožja. To je bilo vodilo za pisanje tega članka.

NEVTRONSKO OROŽJE

Fisijsko orožje. Majhno jedrsko fizijsko orožje, katerega moč je manjša od 20 kt, giblje pa se predvsem v obsegu 0,01 do 10 kt (kakršno imajo velike sile v svoji oborožitvi) so tele vrste izstrelkov: rakete, topovske granate, mine ali letalske bombe, težke približno sto ali nekaj sto kilogramov.

Nadaljevanje

Poskusno vlivanje na konti liuv

HLADNA VALJARNA BELA V PRVEM TROMESEČJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljčnih jekel. V TOZD je bila ta sprememba sprejeta s posebnim poudarkom na skupni odgovornosti oziroma da TOZD HVB sama ne spreje-

ma odgovornosti, v kolikor ne bo na razpolago ustreznega vložka. To je posebno pomembno zaradi posebne statusa TOZD v primerjavi z ostalimi TOZD v Železarni.

NAČRTOVANA PROIZVODNJA PO DRUŽBENEM NAČRTU (1)

	Ogljična	Dinamo	Nerjavna	Skupaj
Januar	4.800	2.400	650	7.850
Februar	4.800	2.200	650	7.650
Marec	5.000	2.500	700	8.200
I. trom.	14.600	7.100	2.000	23.700

NAČRTOVANA PROIZVODNJA PO OPERATIVNEM NAČRTU (2)

	Ogljična	Dinamo	Nerjavna	Skupaj
Januar	5.100	2.400	350	7.850
Februar	5.100	2.200	350	7.650
Marec	5.400	2.500	300	8.200
I. trom.	15.600	7.100	1000	23.700

DOHOD VLOŽKA (3)

Načrtovano:	Ogljična lasten	uvoz	Dinamo	Nerjavna	Skupaj
Januar	2.100	4.100	3.200	900	10.300
Februar	2.200	4.100	3.000	900	10.000
Marec	2.250	4.200	3.300	950	10.700
I. tromes.	6.550	12.400	-9.500	2.750	31.000

Realizirano:

	Ogljična lastna	uvoz	Dinamo	Nerjavna	Skupaj	%
Januar	1.747	2.351	3.200	269	7.567	73,5
Februar	3.132	2.223	2.505	186	8.046	80,5
Marec	3.060	2.576	3.340	271	9.247	86,4
I. trom.	7.939	7.150	9.045	726	24.860	80,2
% na načrtovano	122	58	95	26	80,2	

% na načrtovano

122

58

95

26

80,2

V razpredelnici štev. 1 je prikazana načrtovana proizvodnja v skupni količini in količinsko razbita tudi na predvideni kvalitetni program po sprejetem gospodarskem načrtu temeljne organizacije za leto 1979.

V razpredelnici 2 so prikazani po istem principu posamezni operativni mesečni načrti proizvodnje.

Razpredelnica 3 pa prikazuje, glede na predvideno proizvodnjo po gospodarskem načrtu, potrebno količino vložka, ki je bila tudi od vseh odgovornih zagotovljena. V spodnjem delu razpredelnice je navedena dosežena oskrba.

Ceprav razpredelnice že same po sebi dovolj povedo, je treba dodati nekatera pojasnila:

Dvomi temeljne organizacije, da bodo težave z oskrbo z vložkom nerjavnih trakov, so se izkazali za upravičene. Zaradi tega so se mesečni operativni načrti delali na podlagi vložka, ki je bil dobavljen v vhodno skladišče. Proizvodni cikel nerjavnih trakov je namreč pri sedanjih frekvenci (ki je premajhna) dolg in traja od enega meseca in pol do dveh mesecev, odvisno pač od končne debeline. Po stanju dohoda vložka, se

je operativni načrt priredil tako, da je ostala vsaj skupna načrtovalna mesečna količina enaka letni.

Rezultati oskrbe so vidni v spodnjem delu razpredelnice štev. 3. Posledica je, da se še s korigiranimi, to je z zmanjšanimi mesečnimi operativnimi načrti, predvidena količina nerjavnih jekel ne dosega.

Lahko kdo ob tem postavi vprašanje: Zakaj pa se ne naredi več ostalega jekla namesto odpadnega nerjavnega? Odgovor je enostaven: Zato, ker tudi za ta del ni zadosti vložka. Nedvomno se to vidi iz spodnjega dela razpredelnice štev. 3. Razen tega pa zaradi povečanih mesečnih operativnih količin ogljičnega jekla prihaja pri posameznih naročnikih od predobav. To pa kupce seveda finančno obremenjuje.

Pri tem je potrebno poudariti, da TOZD vsakomesečno vstaja na z družbenim načrtom predvideni oskrbi z nerjavnimi TVT, ker želi in je zmožna te količine mesečno predelati.

Rezultati dela temeljne organizacije v prvem tromesečju so prikazani v razpredelnici št. 4 in št. 5.

GOTOVA PROIZVODNJA (4)

	Ogljična	Dinamo	Nerjavna	Skupaj	%
Januar	5.748	2.087	159	7.994	101,8
Februar	5.057	2.184	222	7.463	97,8
Marec	5.592	2.592	145	8.329	101,6
I. trom.	16.397	6.863	526	23.786	100,4

% na druž.

načrt

112

97

26

100,4

% na oper.

načrt

105

97

53

100,4

ODPREMA (5)

	Ogljična	Dinamo	Nerjavna	Skupaj	%
Januar	5.729	2.021	185	7.935	101
Februar	5.283	2.352	219	7.854	102,7
Marec	5.768	2.557	100	8.425	102,7
I. tromes.	16.780	6.930	504	24.214	102,2

% na druž.

načrt

115

98

25

102,2

% na oper.

načrt

108

98

50

102,2

Mislim, da posebna razlaga k razpredelnici ni potrebna. Vidimo, da je bil družbeni in povečani operativni načrt ogljičnih jekel skupno in mesečno presežen. Dinamo jekla so bila izdelana minimalno pod predvideno količino, vendar v obsegu dohoda vložka, močan pa je zaostanek nerjavnih jekel tako v odnosu na družbeni kot operativni načrt in ga v naslednjih mesecih ne bo mogoče nadoknaditi.

V teh številkah pa se skrivajo še drugi neugodni vplivi, ki so v zvezi z realizirano oskrbo z vložkom. Tako je prisotno kritično zniževanje medfaznih zalog. Često smo na začetku tehnološkega procesa, to je na liniji za pripravo kolobarjev, brez zalog. Otežkočeno je normalno programiranje. Zaradi tega se lahko pojavijo težave znane iz leta 1977 in 1978, ki se jih še vsi spominjamo. Tako stanje ima lahko sila negativne posledice v prihodnjih mesecih. Visok tempo dela, zadovoljivo naraščanje produktivnosti, boljša disciplina, boljši

izplen se lahko ustavi ali celo upadejo. In potem bodo potrebni zopet meseci, da se bo stanje normaliziralo, oziroma doseglo enak delovni ritem.

Ves dosednji opis se je nanašal pretežno na količinske kazalce. Nič ni bilo govora o kvaliteti TVT, predvsem domačih in tudi tujih in posledic takšne ali drugačne kvalitete. O tem bi se dalo napisati še mnogo več kot o sami količinski problematiki.

Rezultat, ki je bil dosežen v TOZD je vsekakor zadovoljiv kar se tiče količinskega izpolnjevanja načr-

ta. Finančno pa ni zadovoljiv in sicer zato, ker asortimentsko načrt ni bil izpolnjen.

V temeljni organizaciji je bil celotni problem poslovanja v prvem tromesečju obravnavan na vseh odgovornih mestih, čeprav finančno še ni dokončno ovrednoten. Ve pa se, kakšen je predznak končne številke oziroma s kakšno barvo bo izpisana. Zato TOZD HV - Bela, to so delavci, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije in vodstvo postavljajo pri tem vprašanje: Ali smo vsi v Železarni storili vse, da bi se družbeni načrt, ki smo ga sprejeli lahko izpolnjeval in izpolnil?

Jezeršek

JAVNA RAZGRNITEV ZAZIDALNEGA NAČRTA

V čitalnici Delavskega doma na Jesenicah je do 10. maja javna razgrnitev ZAZIDALNEGA NAČRTA ZA POSLOVNI CENTER ŽELEZARNE JESENICE. Načrt si lahko ogledate vsak dan od 16. ure do 19.30.

SEJE SKUPŠČIN SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

V drugi polovici aprila se bodo sestali delegati na sejah skupščin samoupravnih interesnih skupnosti občine Jesenice, kjer bodo predvsem obravnavali in sprejeli programe dela in finančne načrte posameznih skupnosti za leto ter se dogovorili o pripravi na planiranje naslednjega srednjeročnega (od leta 1981 - 1985) in dolgoročnega (do leta 2000) obdobja.

Doslej so predsedniki skupščin samoupravnih interesnih skupnosti sklicali seje takole:

- v petek, 20. aprila, za zdravstveno varstvo
- v ponedeljek, 23. aprila, za zaposlovanje (povzetek gradiva je objavljen na 11. strani)
- v torek, 24. aprila, za kulturo (informacija o tej seji je na 15. strani) ter
- v sredo, 25. aprila, za socialno skrbstvo.

Konference delegacij v Železarni bodo (delovni) dan pred vsako sejo skupščine.

Delegati v skupščini izobraževalne skupnosti Jesenice pa so že na seji 5. aprila sklenili, na kakšen način se bodo pripravili na srednjeročno in dolgoročno planiranje na področju vzgoje in izobraževanja. Poleg tega pa so obravnavali in sprejeli še:

- predlog finančnega načrta skupnosti za leto 1979,

- analizo izvajanja investicijske dejavnosti v tem srednjeročnem obdobju,

- analizo gospodarjenja v vzgojnoizobraževalnem zavodu Jesenice v letu 1978,

- poročilo o vzgojnoizobraževalnem delu osnovnih šol ter stanju in problematiki na področju srednjega šolstva ter

- samoupravni sporazum o oblikovanju in uporabi prihodkov ter razporejanju skupnega dohodka v Ljubljanski banki - temeljni banki Gorenjske.

Že jutri, v petek, 20. aprila, se bodo sestali delegati na 9. seji skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice. Danes zjutraj pa so delegati na konferenci delegacij za SIS za zdravstveno varstvo Železarne ugotovili, da je strokovna služba regionalne zdravstvene skupnosti Kranj posredovala pisne odgovore na vse pripombe in vprašanja konference v zvezi z gradivom za prejšnjo sejo skupščine zdravstvene skupnosti. Delegacijam je bilo v obravnavo posredovano poleg poročila o delu strokovne službe zdravstvene skupnosti v letu 1978, predloga programa dela skupščine občinske zdravstvene skupnosti za leto 1979 ter predloga sklepa o zneskih povračila za stroške prehrane in nastanitve posredovano še:

- gradivo za sklepanje o ugotovitvi presežkov oz. ostanku dohodka v letu 1978 in njegova prerazporeditev,

- ocena stroškov zdravstvenega varstva po sklenjenih sporazumih o menjavi dela za leto 1979 in sprejem predloga finančnega načrta za leto 1979 in

- predlog samoupravnega sporazuma o združevanju tekočih prihodkov zdravstvenih skupnosti.

Ceprav so delegati sprejeli zaključni račun zdravstvene skupnosti za leto 1978 že na prejšnji seji skupščine, pa sedaj izvršni odbor zaradi finančno knjigovodskih predpisov predlaga, da skupščina na jutrišnji seji sklene, da je 16 milijonov dinarjev presežkov prihodkov nad odhodki. V tem znesku je 12.972.000 dinarjev imobiliziranih sredstev, 1.249.000 dinarjev predstavlja ostanek dohodka, 1.615.000 din pa je sredstev, razporejenih za rezervno. Imobilizirana sredstva 12.972.000 dinarjev bi bila vrnjena tistim, ki so jih združili, tako da bi od 1. 4. 1979 zmanjšali prispevno stopnjo iz dohodka TOZD (z 2,04 % na 1,02 %). Ostanek imobiliziranih sredstev (164.000 dinarjev) pa bi bil razporejen na tekoča sredstva v letu 1979.

Konec lanskega leta smo se dogovorili za višino sredstev za zdravstvo, ki naj bi ob ustreznih valorizacijah zadoščala za financiranje zdravstva letos in prihodnje leto. Ker pa osebni dohodki, cene in drugo naraščajo hitreje kot je planirano, strokovna služba zdravstvene skupnosti predlaga združenemu delu, da naj se že dogovorjena sredstva za zdravstvo povečajo v letu 1979 za 150 milijonov 724.000 dinarjev (toliko bo

letos znašal presežek sredstev zaradi neplanirane rasti osebnih dohodkov), na tak način pa naj bi povečali tudi sredstva v letu 1980. S temi sredstvi bi ob nadaljnji varčevalni politiki v zdravstveni skupnosti reševali nove probleme in zahteve uporabnikov v jeseniški občini, ki so večje od planske predvidene porabe po regijskih normah.

Po predlogu finančnega načrta za leto 1979 zmanjka v okviru dogovorjenih sredstev za občinsko zdravstveno skupnost Jesenice 6.693.000 dinarjev. To razliko je možno (po mnenju strokovne službe zdravstvene skupnosti) pokriti z zmanjšanjem programa zdravstvenega varstva ali pa z zvišanjem dogovorjenih sredstev v okviru sedaj veljavnih prispevnih stopenj.

Po predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju tekočih prihodkov zdravstvenih skupnosti bodo vse gorenjske občinske zdravstvene skupnosti združevale sredstva za specialistično in bolnišnično zdravljenje, za zdravljenje v zdraviliščih ter za dejavnost zavoda za socialno medicino in higieno v naslednjih delih od dogovorjenih sredstev: Jesenice 47 %, Kranj 40 %, Radovljica 44 %, Škofja Loka 41 % in Trzin 44 %.

Delegacije za delegiranje delegatov v skupščino skupnosti socialnega skrbstva bodo poleg priprav na srednjeročno planiranje obravnavale še:

- program dela skupnosti socialnega skrbstva Jesenice za leto 1979,
- finančni načrt skupnosti socialnega skrbstva Jesenice za leto 1979 in

- samoupravni sporazum o načinu pokrivanja stroškov delovanja republiške in občinske skupnosti socialnega varstva v letu 1979.

Program dela skupnosti zajema tri skupine nalog:

- enotni program (sredstva se združujejo po enotni prispevni stopnji v vsej republiki - predvsem za družbene denarne pomoči),

- program skupnih nalog v Sloveniji (prednost imajo naloge v zvezi z investicijskimi naložbami) in

- občinski program (to so naloge, ki jih izvaja strokovna služba občinske skupnosti: finančno-administrativna ter strokovna opravila).

Med strokovna opravila sodi dejavnost za samoupravne organe skupnosti, dejavnost v zvezi z izvajanjem varstva otrok in družine, varstva odraslih, skrbništva ter delovanja družbenih denarnih pomoči (letos bo približno 1400 takih primerov). Vse te naloge opravlja devetčlanska delovna skupnost strokovne službe skupnosti socialnega skrbstva.

Po predlogu finančnega načrta skupnosti bomo letos v jeseniški občini zbrali približno 11,9 milijona dinarjev sredstev za izvajanje nalog socialnega skrbstva. Od tega bo za enotni program namenjenih približno 2,6 milijona dinarjev, za skupni program 0,6 milijona dinarjev, za občinski program pa 8,6 milijona dinarjev. Letos je namenjenih za občinski program 57 % več sredstev

kot lani. Delno gre to povečanje na račun znižanega enotnega programa (vsako leto se znižuje obseg sredstev za solidarnost v okviru republike), ostalo pa zaradi povečanja stroškov za posamezne storitve in oblike pomoči ter zaradi novih in razširjenih nalog.

Skupnost socialnega varstva je sestavljena iz petih skupnosti: skupnosti socialnega skrbstva, skupnosti otroškega varstva, skupnosti za zaposlovanje, stanovanjske skupnosti in skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Vsaka skupnost bo prispevala eno petino sredstev, potrebnih za delovanje občinske skupnosti socialnega varstva ter za občinski prispevek k delovanju republiške skupnosti socialnega varstva. Tako bo skupnost socialnega skrbstva Jesenice letos prispevala 18.040 dinarjev, kar je za 1516 din (8 %) manj kot lani.

Nada Dejak

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Železarski globus

AVSTRALIJA

Ta država, ki je največji izvoznik železove rude na svetu, je v letu 1978 doživela že tretje zaporedno leto zmanjšanje izvoza. Leta 1976 je izvozila 81,2 milij. ton, leta 1977 78,9 milij. ton in leta 1978 75,2 milij. ton. Glavni kupec so japonske železarne in te so tudi nabavo v zadnjih treh letih zmanjšale. Avstralski rudniki so sicer nadomestili ta izpad z dodatnimi dobavami v Zahodno Evropo in LR Kitajsko, vendar jim to ni v celoti uspelo.

KANADA

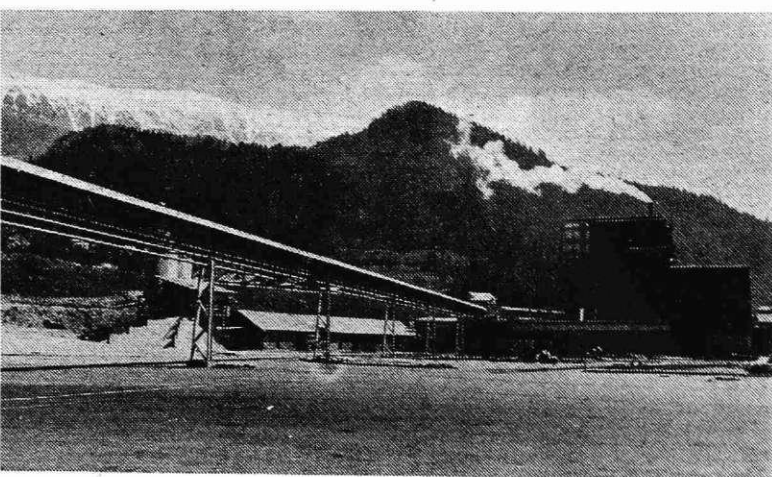
Ta država, ki spada med največje proizvajalce železove rude na svetu, je v letu 1978 nakopala precej manj rude kot leto prej. Leta 1977 je proizvedla 53,6 milij. ton te železarske surovine, lani pa samo še 42,9 milij. ton. Glavni vzrok je zmanjšanje izvoza, ker so kanadske železarne povečale svojo proizvodnjo surovega jekla s 13,6 milij. ton v letu 1977 na 14,9 milij. ton lani.

ZDA

Ameriško podjetje Kaiser Engineers je dobilo iz LR Kitajske naročilo za modernizacijo dveh rudnikov železove rude. Naročilo je del razvojnega kitajskega programa za povečanje proizvodnje surovega jekla do leta 1985 na 60 milij. ton. Prvi rudnik obratuje v sklopu železarne Penshi v bližini meje z LR Korejo in drugi leži 300 km vzhodno od Pekinga.

BRAZILIJA

Največja brazilska železarska in rudarska družba CRVD je pred kratkim dosegla povečanje cene železove rude, ki jo dobavlja japonskim železarnam za 10 % ali 1,25 dolarja na tono za obdobje prihodnjih dveh let. Japonska je uvozila lani 21 milij. ton te železarske surovine iz Brazila.

Regeneracija kislin HVB

KAKŠEN SISTEM OBVEŠČANJA V ZDRUŽENEM DELU

V času, ko se pripravlja zvezni zakon (ali samo resolucija) o družbenem sistemu informiranja (DSI), je smatrala komisija za agitacijo in propagando pri predsedstvu CK ZKS za nujno, da spregovori hkrati tudi o problematiki obveščanja v organizacijah združenega dela in da sprejeta stališča prispeva sindikatom v njihovi akciji za iskanje konkretnih rešitev na tem področju.

Informacijski sistem v združenem delu je le eden od elementov družbene sistema informiranja — torej poseben vidik organiziranja te dejavnosti posebnega družbenega pomena, za katero je še posebej pomembno, da mora biti taka, da bo kar najbolj zadovoljevala potrebe in interese delavcev. Osnovni cilj obveščanja v organizacijah združenega dela je pomembno prispevati k sprejemanju vseh vrst odločitev delavcev — tistih, ki zadevajo družbeno-ekonomske procese v sami organizaciji (od temeljne, prek delovne do sestavljene organizacije) in drugih, ki omogočajo povezovanje s krajevnimi skupnostmi, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi skupnostmi.

Tendence, da se informacijski sistem in sistem javnega obveščanja ne pojmujeata kot enakovredna sestavna dela družbenega sistema informiranja, so opazne tudi pri opredelitvi sistema obveščanja v združenem delu. Vendar so tu najpogostejše prisotna mnenja, da sodijo v ta sistem le informacije za delegatsko odločanje in ne tudi tiste, ki so osnova za sprejemanje poslovnih in poslovnih odločitev. Kot da se te gibljejo po povsem drugih zakonitostih in kot da za kvalificirano odločitev, na primer, delegata v delavskem svetu ni potrebna celovita informacija, ki vsebuje tudi elemente poslovnosti.

Tak pristop je rezultat necelovitega pojmovanja sistema obveščanja v organizacijah združenega dela, kar vodi v ločeno delovanje in razvoj posameznih sestavnih delov in ne prispeva dovolj k uresničitvi zahtev, ki jih na tem področju postavlja pred nas zakon o združenem delu.

Komisija ni imela namena analizirati celotne problematike obveščanja v združenem delu, temveč pokazati na nekatera najaktualnejša vprašanja, do katerih bi morali zavzeti stališča tudi komunisti oziroma bi se morale v njihovo razreševanje vključiti vse družbenopolitične organizacije.

PODRUŽBLJANJE INFORMACIJSKE DEJAVNOSTI

Zahtevo po podružbljanju glasil v organizacijah združenega dela je prinesel že zakon o javnem obveščanju 1973. leta, vse bolj pa je prisotna tudi ob ustanavljanju informacijskih služb v organizacijah združenega dela. Kaže se v posebnih »družbenih organih upravljanja«, ki bi skrbeli za temeljno vsebinsko zasnovano glasilo ter zagotavljali čim učinkovitejši samoupravni vpliv na tem področju.

Kljub tem zahtevam so člani na seji ugotovili, da so oblike podružbljanja nerazvite ali pa ne delujejo. Obveščanje je vse preveč domena poslovnih in vodstvenih delavcev, delavski sveti pa zelo redko vključujejo v svoje dnevne redke analize informacijskih procesov in ustrezno organizacije in delovanja te dejavnosti.

Tako stanje pogojuje tudi prepričanje, da temeljni samoupravni organizaciji sploh ni potrebna oblika podružbljanja, ker je neposreden vpliv delavcev tako zadosten. Razna izkrivljanja, monopoli posameznikov ali uredništev kaj hitro ovirajo take trditve, zato so se na komisiji zavzeli za oblikovanje delegatsko zasnovanih »svetov za informiranje« (delegati delavskega sveta, vodstev družbenopolitičnih organizacij, delegacij), katerih osnovna naloga bi morala biti vodenje politike informiranja v organizaciji združenega dela ter skrb za izgradnjo sistema obveščanja. Ob tem pa so opozorili na drugo nevarnost. Teh družbenih organov upravljanja ne bi smeli obremenjevati z rednimi operativnimi nalagami s področja obveščanja, ki jih ob dobro vodeni politiki lahko mirno prepustimo službam za informiranje.

Ce na hitro pogledamo, kako je s podružbljanjem te dejavnosti v Železarni, lahko ugotovimo, da tako po funkciji kot po sestavi ustreza zahtevam naš odbor za informiranje pri delavskem svetu Železarnice. V prvi mandatni dobi res še ni bil najbolj učinkovit, vendar smo prepričani, da je tudi doslej kar dobro opravljal svoje naloge. Morda bi ga kazalo v prihodnje nekoliko tesneje povezati z uredniškim odborom Železarnice.

POVEZANOST MED SISTEMOM OBVEŠČANJA V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA IN ZUNANJIMI SUBJEKTI

Delitev na »notranji« (v organizaciji) in »zunanji« (izven organizacije) sistem obveščanja ni sprejem-

ljiva. To še posebej velja za procese delegatskega sistema, v katerem prav delegati predstavljajo vez med organizacijami združenega dela in širšim družbenim okoljem. Oba vidika sistema sta se doslej oblikovala dokaj nepovezano, čeprav bi jih smeli pojmovati le kot različne ravni odločanja v enem samem procesu. Kljub številnim ugotovitvam o neusklajenem delovanju posameznih faz v tem procesu, pa posebnih uspehov tu ne beležimo.

Informacije širše družbene skupnosti prihajajo v organizacije združenega dela še vedno neusklajeno, praviloma pozno, pretežno z zahtevo o sprejemu vseh odločitev na zborskih delavcev; tako bolj motijo ritem obveščanja in odločanja v organizacijah združenega dela kot pa da bi ga dopolnjevale. Ocenjeno je bilo, da je več konstituantne in urejenosti v odnosih tam, kjer dobro delujejo INDOK centri na občinski ravni in službe za obveščanje v organizaciji združenega dela, zato je treba obe ravni hkrati razvijati in dejavnost strniti v posebni samoupravni interesni skupnosti.

KAKO JE ORGANIZIRANO OBVEŠČANJE V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

K delavcem v temeljnih organizacijah se morajo stekati vse informacije, ki jih potrebujejo pri osebnem izjavljanju, odločanju prek delegatov v samoupravnih organih, za delovanje delegacij — torej za sprejemanje odločitev, oblikovanje stališč, pripomb, predlogov — ter seveda tudi za dobro delo in poslovanje svoje temeljne organizacije.

Najprimernejši način za sprejemanje informacij ter oblikovanje stališč in smernic delegatom so samoupravne delovne skupine, ki so delegatsko povezane z delavskimi sveti kot organi za usklajevanje interesov in potreb znotraj temeljne organizacije. Prav tu bi morala priti do izraza vloga osnovnih organizacij

(družbenopolitičnih) s pravočasnim oblikovanjem temeljnih stališč in usmeritev kot osnovo za usklajevanje interesov.

Ugotovljeno je bilo, da v temeljnih organizacijah večinoma nimamo sistematično urejenega obveščanja. Posebne službe za opravljanje teh nalog bi bile na tej ravni sicer nesmotrne in nepotrebne, vendar to ne pomeni, da je obveščanje lahko prepuščeno komur koli. Rešitve v normativnih aktih in v praksi so dejansko zelo raznolike. Za obveščanje so zadolženi poslovodni organi, predsedniki delavskih svetov in celo tajnice.

Ce ni potrebe po celotni službi za informiranje in celo ni toliko nalog, da bi jih opravil delavec v polnem delovnem času, bi kazalo razmisлити o polprofesionalni rešitvi: član delavskega sveta bi se lahko zelo učinkovito povezoval s službo, ki je organizirana v delovni organizaciji. Seveda ob tem nismo pozabili, da je za organizacijo informativne dejavnosti odgovoren poslovodni organ temeljne organizacije.

Doslej so bolj ali manj ustrezne službe za obveščanje namreč organizirane na ravni delovnih organizacij, kjer so bile zasnovane že pred sprejemom zakona o združenem delu in so se v teh okvirih razvijale naprej — sem štejemo tudi tajništva samoupravnih organov z nekoliko spremljenim delokrogom opravil.

Take rešitve so dale v praksi dokaj dobre rezultate, saj so informacije o skupnih zadevah vseh združenih temeljnih organizacij in delovnih skupnostih nujne, vendar pa po oceni članov omenjene komisije prepogosto prihaja do odtujevanja informacij iz temeljne ravni na nivo delovne organizacije.

Železarna Jesenice je med prvimi oblikovala center za proučevanje samoupravljanja in informiranje kot službo, ki skrbi za obveščanje o vseh skupnih zadevah, manj uspešno pa imamo urejeno povezavo s temeljnimi organizacijami, saj smo operativne naloge prepustili kar tajnicam vodij temeljnih organizacij.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Albina TUŠAR

OB RAZPRAVI ZAKONA O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

V Sloveniji smo začeli razpravljati o osnutku zakona o usmerjenem izobraževanju, ki pomeni vse tisto izobraževanje, ki ga organiziramo po osnovni šoli (sedanje srednje, višje in visoko šolstvo). Pripravlja pa se tudi osnutek zakona o osnovni šoli ter zakon o vzgoji in varstvu predšolskih otrok. Zakonsko torej želimo urediti celotni vzgojno-izobraževalni sistem, ki bo odražal stopnjo razvitosti samoupravnih družbenih odnosov kot jih opredeljuje ustava SRS in zakon o združenem delu.

Takoj na začetku moram poudariti, da nosilec preobrazbe usmerjenega izobraževanja niso le organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem, temveč je nosilec preobrazbe celotno združeno delo, predvsem pa združeno delo materialne proizvodnje. Zakaj, na to vprašanje bom skušal odgovoriti v tem sestavku. O bistvenih novostih novega zakona in nekaterih problemih, ki nas bodo spremljali na poti njegovega uresničevanja, pa bom spregovoril v naslednjih sestavkih.

Na žalost (ali k sreči) družbeni problemi niso tako prozorni kot sveže umito okno, zato se bova morala oba — pisec in bralec — nekoliko potruditi, če se bova hotela srečati.

ZAKAJ JE TOREJ POTREBNA PREOBRAZBA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA SISTEMA?

Meščanski družbi ni ustrežal učen delavec, zato je poskrbel za ločitev proizvodnje in izobraževanja, ki je bila eden od osnovnih vzvodov brezkončnega drobljenja delovnih nalog. Propagiral je ozka, specializirana dela, ki se jih je delavec naučil že po kratkem, včasih tudi le nekaj dnevnem usposabljanju. Enostavna, ponavljajoča se dela, ki niso izvirala iz tehnološke racionalnosti, ampak so bila izraz potrebe kapitala po produktivnosti, so »poneumljale« proizvodne delavce in jih onemogočala, da bi si prilastili proizvodilne sile in jih podredili lastnemu upravljanju.

Današnja stopnja razvoja naše družbe zahteva vsestransko razvitega delavca, zato je združevanje proizvodnje in izobraževanja ena ključnih nalog, katere realizacija bo pripeljala do tega, da bomo postopoma odpravili družbene delitve dela. Izginilo bo, kot pravi Marx v Kritiki gothskega programa zaslužujoče podrejanje posameznikov delitvi dela in s tem tudi nasprotje med umskim in telesnim delom. Delo ne

bo več samo sredstvo za preživljanje, ampak bo postalo celo prva življenjska potreba.

V naši zakonodaji je zapisano, da je izobraževanje pravica in dolžnost vsakega delavca — samoupravljalca. Priznati moramo, da danes tako napredne ideje še nismo uspeli uresničiti in izobraževanje nam še zmeraj povečuje prej možnosti za vzpon, povzdigovanje nad druge, kariero, kot pa možnosti za boljše strokovno delo, ki človeku omogoča samouresničevanje in življenjsko srečo.

Naš sedanji vzgojno-izobraževalni sistem vsebuje še dosti elementov stare arhitekture izobraževanja. Naštetimo le nekatere: Ostala je zaprtost izobraževanja v šolo, s šolsko hierarhijo in disciplino; nadzorstvo države nad šolo, podrobno določeni programi. Nismo še premagali starega dualizma nižjega, praktičnega izobraževanja za večino in višjega, teoretičnega izobraževanja za manjšino, elito. Z izbiranjem učencev za določene poklice (odličnjaki gredo v gimnazijo, učenci s slabšimi učnimi uspehi pa, na primer, v metalurgijo), pomagamo poglabljati jezo med fizičnim in umskim delom, med delavci s črnimi in belimi rokami.

Novega sistema vzgoje in izobraževanja ne moremo uresničevati brez nove organizacije dela, novega sistema družbene reprodukcije in odločilne vloge delavcev — proizvajalcev v tovarni in v družbi. Spremeniti moramo proizvodilne odnose, vendar to ne pomeni, da moramo s preobrazbo vzgoje in izobraževanja toliko časa, dokler ne ustvarimo bolj razvitih socialističnih odnosov, počakati. Nasprotno, sama preobrazba vzgoje in izobraževanja je tvorna sestavina novih proizvodnih odnosov.

V novem sistemu dela in izobraževanja naj bi bil vsak delavec zdaj proizvajalec, zdaj učenec, pogosto pa tudi učitelj. Le tak delavec bo lahko tudi uspešen samoupravljalec.

J. T.

ŠTUDIJ OB DELU — RAZPIS

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

RAZPISUJE

sprejem delavcev za študij ob delu za šolsko leto 1979/80

a) ŠOLA ZA METALURŠKE DELAVCE

Pogoji za sprejem:

— uspešno dokončanih najmanj šest razredov osnovne šole

— zaposlenost v metalurški stroki

Šolanje traja dve leti.

a) POKLICNA KOVINARSKA METALURŠKA IN ELEKTRO ŠOLA

Pogoji za sprejem:

— uspešno dokončana osnovna šola (pozitiven uspeh iz tujega jezika ni pogoj)

— zaposlenost v kovinarski stroki

Šolanje traja tri leta.

b) DELOVODSKA ŠOLA METALURŠKE IN STROJNE SMERI

Pogoji za sprejem:

— uspešno dokončana poklicna šola ustrezne smeri

— ustrezna zaposlitev v stroki

Šolanje traja dve leti.

c) TEHNIŠKA METALURŠKA IN STROJNA ŠOLA

Pogoji za sprejem:

za metalurge — uspešno dokončana osnovna šola

za strojnike — uspešno dokončana osnovna in dokončana poklicna šola kovinarske smeri

— zaposlenost v metalurški oz. kovinarski stroki.

Šolanje traja za metalurge štiri leta, za strojnike pa tri leta.

Kandidati za vpis študija ob delu morajo biti stari najmanj 18 let.

Za sprejem je potrebno vložiti na tajništvo strokovnih šol:

— prošnjo, kolkovano z državnim kolekom za 4. —

— zadnje šolsko spričevalo

— rojstni list

— potrdilo o zaposlitvi

— izjavo oz. potrdilo podjetja o plačevanju šolnine.

Oddečki na posameznih šolah bodo odprti, če bo zadostno število kandidatov.

OB IZPLAČILU JUBILEJNIH NAGRAD

Precej časa je že, odkar so se prenekatere organizacije združenega dela odločile za podeljevanje jubilejnih nagrad, bodisi v obliki praktičnih daril, jubilejnih listin in seveda tudi denarnih nagrad. Seveda pa so se v posameznih organizacijah odločili za različne kriterije in merila. Toda, pustimo ob strani tisto, kar nam ni popolnoma jasno, in si danes ogledimo nekoliko bolj podrobno, kako smo se o tem odločili v naši Železarni.

Ne vem več natančno, koliko let je, odkar smo začeli z izplačilom jubilejnih nagrad. Polemika je bila takrat, ko smo se odločili o načinu izplačila zelo živahna in obširna. Končno smo v preteklem letu 1978 določili kot osnovo 200 din, za vsako leto dela v Železarni pa še dodatek po 25 (petindvajset) din. Kljub temu, da so se življenjski stroški v primerjavi s lanskim letom znatno dvignili, smo tudi za izplačilo jubilejnih nagrad za letošnje leto ostali pri istih vsotah. Prepričan sem, da je bil ob taki odločitvi marsikdo razočaran. To pa seveda niti ni najslabše. Gre za povsem nekaj drugega. Medtem, ko je osnova 200 din še nekako sprejemljiva, pa je dodatek za vsako leto dela in zvestobe kolektivu smešno nizek. Verjetno s takšnim načinom izplačila jubilejnih nagrad, zlasti dolgoletni delavci, niso preveč zadovoljni.

Upam, da je moje razmišljanje pravilno, če sklepam, da so sredstva za izplačilo jubilejnih nagrad ustvarjena v preteklem letu 1978. Zato si oglejmo obvestilo, objavljeno v Železarni št. 13, z dne 5. aprila. Računovodstvo OD je objavilo v tretjem odstavku sledeče (citiram): »Jubilejno nagrado dobe delavci, ki so vstopili v redno delovno razmerje do 30. 3. 1979 in delavci, ki so odšli po 1. 1. 1979 v JLA itd...« Torej, so dobili jubilejno nagrado tudi vsi tisti delavci, ki so začeli z delom v Železarni šele v letošnjem letu. V prvem tromesečju letošnjega leta pa smo sprejeli v delovno razmerje kar 161 delavcev. Izračunal sem, da je v naši Železarni nekdo lahko že jublatant, če opravi vsega skupaj samo 14 dnin. Ali je to res mogoče? Je! Če je delavec začel z delom 29. marca 1979, je v mesecu marcu opravljal dve dnini, in do dneva izplačila še 12 dnin v aprilu, je 14. aprila ob izplačilu osebnega dohodka dobil tudi jubilejno nagrado v znesku 200 din. Kaj takega pa se seveda ne bi smelo zgoditi. To je klobuta vsem dolgoletnim delavcem!

Ali ni dovolj že to, da dandanes zaradi velike fluktuacije delavcev v Železarni novi, mladi delavci hitreje napredujejo kot je bilo to nekoč. S tem pa pridejo v razmeroma kratkem času tudi do dobrih osebnih dohodkov. Da je to res, smo lahko ugotovili iz prispevka tovariša Tomaža Iskre ob zapisu iz elektroodnega obrata. Nove delavke, ki pridejo v obrat, kaj kmalu prejemajo enake osebne dohodke, kot dolgoletne delavke. Torej, je minulo delo v naši Železarni slabo stimulirano. Tudi raziskave strokovnih služb so pokazale, da so mladi delavci največkrat tudi najslabši delavci. Da to ni mogoče ugotoviti, bom citiral del z zapisa iz letošnje 9. številke Železarnice. V prispevku tovariša Bojana Erjavčka s naslovom Delovna morala in praksa piše: »Relativno je delovna morala najnižja pri delav-

cih med 20. in 29. letom starosti, po tem obdobju pa se delovna morala kontinuirano izboljšuje.«

Torej, smo ugotovili, da mladi delavci oziroma tisti, ki so z delom v Železarni šele dobro začeli, niso najbolj zaslužni za delovne uspehe v kolektivu. Saj se šele uvajajo v delo, pri izplačilu jubilejnih nagrad pa se potegnili daljši konec, saj je osnova 200 din. Za nadaljnih 200 din pa je treba delati v Železarni kar osem let. Torej je tak način razdelitve sredstev za izplačilo jubilejnih nagrad povsem zgrešen. Zamislimo se samo, da lahko nekdo, ki je delal v Železarni 40 let dobi vsega skupaj le 1200 din jubilejne nagrade, kar je seveda maksimum. Minulo delo ima torej v naši Železarni le majhno vrednost. Če samo pomislimo, da sem pred dvajsetimi leti delal vse nedelje, da sem bil prost le takrat, ko sem imel redni letni dopust, da sem najmanj dva meseca v letu delal po 12 ur na dan, potem ostanem brez besed. In takšnih delavcev je v naši Železarni še veliko. S takšnim načinom izplačila jubilejnih nagrad jim delamo krivico. Letos smo zamudili in nismo mogli storiti ničesar več. Upam pa, da bo drugo leto drugače. Zakaj ne bi bil do jubilejne nagrade upravičen le tisti delavec, ki je bil zaposlen polno preteklo leto? Tudi dodatek 25 din za vsako nadaljnje leto dela v Železarni, bi se moral v odnosu na osnovi krepko spremeniti.

Za zaključek naj povem, da bodo prenekatere novince že po nekaj mesecih dela zapustili našo Železarno, naveličani vsega. To nam potrjuje tudi fluktuacija, izražena v številkah in objavljena v Železarni v rubriki Personalne vesti. Mnogi so prišli v Železarno le na nekoliko daljšo »ekskurzijo«, če se lahko tako izrazim. In vendar so bili jublatanti, saj so dobili jubilejno nagrado v višini 200 din. Ko bodo to pripovedovali v novi delovni organizaciji in svojim prijateljem ali znancem, jim tega marsikdo ne bo verjel.

Janko Fon

Železarski globus

INDIJA

Predstavniki indijske in sovjetske vlade so pred kratkim podpisali dolgoročni sporazum, na osnovi katerega bo sovjetska stran pomagala pri bodočem razvoju indijske železarske industrije. Sovjetska zveza se bo predvsem angažirala pri gradnji nove integralne železarne z letno proizvodnjo milijon ton surovega jekla v Visakhapatnamu. Razen tega bo sodelovala tudi pri modernizaciji že obstoječih železarn Bokaro in Bhilai, ki bosta povečali svoje proizvodne zmogljivosti surovega jekla na štiri milij. ton letno vsaka.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V sredo, 28. marca, je bila tretja seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Izvršni odbor je bil seznanjen s predlogom kandidatur za volitve novih samoupravnih organov na ravni TOZD in delovne organizacije.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je bil tudi seznanjen s predlogom socialno zdravstvene službe za brezplačno letovanje sodelavcev Stanka Globelnika in Marije Pajsar. Predlog je bil sprejet. Na seji so se tudi strinjali s povišanjem prispevka za udeležbo sodelavcev pri športnih tekmovanjih in sicer v okviru TOZD na 40 dinarjev za posameznega udeleženca ter za medobratna tekmovanja 70 dinarjev. Strinjali so se prav tako s predlogom o povrnitvi denarja udeležencem pohodov po spominskih obeležjih, zlasti za kritje prevoznih stroškov.

Ker v lanskem letu kljub dobri organizaciji niso organizirali izleta, so se ponovno odločili za izvedbo dvodnevne izlete v Poreč. Podrobnosti o izvedbi izleta ter o denarnem prispevku za svoje bodo razpravljali in sklepali na naslednji seji izvršnega odbora.

ENERGETIKA

V torek, 3. aprila, je bila 14. redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Sklepi, sprejeti na prejšnji seji, so bili izpolnjeni, razen sklepa o organiziranju zimsko športnega rekreacijskega dne na Voglu, ki ga ni bilo zaradi vremenskih razmer.

Izvršni odbor OO sindikata je soglašal s predlogom kandidatov za nove samoupravne organe v TOZD Energetika in na ravni delovne organizacije Železarne.

V tretji točki dnevnega reda je bil v obravnavi predlog za izvedbo izleta. Odločili so se za tridnevni izlet na relaciji Jesenice-Beograd-Dubrovnik-Kotor in nazaj na Jesenice. Izlet bo predvidoma v mesecu juniju in ga bodo organizirali v dveh terminih, tako da se ga bodo lahko udeležili vsi člani delovne enote. Stroški izleta za posameznega udeleženca znašajo 2.350 dinarjev, sindikalna organizacija pa bo za udeležbo aktivnih delavcev prispevala 800 dinarjev, medtem ko bodo svojci vplačali polno ceno.

V zvezi z letovanjem ob morju so se enkrat potrdili stališča sprejeta na 13. seji izvršnega odbora OO sindikata, glede dodeljevanja in razporedjanja prostih kapacitet v Crikvenici in Beogradu na moru.

Izvršni odbor OO sindikata podpira prošnjo strelske družine Triglav Javornik - Koroška Bela za ureditev strelske dvorane v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku. Iz sredstev sindikalne organizacije bodo v ta namen prispevali 1.000 dinarjev.

Sodelavcu Jožetu Hribarju bodo zaradi daljše bolezenske odsotnosti z dela izplačali denarno pomoč.

Strinjali so se tudi s predlogom referenta za šport, da bi ekipa TOZD Energetika sodelovala na turnirju, kjer bodo sodelovali še ekipe milice, carine in drugi. V kolikor bodo srečanja na športnih področjih (šah, kegljanje, strelstvo in mali nogomet) športno in resno organizirana ter izvedena bodo udeležencem za vsakokratni nastop prispevali iz sredstev sindikalne organizacije po 30 dinarjev. Zimsko športni dan na Voglu bodo organizirali ob ustreznih vremenskih razmerah.

DELOVNA SKUPNOST ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE

V sredo, 21. marca, je bila 9. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Izvršni odbor je bil seznanjen s predlogom kandidatov za samoupravne organe na ravni delovne skupnosti in Železarne.

Izvršni odbor ugotavlja, da so bili sklepi, sprejeti na prejšnji seji, izpolnjeni. Organizirali so rekreacijski izlet na Vogel. Ugodno so bile rešene vloge za denarno pomoč sodelavcem, ki so jih posredovali izvršnemu odboru sindikata Železarne. Soglašali so s predlogom tov. Gubanca, da bi rekreacijske izlete organizirali v dveh ali treh skupinah in bi tako dosegli večjo udeležbo.

Zaradi preobremenjenosti tov. Gubanca, dosedanjega referenta za šport, bo njegovo delo opravljal odstop Roman Smolej. Potrdili so predlog komisije za dodeljevanje denarne pomoči, sedmim sodelavcem.

Na seji so obravnavali poročilo komisije za oddihe in izlete. Brezplačna mesta za letovanje so odobrili dvema sodelavkama, strinjali

pa so se tudi s predlogom organizacije dvodnevne izlete v Dubrovnik z letalom. Izlet naj bi organizirali v jeseni.

VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V sredo, 28. marca, je bila 14. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Ob pregledu kandidatnih list za člane samoupravnih organov, ki jih predlagajo samoupravne delovne skupine so se strinjali s predlogom, da glede na ukinitve valjarne profilov, namesto Ivana Smoleja kandidira Zdravko Čufer in namesto Milane Filej Janez Kovač.

V obravnavi je bil predlog predsednika OO sindikata o dopolnitvi sestava delegatov v samoupravne interesne skupnosti ter v odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozastito. Vse to bodo pripravili do referenduma, ki bo predvidoma v maju. Izvršni odbor OO sindikata je bil seznanjen tudi z letošnjim načinom dodeljevanja jubilejnih nagrad, medtem ko bodo pisna priznanja in značke podelili ob posebni priložnosti.

PROFILARNA

V torek, 3. aprila, je bila prva seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata po letni delovni konferenci. Na seji je bila poudarjena ugotovitev, da bi bilo treba tesneje sodelovati z delavci v TOZD Vratni podboji. Zato naj bi skupno organizirali športne in kulturne prireditve, ter izlete in rekreacijsko dejavnost. Z organizacijo skupnih aktivnosti bodo zmanjšali stroške in delavcem obeh kolektivov zagotovili možno udeležbo, ki bo tudi večja. Sprejeli so sklep, da se bodo na eni prihodnjih sej sestali člani izvršnih odborov obeh osnovnih organizacij in sprejeli ustrezna skupna stališča. Skupni disciplinski komisiji v Železarni bodo posredovali mnenje za njihovega sodelavca.

V nadaljevanju seje so se dogovorili, da bodo organizirali piknik v

okolici in nanj povabili sodelavce izvršnih odborov OO sindikata TOZD, ki jim dobavljajo vložek. Tak način sodelovanja bodo organizirali predvsem zato, da bodo dobavitelji vložka seznanjeni s proizvodno problematiko TOZD Profilarna, ki sodi med najpomembnejša vprašanja. Sklenjeno je bilo še, da bodo bolj temeljito obravnavali periodične obračune, osrednje proslave praznika dela 1. maja, ki bo letos v Bohinju, pa se bo udeležilo kar največ delavcev iz njihove TOZD.

VALJARNA BLUMING - ŠTEKEL

V četrtek, 29. marca, je bila tretja seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata.

Predsednik OO sindikata Miha Hostnik je navzoče seznanil s potekom izbire kandidatov za nove samoupravne organe v TOZD in delovni organizaciji Železarne. Priponi ni bilo. V drugi točki dnevnega reda so razpravljali o jubilejnih nagradah in glede na zvišanje življenjskih stroškov predlagali, naj bi povišali tudi jubilejne nagrade, medtem ko naj bi osnova ostala nespremenjena. Uskladjali naj bi tudi regresiranje dopustov. Člani izvršnega odbora menijo, da bi sodelavcem z nižjimi skupinami pripadalo več regresa.

Soglašali so s kandidaturao Aleksandra Mandeljca za vodjo TOZD Valjarna bluming-štekel, medtem ko bodo o pokroviteljstvu za Prešernovo koč na Stolu razpravljali na prihodnji seji izvršnega odbora. Takrat naj bi predlog podrobneje obrazložil predsednik planinskega društva Javornik - Koroška Bela Marjan Beg. Za letovanje v Biogradu na moru je bilo prijavljenih 71 mest in vrnjenih 40 mest. Za počitniški dom v Crikvenici je bilo prijavljenih 33 mest, vrnili pa so jih 16. Za namestnika predsednika pododbora za adjustažo štekel so imenovali Franca Ravnikarja, sprejeli so tudi sklep s katerim omogočajo brezplačno letovanje Jožu Jalnu ob njegovi upokojitvi in sicer po sezoni.

Na volišču v TOZD Jeklarna

RAZPIS ŠTIPENDIJ

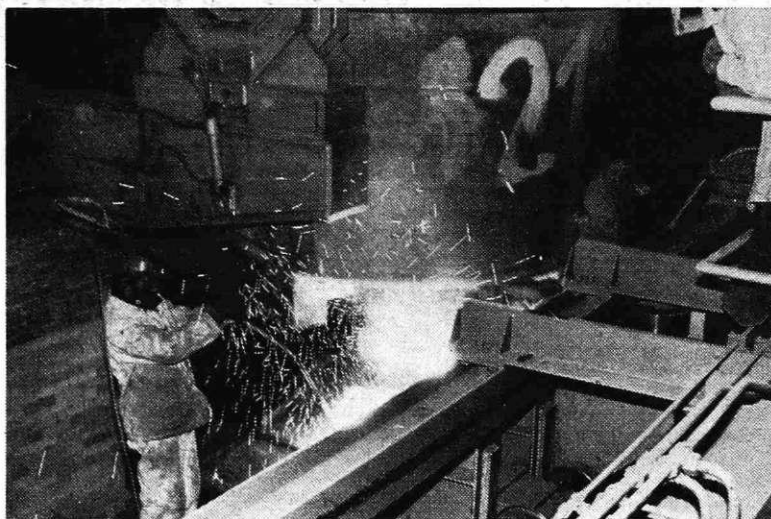
SŽ - ŽELEZARNA JESENICE z o. sol. o., Cesta železarjev 8 - 64270 JESENICE razpisuje za šolsko leto 1979/80 naslednje štipendije

1. Visoke šole (visokošolski študij)	6
FNT metalurgija	4
Fakulteta za strojništvo	2
Fakulteta za elektro tehniko	2
Ekonomska fakulteta (računovodstvo)	1
Fakulteta za gradbeništvo	1
FSPN - smer novinarstvo	1
2. Višje šole (višješolski študij)	1
Fakulteta za gradbeništvo	1
3. Srednje šole	20
TSS metalurški oddelek	1
Šola za oblikovanje	1
4. Poklicna kovinarska, metalurška, elektro šola (3 leta)	30
strojni mehaniki	5
ključavničarji - varilci	5
ključavničarji - orodni strugarji	20
vodovodni instalaterji	8
obratni električarji	20
kovarji	4
kleparji	4
5. Šola za metalurške delavce (2 leti)	15
talilec v črni metalurgiji	15
valjavec	15
žičar	15
hladni valjavec	20

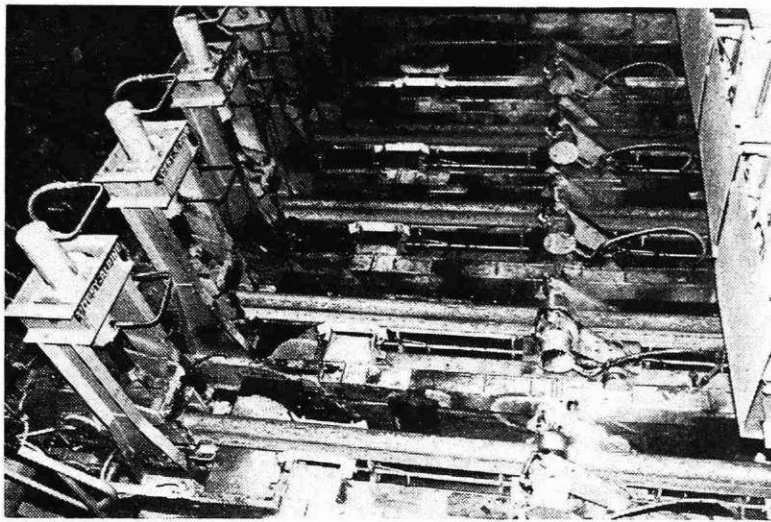
Prijave bo sprejemal kadrovski sektor železarne Jesenice do 25. junija 1979.

Kandidati morajo prijavi za štipendiranje na obrazcu DZS 1.65 priložiti:

- overjene prepise ali fotokopije dokazil o učenem uspehu (letno spričevalo šol. leto 1978/79, spričevalo o zaključnem izpitu, potrdilo o vseh opravljenih izpitih);
- dokazila o osebnih dohodkih staršev v obrazcu prijave za štipendiranje ali če so priloženi, se morajo nanašati na koledarsko leto 1978.

Vlivanje na koti livu

Gredice vlite na konti livu

Z LJUDMI JE TREBA ZNATI

Pravo sliko delovne organizacije, podjetja lahko poda le izkušen, prekaljen delavec. Izkušen v borbi za boljšim in vednim »zakaj«. Zakaj so stvari takšne in ne boljše, zakaj gremo korak nazaj, zakaj ne čuvamo družbene lastnine, zakaj ne more kvalificiran delavec doseči povprečja osebnega dohodka v podjetju, zakaj poslovnih organov ni na spregled, zakaj so v tej in tej delovni skupini slabi odnosi, zakaj mladi ne kažejo pravega zanimanja, zakaj ni dovolj zanimanja za kulturo, zakaj komunisti niso bolj prodorni, pronicljivi, zakaj in še enkrat zakaj.

Tokrat sem se pogovarjal s starim komunistom, borcem naše revolucije in dolgoletnim delavcem Železarne Ivanom Tušarjem, Titovim nagrajencem za delo. Tovariš Tušar je že več kot tri desetletja vodja montažnega oddelka na Javorniku in v obratih valjarne Bela. Tole je povedal o delovnih odnosih:

»Z ljudmi je treba znati. Če so lepo sprejeti v svoje delovno okolje, če so pravilno nagrajeni, potem so tudi zadovoljni in ne delajo težav.

Danes delo zahteva mnogo več umskega napora in znanja. Tudi odgovornost je mnogo večja, naprave so avtomatizirane in vsaka okvara je precej draga. Delavci se tega vedno bolj zavedajo.

Veste, s tistim vsakdanjim zmerjanjem ni nič. Posebej, če koga pokaraš po nedolžnem. Potem pride do neljube zamere, ki se ne izbrže kar tako. So že boljši tovariški odnosi.

Kaj bi povedali kot dolgoletni družbenopolitični delavec glede mladine, kakšna pota naj ubere?

»Mladino bo potrebno še bolj usmerjati v športna društva. Zdrav duh v zdravem telesu velja. Če organiziramo, na primer, pohod do Valvasorja ali kam drugam, so mladi že čez dvajset minut vsi silno utrujeni. To me skrbi. Zdaj, ko toliko govorimo o SLO bi pa že morali dati več poudarka na športno, kreativno in kondicijsko plat. Že do sedaj so veliko pripomogli mladinski aktivni klubi, društva. Vsak mladinec naj bo aktiven v kakšnem društvu. Pa tudi mladi iz sosednjih bratskih republik in avtonomnih pokrajin, ki so še kako zaželeni v vseh že organiziranih društvih!«

Mimogrede sva se dotaknila naše prehrane.

»Na Javorniku je premalo kantin. Obstoječe so premajhne. Zdaj, po tridesetih letih se gradi ena večja. Nabere se, tam okrog devetih, zelo veliko ljudi, ki zelo dolgo čakajo na svoj obrok, ki je sorazmerno drag, ni pa temu primerno dober. Zunaj tovarne za ta denar dobiš okusnejšo malico.«

Potem sva se dotaknila najbolj boleče zadeve - osebnih dohodkov. O tem se zdaj veliko govori, stori pa bolj malo ali nič.

»Kar se tiče osebnih dohodkov, bi povedal tole: boli me, ker kvalificirani delavec ne doseže niti povprečja Železarne (le z nadurami!). To rešujemo že 30 let na vseh nivojih. Začeli smo že na začetku naše samouprave.

To vprašanje smo sprožili že na našem prvem delavskem svetu! (leta 1952). V resnici bi morali v Železarni pregledati, kaj kdo dela in koliko naredi! Ljudi bi morali nagradjevati po delu. Veste, veliko jih je, ki svojih osebnih dohodkov sploh ne upravičujejo. Potrebno bi bilo tudi pogledati in pregledati, kdo ima večjo odgovornost. Ni vseeno, da se nekdo briga samo za javniške obrate, nekdo drug pa za javniške in belške, pri tem pa ima tisti prvi iste ali nemara še večje osebne dohodke.«

Tovariš Tušar je sekretar ZK v TOZD Remontne delavnice. Zanimalo me je, kakšen vpliv ima naša vodilna idejnopolitična organizacija v temeljnih organizacijah združenega dela. O tem pravi:

»Včasih smo imeli svoj komite ZK v tovarni. Zdaj pa je vse na občini. Za rešitev kakšnega problema se moramo sestati po vseh ceremonijah. Ne morem pa letati za vsako malenkost iz tovarne na občino. Sicer je pa tako: veliko svobode glede organizacijskih zadev smo prepustili v letih 1953-1968. In tudi ni rečeno, da so vsi z rdečo knjižico po srcu komunisti. To se vidi šele čez leta. Takrat pa že marsikdo naredi precej škode.

Sele v zadnjem času so začeli govoriti o gospodarjenju, varčevanju, družbenoeconomijskih odnosih. To bi morali že zdavnaj prej. Vsake izgubljene klesče, vsako izgubljeno kladivo je denar. Vsaka izgubljena ura se nam krepko maščuje...

Zakaj pravimo, da je vse to naše, da je družbena lastnina? Zakaj imamo družbeno lastnino? Zato, da jo čuvamo, ker je naša. Last nas vseh. Tega bi se morali mnogo bolj zavedati.«

Tomaž Iskra

Železarski globus

JAPONSKA

Po zaključenih obsežnih raziskavah in poskusih nudi japonska železarska družba Nippon Steel Co. na svetovnem železarskem tržišču svojo tehnologijo in opremo za proizvodnjo železove gobe. Glavna značilnost tega postopka, v primerjavi z drugimi je, da obratuje jaskasta peč pod pritiskom petih atmosfer, kar omogoča izredno povečanje njene produktivnosti. Prva takšna naprava že obratuje v železarni Hirokata in proizvaja dnevno 500 ton železove gobe s stopnjo metalizacije 95%. Pripravljeni pa so tudi načrti za gradnjo naprave z letno proizvodno zmogljivostjo 400.000 ton železove gobe.

Železarski globus

NAJVEČ ZA NEZAPOSLENE IN USPOSABLJANJE INVALIDOV

Občinske skupnosti zaposlovanja prehajajo letos na samostojno finančno poslovanje in je bilo zato potrebno izdelati finančne načrte po občinah

V DNEH 23. IN 24. APRILA BODO TRETJE SEJE SKUPŠČIN OBČINSKIH SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE JESENICE, KRANJ, RADOVLJICA, ŠKOFJA LOKA IN TRŽIČ Z NASLEDNjim DNEVNIM REDOM:

- potrditev zapisnikov prejšnjih sej skupščin
- poslovno poročilo za leto 1978
- predlog finančnega načrta za leto 1979
- predlogi sklepov o sprejemanju srednjeročnih planov občinskih skupnosti za zaposlovanje za obdobje 1981-1985 in predlogi programov dela za pripravo planskih dokumentov občinskih skupnosti za zaposlovanje za obdobje 1981-1985
- študijske namere gorenjskih maturantov v primerjavi z vpisom v prve letnike višjih in visokih šol ter s kadrovskimi stipendijami
- obravnava gradiva za 2. sejo Zveze skupnosti za zaposlovanje Slovenije
- predlogi za delegiranje delegatov za sejo skupščine Zveze skupnosti za zaposlovanje Slovenije
- delegatska vprašanja
- SKUPŠČINA OBČINSKE SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ BO OBRAVNAVALA ŠE:
- predlog za oprostitev plačevanja prispevkov za zaposlovanje za Mladi rod
- verificiranje mnenja o možnosti pokrivanja potreb po kadrih ob načrtovanih investicijah - Iskrene Elektromehanike Kranj

Predlog finančnega načrta vsake od občinskih skupnosti za zaposlovanje temelji na dogovorjenih izhodiščih med skupnostmi za zaposlovanje v SR Sloveniji in upošteva anekse k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov zaposlovanja za obdobje 1975-1980 za leto 1979, samoupravnem sporazumu o enotnih standardih in skupnih nalogah skupnosti za zaposlovanje v SR Sloveniji, samoupravnem sporazumu o združitvi v zvezo skupnosti za zaposlovanje v SR Sloveniji in financiranju skupnih nalog ter solidarnostnega prelivanja sredstev.

Splošne značilnosti finančnih načrtov in njihove priprave ob novi samoupravni organiziranosti pa so glede na načrte v prejšnjem obdobju naslednje:

V preteklih letih je skupnost planirala regijsko in je prelivala sredstva med občinami, če so tako nare-

kovale potrebe. Letos pa prehajajo na samostojno finančno poslovanje po občinskih skupnostih in je bilo zato potrebno izdelati finančne načrte po občinah in v njih zagotoviti enake izhodiščne možnosti za realizacijo programov glede na dogovorjena sredstva v aneksih k samoupravnim sporazumom o temeljnih plana.

Občinske skupnosti bodo letos financirale socialno varstvo nezaposlenih, pripravo nezaposlenih za zaposlitev, usposabljanje in zaposlovanje invalidov, prispevek Zvezi skupnosti za dogovorjene skupne naloge, obveznosti sprejete po samoupravnih sporazumih, solidarnostno prelivanje denarja v okviru republike in regije ter rezerv in poslovnih skladov.

Denar za materialne stroške in osebne dohodke zaposlenih ter sklad skupne porabe strokovne službe pa bodo občinske skupnosti za zaposlovanje prispevale po posebnem ključu in sicer: Jesenice 17,7 odstotka, Kranj 40,9 odstotka, Radovljica 16,3 odstotka, Škofja Loka 17,4 odstotka in Tržič 7,7 odstotka. Ključ je izdelan na osnovi deležev posameznih občin v realizaciji prispevka za zaposlovanje v zadnjih treh letih.

JESENICE

Občinska skupnost za zaposlovanje bo imela letos 5.448.674 dinarjev prihodkov. Za socialno varnost nezaposlenih bo porabila 616.000 dinarjev, za strokovno usposabljanje nezaposlenih planira 123.900 dinarjev, za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb predvideva 957.090 dinarjev, ker se letos program razširja, voljenih in imenovanih funkcionarjev bodo izplačali 54.000 din bruto osebnega dohodka, dogovorjena sredstva za pokrivanje stroškov medobčinske skupnosti za zaposlovanje znaša 8.850 dinarjev, materialni stroški za izvajanje programov 389.400 dinarjev in za delo skupnih strokovnih služb

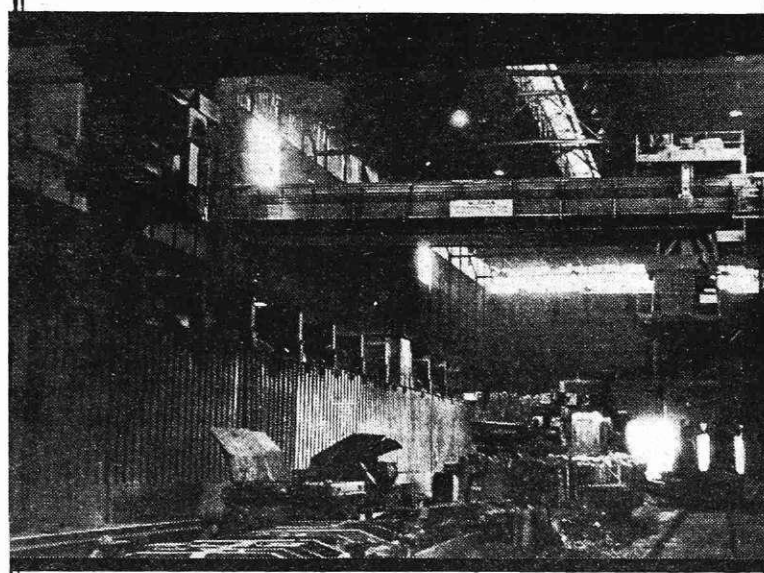
bodo prispevali 1.190.502 dinarja. Za skupne naloge zaposlovanja v SR Sloveniji pokriva vsaka občinska skupnost 12 odstotkov planiranega prispevka - to je za jeseniško 494.538 dinarjev. Poleg tega skupnost pokriva nekatere obveznosti do skupnosti socialnega varstva, za solidarnostno prelivanje v okviru republike in 1 odstotek od planiranega prispevka za rezervno.

KRANJ

Občinska skupnost za zaposlovanje Kranj letos planira 10.422.000 dinarjev prihodkov. Za socialno varnost nezaposlenih bo porabila 1.500.000 dinarjev, za posamezne nezaposlene delavce brez polklica in delovnih izkušenj oziroma njihovo usposobitev 286.300 dinarjev, za usposabljanje invalidnih oseb 2.211.582 dinarjev, za osebne dohodke imenovanih in voljenih funkcionarjev 126.790 dinarjev, za delo medobčinske skupnosti za zaposlovanje 20.450 dinarjev, za materialne stroške, ki so povezani z izvajanjem programov 899.000 dinarjev in za delo strokovnih služb 2.750.934 dinarjev. Letos predvidevajo pove-

SKLEP O PRIPRAVAH NOVEGA SREDNJE-ROČNEGA PROGRAMA

Vse občinske skupnosti za zaposlovanje že pripravljajo nove srednjeročne plane, ki bodo opredelili razvoj in dejavnost od leta 1981 do 1985. Da bi delo potekalo v skladu z dogovorjenimi roki in po dogovorjenih metodah, bodo vse skupnosti na seji sprejele dva sklepa, in sicer sklep o pripravah za sprejem srednjeročnega plana in sklep o programu dela za pripravo planskih dokumentov.

Vstopni del valjarn na Beli

čanje števila programskih nalog za dva delavca srednje strokovne izobrazbe. Za zvezo skupnosti bodo prispevali 1.142.746 dinarjev, obveznosti po samoupravnem sporazumu znašajo 204.500 dinarjev in prispevki za solidarnost v okviru regije znašajo 537.049 dinarjev in v okviru republike 286.709 dinarjev. Poleg tega bodo del denarja namenili za rezervno, nekaj denarja pa bo ostalo nerazporejenega, nekaj pa ga bodo namenili za poslovni sklad.

RADOVLJICA

Radovljiška skupnost za zaposlovanje letos planira 4.886.513 dinarjev prihodkov in ravno toliko odhodkov. Denar bodo porabili za socialno varnost nezaposlenih v višini 570.500 dinarjev, za pripravo delavcev na zaposlitev bodo potrošili 114.100 dinarjev, za usposabljanje in zaposlovanje invalidov 881.388 dinarjev, za osebne dohodke imenovanih in voljenih funkcionarjev 50.530 dinarjev, materialne stroške 47.000 dinarjev, za delo organizacije medobčinske skupnosti za zaposlovanje 8.150 dinarjev, za materialne stroške, ki so povezani z uresničevanjem programov 358.600 dinarjev, za delo skupnih strokovnih služb 1.096.339 dinarjev, za Zvezo skupnosti Slovenije bodo prispevali 455.422 din, za obveznosti po samoupravnih sporazumih 81.500 dinarjev in za ostale izdatke 114.263 dinarjev.

ŠKOFJA LOKA

Škofjeloška skupnost za zaposlovanje bo imela letos 5.581.558 dinarjev. V enaki višini planira tudi odhodke. Za socialno varnost nezaposlenih delavcev bo namenila 543.497 dinarjev, za usposabljanje delavcev za zaposlitev 121.800 dinarjev, za usposabljanje in zaposlovanje invalidov 940.869 dinarjev, za osebne dohodke imenovanih in voljenih funkcionarjev 53.940 dinarjev, za materialne stroške organizacije občinske skupnosti za zaposlovanje 47.000 dinarjev, za delo org. medobčinskih skupnosti za zaposlovanje 8.700 dinarjev, za materialne stroške za izvajanje programov 382.800 dinarjev, za delo skupnosti strokovnih služb 1.170.324 dinarjev, za Zvezo skupnosti 486.156 dinarjev, obveznosti po samoupravnih sporazumih 87.000 dinarjev in za ostale izdatke 121.974 dinarjev.

TRŽIČ

Tržiška skupnost za zaposlovanje bo imela letos po planu 2.625.312 dinarjev prihodkov in toliko odhodkov. Za socialno varnost nezaposlenih planirajo 269.500 dinarjev, za pripravo delavcev na zaposlitev 53.900 dinarjev, za usposabljanje in zaposlovanje invalidov 416.361 dinarjev, za osebne dohodke voljenih in plačanih funkcionarjev 23.870 dinarjev, za materialne stroške organizacije občinske skupnosti za zaposlovanje 47.000 dinarjev, za delo medobčinske skupnosti 3.850 dinarjev, za materialne stroške za izvajanje programov 189.400 dinarjev in za delo skupnih strokovnih služb 517.902 dinarja. Zvezi skupnosti bodo prispevali 215.138 dinarjev, obveznosti po sprejetih samoupravnih sporazumih znašajo 38.500 dinarjev in za druge izdatke 53.977.

PRIPOMBE NA GRADIVO

Strokovna služba zveze skupnosti za zaposlovanje Slovenije je pripravila povzetek gradiva, ki ga bodo delegati obravnavali na 2. seji skupščine Zveze skupnosti za zaposlovanje Slovenije z namenom, da bi skupščine občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske oblikovale enotna stališča do gradiva za delegate, ki bodo delegirani na to sejo.

Pripombe in stališča, ki so jih pripravile posamezne občinske skupnosti, se nanašajo na zaključni račun, program skupnih nalog in finančni načrt skupščine, na priprave novih srednjeročnih programov in druge dokumente, ki jih bo skupščina sprejemala. Gorenjci imajo več pripomb na predlog družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v Sloveniji in na predlog družbenega dogovora o študentski politiki v Sloveniji. Tudi na sporazum o socialnih delavcih in tolmačih, ki v tujini nudijo pomoč jugoslovanskim državljanom na začasnem delu, imajo več pripomb.

Po gradivu pripravila L. Bogataj

GORENJSKA JE ZAPOSLOVALA SKLADNO S PLANI

Poslovno poročilo gorenjskih občinskih skupnosti za zaposlovanje obsega pregled celotnega dela skupnosti kot tudi uspehe pri prizadevanjih za produktivno zaposlovanje. Pokazatelji kažejo, da se združeno delo na Gorenjskem, seveda od občine do občine različno, približuje produktivnemu zaposlovanju. Naj za začetek povemo le to, da je le Gorenjska zaposlovala skladno s slovensko resolucijo, in sicer je zaposlenost porasla lani za 2,7 odstotka, v Sloveniji pa za 4,2 odstotka. Pri tem pa se je brezposelnost na Gorenjskem celo znižala.

V povzetkih bomo na kratko pregledali le gibanje zaposlenosti, ker je premalo prostora, da bi obdelali vse vidike zaposlovanja in pokrivanja potreb po delavcih. Prav tako ni prostora za opisovanje dela skupnosti in njihovih strokovnih služb.

ZAPOSLENOST JE PORASLA ZA 2,7 ODSOTKA

Kranjska občina je imela leta 1978 poprečno 30.715 zaposlenih. Med njimi je bilo 48 odstotkov žensk. V gospodarstvu je bilo 25.873 delavcev in od tega v industriji 16.749 delavcev oziroma 63,4 odstotka. V primerjavi s preteklim letom je zaposlenost v kranjski občini porasla za 2,7 odstotka, zaposlenost žensk pa za 3,2 odstotka. Stopnja rasti zaposlenosti v industriji pa je dosegla le 1,2 odstotka. Kljub temu pa se je v kranjski občini lani zaposlilo več novih delavcev, kot je predvidevala resolucija, ki je predvidevala povečanje števila zaposlenih za 2 do 2,5 odstotka. Relativno največja rast zaposlenosti je bila v trgovini in finančno-tehničnih ter poslovnih storitvah, v negospodarstvu ter zdravstvenem in socialnem varstvu.

Kranjska občina ima tudi najbolj ugodno strokovno izobrazbo, čeprav je delavcev z visoko izobrazbo le slabe 4 odstotke, z višjo jih je 3,7 odstotka, kar je manj kot znaša slovensko poprečje, je pa zato 15 odstotkov delavcev s srednjo izobrazbo, 29,2 odstotka delavcev pa je kvalificiranih, kar je bolj kot drugod v Sloveniji. Zelo malo - 10,6 odstotka delavcev pa je brez kvalifikacije. Tudi produktivnost gospodarstva kranjske občine je nad produktivnostjo v drugih občinah v regiji, kar se kaže tudi v tem, da je edino kranjsko gospodarstvo lani povečalo svoj delež v razporejenem družbenem proizvodu regije.

VEČ ZAPOSLENIH ŽENSK

Jesenjska občina je imela lani v družbenem in zasebnem sektorju

poprečno 14.753 zaposlenih, in sicer jih je bilo v gospodarstvu 12.825, od tega 6391 ali slaba polovica v industriji. Število zaposlenih se je lani v primerjavi z letom 1977 povečalo za 1,8 odstotka. V gospodarstvu je lani delalo 1,6 odstotka več delavcev, v družbenih dejavnostih pa 3,6 odstotka več. Poprečna stopnja rasti zaposlenosti ni dosegla občinske planirane, ki je znašala 2,2 odstotka, niti dosežene regijske, ki je bila 2,7 odstotka. Zaposlenost je v industriji porasla za 2,6 odstotka. Relativno najvišje stopnje rasti zaposlovanja so bile v prometu, gostinstvu in turizmu ter stanovanjsko-komunalni dejavnosti in urejanju naselja in prostora.

Žensk je bilo lani v jeseniški občini zaposlenih 5422 oziroma 36 odstotkov vseh zaposlenih, število delavk pa se je povečalo za 2,2 odstotka. Izobrazbena struktura zaposlenih je v jeseniški občini slabša kot v drugih občinah. Tudi produktivnost gospodarstva občine Jesenice je pod produktivnostjo regije.

PREKORAČEN PLAN ZAPOSLOVANJA

V radovljiški občini je bilo lani v poprečju zaposlenih 12.186 delavcev, od tega 52,3 odstotka žensk. V gospodarstvu je delalo 10.580 delavcev, od tega v industriji 6720 oziroma 63,6 odstotka. Število zaposlenih se je povečalo za 3,4 odstotka, v gospodarstvu za 3,2 odstotka, v negospodarstvu za 5,6 odstotka. Občinska resolucijska stopnja rasti zaposlenosti, ki je predvidevala le 2 odstotka več delavcev, je bila prekoračena in je dosegla skoraj 4 odstotka. V industriji se je število delavcev povečalo za 3,2 odstotka. Večja povečanja od poprečnega občinskega so bila v gradbeništvu, trgovini, gostinstvu in turizmu, stanovanjsko-

komunalni dejavnosti ter finančno-tehničnih poslovnih storitvah.

Struktura zaposlenih po višini strokovne izobrazbe - višje in visoke - je slabša od regijske in republiške. Delež delavcev s srednjo izobrazbo in kvalificiranih delavcev pa je višji. Indeks produktivnosti je v radovljiški občini nižji v primerjavi z ostalimi občinami. Večjo produktivnost, kot jo je doseglo celotno gospodarstvo v občini, so dosegli v gozdarstvu, prometu in obrti.

NAJVEČJI PORAST V NEGOSPODARSTVU

V občini Škofja Loka je bilo lani poprečno zaposlenih 13.956 delavcev, od tega 47 odstotkov žensk. Število delavcev se je povečalo za 3,8 odstotka, kar je nad planiranim povečanjem. V gospodarstvu je bilo zaposlenih 12.641 delavcev, od tega v industriji 9407 delavcev oziroma 74,5 odstotka. V negospodarstvu se je število zaposlenih povečalo za 6,9 odstotka. Število zaposlenih žensk pa se je v občini povečalo za 3,1 odstotka. Delavcev z visoko in višjo izobrazbo je manj kot znaša republiško poprečje, medtem ko je kvalificiranih več. Produktivnost gospodarstva v občini Škofja Loka je bila nad poprečno produktivnostjo gorenjskega gospodarstva, vendar pa ta produktivnost ni zadostovala, da bi v letu 1978 prispevali enak delež razporejenega družbenega proizvoda kot leta 1977.

MANJ KOT V PLANU

V trziški občini je bilo lani poprečno 5972 zaposlenih. V gospodarstvu je bilo 5470 delavcev, od tega v industriji 4343 oziroma 79,4 odstotka. Število zaposlenih se je povečalo za 1,7 odstotka, v gospodarstvu za 1,3 odstotka in v negospodarstvu za 5,1 odstotka. Resolucijska stopnja povečanja je znašala 2 odstotka, vendar je niso dosegli. Struktura zaposlenih po stopnji strokovne izobrazbe je najslabša v regiji in tudi delež nekvalificiranih delavcev je največji. Indeks produktivnosti gospodarstva pa je nad regijskim.

Kontrola in pakiranje elektrod

PRIPRAVE ZA GRADNJO NOVE ELEKTROJEKLARNE

(Nadaljevanje s 1. strani)

daleč po svetu. Stoletna tradicija, znanje in pridne roke omogočajo smelo načrtovanje bodoče podobe Železarn in vsega kar je vezano na rezultate njenega dela. Omogoča tudi načrtovanje boljših delovnih pogojev pri proizvodnji kvalitetnejših in več vrednih jeklarskih izdelkov.

Jeklarstvo tudi danes v dobi elektronike in vsemirskih poletov še vedno predstavlja osnovo za ekonomsko in strateško samostojnost, proizvodnja jekla in specifična potrošnja kaže tudi na stopnjo industrializacije dežele.

Potrošnja jekla v posameznih deželah in regijah kaže ponovno rast, razen v ZDA. Naslednja tabela pa kaže kakšne so ocene (v milij. ton):

	1. 1978	plan za 1. 1979	sprememba (%)
ZDA	144	143	- 0,7
Japonska	67	68	+ 1,5
EGS	108	110	+ 1,9
SEV	213	220	+ 3,3
Kitajska in sev. Koreja	37	41	+ 10,8
Ostali	146	153	+ 4,8
	715	735	+ 2,8

Razlike med proizvodnjo in potrošnjo so v nekaterih deželah velike. Japonska ima bistveno večjo proizvodnjo, zato izvozi približno 40 milij. ton valjanih jeklenih proizvodov, nasprotno pa ZDA proizvedejo manj kot potrošijo, zato letno uvozijo do 16 milij. ton valjanih jeklenih proizvodov. V drugih deželah in regijah so razlike med proizvodnjo in potrošnjo bistveno manjše.

Jeklo se kot heterogena kovina — ne brez razloga ga imenujejo azijski kraljico vseh kovin — stalno prilagaja novim tehničnim zahtevam. Z legurami in novimi tehnološkimi postopki jeklo dobiva take lastnosti, da je nezamenljivo na najbolj zahtevnih napravah in je obstojno v pogojih kjer z ostalimi snovmi zahtevam ne moremo več slediti. Prav ta prilagodljivost jekla daje železarstvu trajen pomen.

Sodobna družba prednosti jekla v celoti izkorišča. Posamezne dežele trošijo velikanska sredstva, da bi povečale proizvodnjo in našle nove zvrsti jekla, kar opravičujejo predvsem s strateško obrambnih razlogov. Strokovnjaki ocenjujejo, da letne investicije v železarstvo znašajo preko 23 milijard ameriških dolarjev. Samo ZDA s Kando so lani vložile v železarstvo 3,4, EGS 3,3 in Japonska 2,9 milijarde ameriških dolarjev. Iz teh števil lahko razbrati kako zelo pomemben vpliv ima jeklo na celotno rast gospodarskih sistemov. V času ekonomskih kriz zato posamezne države sprejemajo zaščitne ukrepe tudi za železarstvo, da bi s tem ohranili kontinuiteto svojega ekonomskega razvoja.

Razvitost posameznih dežel ocenjujemo z vrsto različnih podatkov, med katere sodi tudi specifična proizvodnja in potrošnja jekla na prebivalca. Čeprav se jeklo od jekla razlikuje mnogo bolj kot voda in kri, pa je vendar možno reči, da je specifična proizvodnja oziroma potrošnja izpod 400 kg na prebivalca že znak za nižjo industrijsko razvitost dežele.

Mednarodni inštitut za železo in jeklo v Bruslju v svoji študiji za leto 1979 predvideva svetovno potrošnjo jekla v višini 735 milijonov ton. V Jugoslaviji pa bomo v letošnjem letu

potrošili 4,5 milijonov ton jekla in od tega ga bomo uvozili 0,6 milijonov ton. Ta isti inštitut predvideva, da bo potrošnja surovega jekla do konca tega stoletja rasla povprečno za 4 %. Specifična potrošnja jekla v Jugoslaviji, v primerjavi s potrošnjo v celem svetu, kamor štejemo tudi nerazvito Afriko in Oceanijo ter druge dežele, kaže da Jugoslavija v železarstvu močno zaostaja za svetovno proizvodnjo in potrošnjo. Res je, da sta v SRS Sloveniji specifična proizvodnja in potrošnja bistveno višji od jugoslovanskega povprečja, vendar zaradi velike izmenjave dobrin med posameznimi republikami ta proizvodnja ne pomeni kaj velikega.

Proizvodnja jekla se razlikuje po osnovnem proizvodnem postopku oziroma napravah na katerih pridobivamo surovo jeklo. Na svetu se je po podatkih Združenih narodov, organizacije za razvoj industrije, v letu 1974 proizvedlo 50,6 % surovega jekla po kisikovem postopku (kisikov konvertor, tandem itd.) 32,0 %, po klasičnem postopku (Siemens-Martinov proces, Bessemerjev proces, Thomasov proces) in 17,4 % z elektrometalurškim procesom. Za konec naslednjega srednjeročnega obdobja ista študija predvideva, da bo po elektrometalurškem procesu proizvedenega že 20 % in ob koncu tega stoletja 41 % surovega jekla. Posamezne dežele pa že danes dosegajo bistveno večji delež proizvodnje jekla po elektrometalurškem postopku. Klasičen proces za proizvodnjo surovega jekla bo ob koncu tega stoletja praktično ustavljen, saj študija kaže da lahko pričakujemo le 2 % proizvodnje surovega jekla po tem postopku.

Kisikov proces bo tako kot danes tudi v bodoče uporabljen v velikih integralnih železarnah, saj je za tovrstni proces značilno, da potrebuje tekoči grodelj, ki pa ga je možno ekonomično pridobivati le v izjemno velikih proizvodnih agregatih. Po mnenju prof. Thorna, avtoritete v mednarodnem načrtovanju razvoja železarstva, bodo v naslednjih letih agregati za proizvodnjo surovega železa v eni sami enoti proizvedli po več milijonov ton tekočega grodlja, za kar so potrebne izjemne transportne možnosti. Tako velike jeklarne že danes, še bolj pa v bodoče lahko proizvajajo predvsem masovna jekla za avtomobilске karoserije, konstrukcijske profile, železniške tirnice, ladijske in konstrukcijske pločevine, pločevine za belo tehniko itd.

Za kvalitetna in plemenita jekla so primernejši ostali procesi od katerih vse bolj prevladuje elektrometalurgija. Ta ima več prednosti: — fleksibilnost proizvodnje je v elektrometalurškem procesu proizvodnje surovega jekla največja, zato se hitreje prilagodi novim vrstam jekla.

— bistveno nižja so neposredna investicijska vlaganja na tono proizvedenega surovega jekla — preračunano na isto kvaliteto so ta specifična vlaganja tudi do tri in pol krat manjša,

— manjše so transportne obremenitve javnega prometa, saj se prevaža manj jalovine in dodatnih materialov (jalovina v rudi, opeka, koks, mazut ...).

— dosežena je višja stopnja kvalitete, višja produktivnost in boljši izplen na skupno vloženo kovino, — bistveno je znižano onesnaževanje okolja (trdni odpadki, hladilna voda, prašni delci, ropot, toplotno sevanje ...).

Železarne na Ravnah, na Jesenicah in v Storah so po vojni postopoma prehajale od klasičnega Siemens-Martinovega postopka na elektrometalurški postopek. Vse tri železarne postopoma večajo delež kvalitetnih vrst jekla. Temelj srednjeročnega programa 1976—1980 predvideva modernizacijo, rekonstrukcijo in izgradnjo proizvodnih zmogljivosti, jeklarne z zamenjavo Siemens-Martinovega postopka predvsem za proizvodnjo plemenitih jekel, s tehnološko posodobitvijo in širjenjem elektrometalurgije. Proizvodnja surovega jekla bo porasla od dosedanjih 800.000 ton na 900.000 ton. v tem se bo delež plemenitih jekel povečal od 42 na 51 %.

Proizvajalci in porabniki proizvodov slovenskega železarstva so v skupnosti za proizvodnjo in predelavo jekla s samoupravnim sporazumom opredelili tak razvoj. To pa je danes usklajeno tudi s podpisom družbenega dogovora med republikami in pokrajinami.

DOVOLJ KAKOVOSTNE ELEKTRIČNE ENERGIJE

V jugoslovanskih železarnah ima podoben proizvodni program železarne Nikšič, medtem ko so ostale železarne ali integralne in proizvajajo jeklo masovnih kvalitet, ali specializirane za betonsko železo. Specifična poraba električne energije na tono proizvedenega surovega jekla v elektrometalurškem procesu je odvisna od velikosti proizvodnega agregata in od vrste jekla. V Jugoslaviji je v zadnjih letih specifična poraba izražena v kWh na tono proizvedenega surovega jekla v elektro peči bila naslednja:

	1974	1975	1976	1977	1978
Ravne	640	658	672	640	640
Store	626	627	644	617	
Jesenice	629	632	636	648	651
Nikšič	732	692	642	653	667

Te specifične porabe električne energije na proizvedeno tono surovega jekla so povsem v skladu s specifičnimi porabami sličnih agregatov v drugih deželah.

Za razvoj proizvodnje kvalitetnega in plemenitega jekla je zelo pomemben faktor razpoložljiva električna energija. Pri tem je pomembna tako kakovost električne energije (izvor električne energije, proizvodni sistemi, prenosne zmogljivosti, občutljivost potrošnikov na nihanja v omrežju) kot tudi cena prevzete električne energije na pragu potrošnje. Pa tudi obratno velja, da je za razvoj proizvodnih sistemov za pridobivanje in prenos električne energije izredno pomembno, da ima na omrežju tudi take odjemalce kot so velike elektro peči za proizvodnjo jekla. Dnevni diagrami odvzema električne energije kažejo da je splošni konzum zelo neugoden za dobavitelje električne energije, saj omogoča le majhno izkoriščanje razpoložljive moči v proizvodno prenosnih sistemih. Razvojni programi elektrogospodarstva in elektrometalurgije in morajo zato biti dokaj usklajeni.

Slovenske železarne so v okviru SIS Elektrogospodarstva Slovenije sklenile posebni dogovor o urejanju medsebojnih odnosov na področju preskrbe električne energije iz omrežja elektrogospodarstva za obdobje 1976—1980. Po tem dogovoru bi Slovenske železarne povečale svoj

odvzem električne energije od 671 GWh v letu 1976 na 880 GWh v letu 1980.

OD 500.000 NA 750.000 TON JEKLA LETNO

Ob upoštevanju vsega doslej opisanega so se delavci železarn Jesenice že ob sprejemanju gospodarskega načrta razvoja za obdobje 1976—1980 odločili, da bodo že v letu 1980 proizvedli 600.000 ton surovega jekla. Za doseg tega cilja bi morali že v drugi polovici leta 1980 del jekla pridobiti v novi elektrojeklarni.

Z novo elektrojeklarno s kapaciteto 450.000 ton jekla na leto in z obstoječo elektrojeklarno z 200.000 ton na leto ob ustavitvi Siemens Martinovih (SM) peči, bo Železarne proizvajala 650.000 ton jekla letno.

Proizvodnja jekla, ki jo Železarne načrtuje dolgoročno pa je do 750.000 ton jekla letno. To bo možno doseči s proizvodnjo v novi elektrojeklarni (450.000 ton/leto, ki se ji bo v drugi fazi izgradnje (leta 1990—1995) dodala še ena peč s kapaciteto 300.000 ton na leto, kot zamenjava takrat že dotrajane in zastarele sedanje elektrojeklarne. Za to novo peč je potrebno načrtovati že pri sedanjih investicijah potreben prostor za razširitev, ker se bo peč najboljše organizacijsko in tehnološko vključevanje v sedanjo investicijo.

Sedanjo proizvodnjo 500.000 ton surovega jekla letno Železarne še vedno v večji meri pridobiva po SM postopku in le 200.000 ton po elektropostopku. Razvoj količine jekla in delež SM, v odnosu na elektro jekla, je razviden iz priložene slike 1.

Obstoječe SM peči so bile grajene po letu 1890 in postopoma predelane v letih 1930 in 1936. Novi SM peči pa

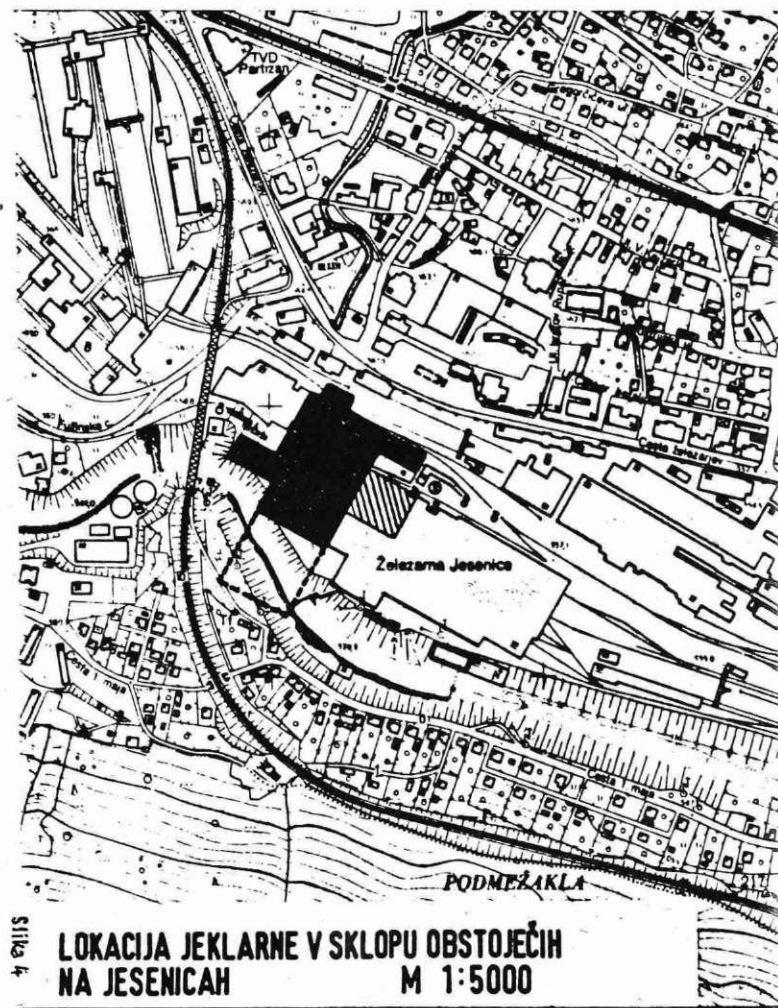
sta bili zgrajeni v letih 1953 in 1958. Po letu 1958 iz preje opisanih razlogov nismo več vlagali v razširitev SM jeklarne. Vlagali smo le v pospeševanje proizvodnega procesa in povečevanje produktivnosti obstoječih proizvodnih agregatov z uvajanjem mazuta v zamenjo za generatorski plin in uporabo kisika za pospeševanje faze oksidacije. Tudi prehod z vlivljanja v grapi na vlivljanje na vozovih je prinesel izboljšanje delovnih pogojev in povečevanje produktivnosti.

S temi ukrepi smo na obstoječi lokaciji in na dotrajnih pečeh dosegli maksimalno izkoriščenost. Uvajanje dodatnih tehnoloških izboljšav ne more več prinašati nobenih ekonomskih koristi. Vsa dosedanja vlaganja v SM jeklarne so namenjena le še vzdrževanju in omogočanju varnega dela zaposlenih.

Pomanjkljivosti SM postopka lahko strmemo v naslednjih ugotovitvah:

- enote so majhne, zato je potrebno večje število delavcev. Že pri sedanjih velikostih peči je produktivnost v SM pečeh 8,4 t/h, v elektro pečeh pa 10,4 t/h;
- dolgotrajni remont SM peči z veliko težkimi fizičnimi deli in z veliko delavcev;
- neprimerna hala, razporeditev peči in vlivališča ter zato neprimerni delovni pogoji;
- niso možne rekonstrukcije in izboljšave. V svetu se zmanjšuje delež jekla, proizvedenega po SM postopku in se ga nadomestuje bodisi z konvertorskimi ali z elektrojeklom.

Zaradi onesnaževanja okolja in ukrepov, ki jih predvideva zakon o varstvu zraka, bi morali s sanacijo

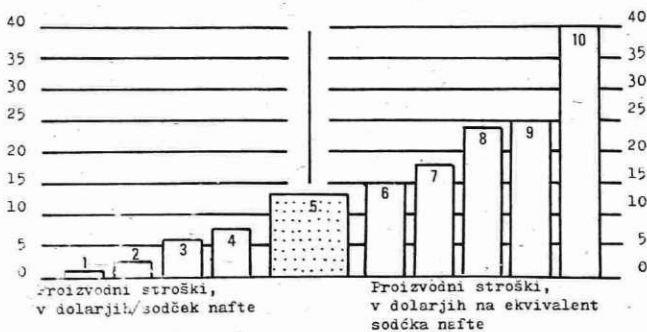
TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

NAFTA IN ZDA

Sedanja kriza z dobavo iranske nafte je ponovno resno opozorila ZDA, kako občutljive so na področju preskrbe s potrebno energijo. Zato se predstavniki administracije, odgovorni za energetska vprašanja zavedajo, da so v zvezi s tem potrebni tako kratkoročni, kakor tudi dolgoročni ukrepi. Kajti danes dobavljajo države članice naftnega združenja OPEC v ZDA 38 % vse potrebne nafte, medtem ko je bil leta 1973 njihov delež le 25 %, in to kljub pričetku izkoriščanja novih nahajališč na Aljaski. Tako velika odvisnost ZDA od tega združenja pri dobavi nafte seveda ni najbolj prijetna, ker so se že in se še lahko pojavijo težave, ki so povezane tudi v vzroki politične narave.

Na vedno večjo porabo nafte v ZDA vpliva v precejšnji meri to, da je njihova ekonomska rast precej hitrejša kot v drugih deželah. Toda iz notranje političnih razlogov kongres še vedno vztraja na subvenciji cene in s tem tudi porabe domače nafte. Poprečna cena te nafte je 10,45 dolarja za sodček (159 litrov) kar je precej nižje kot uradna cena združenja držav proizvajalk nafte OPEC, ki je bila pred sedanjo 9 % podražitvijo 13,34 dolarja za sodček. Predlog energetskega strokovnjakov, da bi dvignili domačo ceno nafte na svetovno raven in s tem verjetno tudi nekoliko zavrla porabo je kongres zavrnil čes, da pospešuje inflacijo.

Napori, da bi zamenjali del potrebne nafte z drugimi viri kot so, na primer, predelava oljnih skriljavcev ali vplinjavanje premoga, so se zaenkrat ustavili na delovanju poskusnih naprav. Glavna težava je še vedno v tem, da so na ta način proizvedena

goriva precej dražja kot nafta. Situacija je razvidna iz razpredelnice ob koncu sestavka.

Razen vsega tega so k poslabšanju situacije pripomogli tudi stalni spori med zagovorniki za zaščito okolja, premogovnimi družbami, ki kopljejo premog na dnevnih kopih in zagovorniki jedrske energije.

Iz vseh teh razlogov iščejo danes v ZDA tudi možnosti, da bi dobili vedno več nafte tudi iz drugih področij, ki niso povezane v naftno združenje OPEC. Nekateri naftni strokovnjaki priporočajo, da naj ZDA pomagajo s svojimi tehničnimi sredstvi odkrivati v Sovjetski zvezi in LR Kitajski nova nahajališča in povečati sedanjo proizvodnjo. V bodoče bo vedno bolj zanimiva tudi nafta iz Mehike in na to ZDA tudi resno računajo. To je dokazal tudi obisk, ki ga je letos opravil v tej državi predsednik Carter. Seveda pa bo potrebno predhodno rešiti nekatera sedaj

še odprta vprašanja kot so, ekonomski emigranti in tesnejše gospodarsko sodelovanje. V ZDA pa zahtevajo energetski strokovnjaki takojšnjo odpravo subvencioniranja cene domače nafte in njen dvig na svetovno raven.

Vse kaže, da bodo imele ZDA z nabavo potrebne nafte iz tujih virov v bodoče vedno več skrbi in težav. Pri tem bodo morali odigrati veliko vlogo napori za samo zmanjšanje njene porabe in nadomestitev z drugimi gorivi. Brez dvoma pa bo imela v bodoče nafta vedno večji vpliv tudi na zunanjo politiko te države. Številke v razpredelnici pomenijo: 1 — nafta s Srednjega vzhoda; 2 — nafta iz Mehike; 3 — nafta z dna Severnega morja; 4 — nafta z Aljask; 5 — uradna cena nafte združenja naftnih držav OPEC in pri tem zadnja podražitev 9 % ni upoštevana; 6 — v ZDA uvoženi zemeljski plin; 7 — nizko kalorični plin iz premoga; 8 — nafta proizvedena iz premoga, oljnih skriljavcev in katranskih peskov; 9 — visokokalorični plin iz premoga; 10 — topla voda ogreta s sončno energijo.

VEDNO VEČJE POMANJKANJE NAFTE SPODBUJA NOVE KONSTRUKCIJE AVTOMOBILOV

Karkoli se bo zgodilo z nafto do konca tega stoletja je dejstvo, da bo vedno dražja in vedno jo bo manj, vendar pa je eno jasno, da se lastniki avtomobilov svojim konjčkom ne bodo hoteli prostovoljno odreči. To kaže preteklost, sedanost in zato

On je na terenu sicer že od vsega začetka pomagal partizanom tako, da se je od doma vozil zdraviti ranjence na obe strani Save. Imel je avto, kar je ustrezalo namenu. Njegovo »mobilizacijo« so izvedli na izviran način. V Zupčah je po navodilih štaba odreda »zbolela« zanesljiva aktivistka in k njej so poklicali dr. Rado Debeve, ki se je kmalu pripeljal iz Radovljice. Tu je zdravnik zvedel, da je odletel partizan, kar je postal brez omahovanja. S člani odrednega štaba so se potem kar z avtom prepeljali naravnost skozi nevarne Begunje in mimo nemške straže. Seveda so borci za vsak primer imeli pripravljene brzostrelke, a so se v Drago pripeljali brez nezgod. Zdravnika so takoj odvedli v ambulantno, kjer so ga bili na moč veselili, njegov avto pa so obvarovali tako, da sta ga poročnik Jože Rebolj-Planinc in Ljudevit Žiger-Perun odpeljala v Srednjo vas Pod goro in ga na nekem štednjku skrila v seno. Po vojni je dr. Rado Debeve prav ta avto dobil nazaj.

To se je zgodilo 13. novembra 1944 in odletel je z zdravljem v ambulantno laže in na ustrezni strokovni ravni. Poslej je tudi laže sprejemal paciente tudi iz tretjega bataljona in iz drugih enot ter s terena. Dr. Debeve pa je, poštovan kot je bil, od časa do časa odhajal pregledovati in nuditi pomoč tudi v bataljone. To je imelo dvojen pomen: med nudenjem pomoči posameznikom je učil tudi bolničarje, razen tega pa je bila s tem zaščitena tudi ambulantna. Vanjo so vodili le res večje medicinske pomoči potrebne ranjence, da ambulantna ne bi bila preveč kompromitirana. Ker je bil v njej izreden red, odlična oskrba, zagotovljena sanitetna pomoč, je kmalu začela učiti velikih slaves in je bilo tudi zaradi tega treba biti previden. To se jim je tudi posrečilo.

Tudi poslej je v ambulanti prihajalo do personalnih sprememb. V začetku decembra je politkomisarja Justina Dolnarja-Adama zamenjal nov, prišlo pa je še nekaj drugih tvarišev in tvarišic. Seznan z dne 21. februarja 1945 nam pove, da je bilo tedaj v ambulanti 12 članov osebja in deset pacientov. Novi so bili: Alojz Korošec-Jože, politkomisar; obveščevalec Jože Meterc, že omenjeni dr. Rado Debeve, dalje Valentin Zaplotnik ter Cvetka Azman-Olga-Koželjca, ki je prišla iz ambulantne »A«.

Najbolj prizadet pacient je bil še vedno Ivan Tavčar, ki je bil ranjen v Savi že 6. julija 1944. Poleg njega sta bila močno prizadeta tudi obveščevalec Milan Gostič-Milenko in Jože Klinar. Franc Korošec-Dane, hudo ranjen 8. septembra 1944 na Selu, je bil takrat enajsti pacient, ki pa se je zdravil v dolini.

Francka Logar-Pacek, vodja ambulantne pravi, da so tedaj imeli dva bolnika — ranjenca, ki so ju morali hraniti in umivati kot dojenčka. »Tavčar je bil vedno zelo blede, pravi dalje, vsaj je že dolgo ležal tu... Bali smo se zanj, zato smo ga vsak dan nosili na sonce... med hajkami pa smo ga morali nositi. Čeprav je bil vsak gib zanj boleč, so ti naporni premiki imeli tudi dobro

stran. Okrog kosti, ki je bila zdrobljena v kolku, se je namreč strašno gnajilo, možnosti za operacijo pa nismo imeli. Razen tega so se mu od ležanja začele na hrbtu delati tudi rane. To prenašanje je po neki hajki povzročilo tudi premik drobca kosti, ki smo mu jo odstranili s pinceto. Tedaj se je iz rane curkoma vtil gnoj. V dveh dneh se je med gnojenjem izločilo iz rane čez 80 drobcev kosti. Potem je v zdravljenu vidno napredoval: dalj kot po osmih mesecih je prvič po ranitvi sedel, po enem tednu pa je s pomočjo palice že stopil na noge. Kakšno veselje je nastalo ob tem...»

Ivan Tavčar je sicer ostal invalid, toda rešili so mu življenje. Proti koncu marca 1945 so v ambulantno prinesli tudi hudo ranjenega Mihaela Kara-Korla, komandanta tretjega bataljona. Obstreljen je bil pri Zupčah in Dvorski vasi. Nudili so mu takojšnjo pomoč, zdraviti pa se je moral še več mesecev po vojni.

Ustanova je bila dobro založena tudi s hrano. Zasluga za to gre osebju ter gospodarskim komisijam, ki so to odlično delovale. Še posebno pa je bila glede oskrbe, pomoči in obveščanja zaslužna znana Katarina Senk-Tetka iz Begunj. Kakšna požrtvovalna in zanesljiva aktivistka — z njo pa njeni sodelavci — je bila Tetka, je povedala Francka Logar-Pacek.

»Za našo ambulanto je ves čas vedela samo Kati Senk-Tetka. Ona je bila tudi edina, ki je bila kot civilna oseba v naši bolnišnici... Bila je izredna organizatorica in požrtvovalna aktivistka in kar je najvažnejše: če je obljubila, da bo kaj oskrbela, potem smo vedeli, da bo to tudi res... Ko smo gradili novo ambulanto (v oktobru 1944 — op. I. J.), smo imeli velike potrebe. Potabili smo jo na sestane in ji povedali koliko odelj, žimnic, zdravil in drugega potrebujemo. Edino vprašanje, ki ga je imela je bilo: Do kdaj? Malo je pomislila in rekla: »Pridite čez dva dni!«

In čez dva dni smo res imeli opremljena dva prostora z žimnicami, odeljami, blazinami in celo rjuhami.

Podobno je bilo tudi glede zdravil... Enega izmed svojih je poslala v Celovec, drugega na Bled, tretjega v Kranj... in dobili smo zdravila, če so le kje bila...»

V tej ambulanti je bilo razvito tudi politično in kulturno življenje. Občasno so prirejali tudi mitinge. Tako so v spored prireditve 25. decembra 1944 pod usmno točko uvrstili tudi »zahvalo vsem mladincem, tvarišicam Tetki, tvarišici Heleni (Metodovi iz Doslavci), ki so največ prispevali za naša ranjenca...»

Imeli pa so tudi svoj žepni časopis »Glas ranjenih«. Zanj sta najbolj skrbela pacienta Martin Prešeren-Božo in Albin Meglič, ki je neprestano pisal pesmi.

Ob koncu vojne se je osebje s pacienti vred najprej preselilo v begunjsko graščino, potem pa v Radovljico, nekateri ranjenci pa tudi v kranjsko in tudi ljubljansko bolnišnico.

V ambulanti »B« sta umrli le dva tvariša: obveščevalec Ivan Kryštofek iz Tržiča, ki je bil ranjen v Dragi 11. novembra 1944 in je podlegel čez nekaj dni; ter Jože Koblar-Zirko, borec tretjega bataljona iz Bohinja, ki je bil ranjen med napadom na Koror ponoči na 3. december 1944, naslednji dan pa je kljub prizadevanjem zdravstvenega osebja umrl.

In kakšno je bilo splošno zdravstveno stanje borcev kokrškega odreda od jeseni 1944. leta dalje?

Po oceni tedanjega medicina in sanitetnega referenta odreda dr. Rudija Malovašiča je bilo z zdravjem, higieno in saniteto takole:

— Borci so bili v povprečju izredno zdravi, kondicijsko pa močni in razmeroma odporni. Psihičnih obolenj ni bilo, večkrat pa je bilo opaziti lažja depresivna stanja, ali natančneje: domotožje. Precej je bilo tudi prehlada, ker so borci bivali predvsem zunaj, vendar je bilo vročinska stanja moč zdraviti kar po četah in bataljoni. Tudi težjih pljučnih ali drugih težjih notranjih obolenj ni bilo. Pogosto so se pojavljale diareje in sipesije — črevesna obolenja. To zaradi včasih premastne in močno beljakovinske hrane. Primanjkovalo je zlasti zelenjave in kisle hrane, kar ni neugodno vplivalo le na prebavila, temveč tudi na zobe in dlesni. Pojavljali se je skorbut. Pitje mrzle vode po mastni hrani je pospeševalo črevesne bolezni, vendar nalezljivih črevesnih obolenj ni bilo. Prav tako tudi ni bilo — razen dveh, treh primerov — tudi drugih nalezljivih bolezni. Srbečica se je zaradi precejšnje higienske stopnje pojavljala le lokalno.

Ker je bila starost borcev najpogostejša med 20. in 25. letom in ker so bili vsaj v večini že od poletja in jeseni prilagojeni ostrim zimskim razmeram, se je to kazalo v odpornosti do raznih bolezni. Teren, kjer so se zadrževali in gibali borci kokrškega odreda je bil izredno zdrav in ni bil okužen z boleznimi sovražnikovih vojsk, ki so se gibale tod. K temu je pripomoglo tudi to, da so bili borci večinoma iz tamkajšnjih krajev — domačini.

Osebnna higiena po enotah je bila zadovoljiva, ker so borci sami čutili potrebo po osebni in kolektivni čistosti.

Po dobro skritih ambulantah in v bolnišnici, kjer je bilo zaposlenih okoli 35 tvarišev in tvarišic in kjer so skupno premogli okoli 40 ležišč, je bila zdravstvena oskrba dosti dobra. Dr. Rudolf Malovašič je ugotovil, da

— je bilo zdravljenje bolnikov v ambulantah in bataljoni na strokovno zadovoljivo ravni;

— da je bila prehrana bolnikov in ranjencev v ambulantah zadostna in vitaminsko bogata;

— da so bili premiki iz bolnišnice in ambulant le kratkotrajni — včasih le po nekaj ur ali po nekaj dni — in da do konca vojne ni bila izdana, oz. uničena nobena sanitetna ustanova odreda.

ORGANIZACIJA IN DELOVANJE ZVEZ V ODREDU
Kljub obstoječemu omrežju splošne releejne kurirske zveze, na Goranjskem je bil IV. releejni sektor — je kokrški odred imel lastno organizacijo zvez, speljano do potankosti.

SPOMINI NA PRVO SVETOVNO VOJNO IN KOROŠKO OFENZIVO

Druga zadeva pa je bila bolj resna. Po vsem svetu je bil objavljen ukaz, da mora prebivalstvo Niša vse knjige in tiskane stvari v srbskem jeziku, tudi šolske knjige, prinesiti na določeno mesto, v določenem roku. Zagrozili so, da bo kaznovan vsak ki tega ukaza ne bo izvršil.

Tetino stanovanje je bilo v Svetosavski ulici, blizu Nišave. Takoj za hišo proti vzhodu je bilo »vašarišče«, prazen prostor za seme, kjer so kmetje puščali vozove in tovrne osele, ko so prihajali na trg. Ta prostor je bil odrejen za zbiranje knjig. Takoj mi je bilo jasno, kaj nameravajo z njimi narediti.

Stric Bogojevič, tetin mož, je bil tudi oficir. Kot major in komandant artilerijske divizije je bil v bojih leta 1915 težko poškodovan in je padel v ujetništvo. Bil je zelo razgledan in kulturno aktiven. Krasnje je igral flavto (v njegovi glasbeni literaturi sem prvič prebral imena Beethoven in Mozart), igral je tudi na citre, bil je navdušen foto-amater in opremljen z vsemi pripomočki, ki jih je tedaj foto-amater lahko imel. V tem trenutku pa je bilo narobe to, da je imel polne omare knjig. Bile so vseh mogočih vrst: vojno-strokovne, filozofske, poljudno-znanstvene, leposlovne s prevodi iz svetovne literature. Odločil sem se in s teto dogovoril, da kljub grožnji, vseh knjig ne bom oddal. Na dvorišču je bila hišica, v kateri je bilo stranišče, pralnica in kuhinja za perilo. Podstrešje te hišice smo odločili za skrivališče knjig. Mrzlično sem pristopil k prebiranju, seveda po svojem občutku. Knjige so se mi smilile, ker so se mi nevezne približale. Do sedaj, razen v šoli, se nisem preveč zmenil za knjige. Sedaj so mi naenkrat postale živa bitja, ki čakajo na mojo sodbo: obstoj ali pogin! Edini greh, ki ga imajo je, da je pisana srbska beseda!

Za izročitev sem najprej določil vse vojne knjige in revije, kot tudi striceve številne zapiske. Po vojni itak ne bodo več po-

trebne, sem si mislil. Potem pa tudi druge, po hitrem postopku. Spominjam se knjige s čudnim naslovom »Tako je govoril Zaratuštra«, ki sem jo obsojil na predajo. Avtor, s čimimi brki na sliki v predgovoru, Friedrich Nietzsche mi ni bil všeč. Razen tega sem ugotovil, da je Nemec!

Rešil pa sem vse komplekse Srbske Književne zadruge v modrih, in »Savremene biblioteke« v rdečih platinah.

Zrtvovane knjige in brošure sem določenega dne z vozičkom peljal na »Vašarišče«, kjer smo jih po navodilih bolgarskih žandarjev nalagali na kupe. Več vozičkov sem pripeljal, kupov je bilo vedno več. Bolgari so jih polili s petrolejem in zažgali. Plameni so švigili visoko, kot kresovi. Vžgali pa so pri nas mladih odpor do vsega tega in ljubezen do tega, kar so plameni požirali, do pisne srbske besede!

Spominjam se dečka — razcapanega naših let, ki je ob pogledu na vse to dejal: »Majku im! Od nas ne bodo naredili Bolgarov.«

Zivljenje se je postopoma nekako uredilo, toda vedno bolj pereč je postal problem denarja in življenjskih pogojev družin, ki so živele od plače očetov ali skrbnikov, ki so bili sedaj v vojni in ujetništvu ali v zaporu in internaciji neznanu kje. Najmlajši smo morali pomagati materam in vsak se je znašel na svoj način.

Eni so nabavili znano opremo in čistili čevlje na ulicah in trgih. Jaz sem prodajal zavitke kmečkega tobaka, ki ga v okolici Niša gojijo. Zvečer sta teta in mama rezali liste zlato-rumenega tobaka na tenke nitke in pakirali v zavitke.

Najbolj pa smo upoštevali starejšega tvariša, ki je postal »agent« dveh prostiutok, ki jim je vozil nemške, avstrijske in bolgarske vojake. Za vsakega klienta je dobil provizijo v levih. Sila važen je bil, ker smo z njeno požirali sveže informacije s področja seksologije višje stopnje, ki nam jih je prinašal.

Menim, da sta se teta in mama ravno zaradi pomanjkanja sredstev za življenje odločili, da gremo iz Niša v »bazo« k babici v Negotin. Tetino stanovanje so zasedli in za njega skrbeli neki naši sorodniki. Potovanje je bilo zelo zanimivo, skoraj avanturistično doživljanje. Spomlad je bila, ko smo krenili iz Niša s kmečkim volovskim vozom, naloženim in zasedenim do vrha. Jaz sem ponosno jahal lepega in precej velikega osla, ki je kot večina oslov, če se jim pusti na voljo, stopical ravno po robu ceste ne glede ali je bil zraven prepad ali travnik. Prepričali smo

V alkoholnih blodnjah ste bežali od nje! Mučili ste jih! Iz stanovanja ste naredili koncentracijsko taborišče! Ona ni imela pravice imeti vaš poleg otrok. Dvanajst let ni imela dopusta... Včasih je vsa hiša smrdela po mesu, a žrli ste ga sami! Vse ste požrli, kar vam je prenesel želedec! Njej niste prispevali niti pare, niti božjaka! O, ne mislite, da vam nismo kos, je pobesnel Cof.

Otrinova čuti poraz. Spregovori tiho. Pripravljenost-pomagati mu, se razblinja v nič.

»Otrokom je zaklepal knjige, zvezke, PERILO. Bil je nevezjetno zloben. Stvari sem ponovno kupovala. Jemal nam je še tisto bore malo, kar smo imeli.«

»Nizkotno brez primere. Globlje človek ne more pasti,« se čudi neki direktor, ki so ga povabili, naj si ogleda terapijo.

»Grem! Enega se štiti, drugega tlači! Imel sem lepo življenje, pa so me spravili dol. Iz Nemčije sem se vrnil zaradi pljuč,« se trka po prsih: »Zdravniško potrdilo imam!« Prvič se obrne k bivši ženi: »Draga, zakaj ne poveš, kako sta se s tistim inženirčkom fjakala? Zakaj ne upaš povedati, kako je bilo takrat, ko sta naga ležala v kadi?«

»Vsaka žena alkoholika ima pravico izbrati drugega partnerja,« zareže Cof, toda Otrin je izbruhnil tako silovito, da ga ni slišal.

»Povej, le povej, zakaj si se ločila...«

»Ker si bil pijana spaka! Kako si drzneš pred otroki!«

»Kdaj sem bil pijana spaka, preje ali potem? Joj! Uživala sta, kajne, ha, priskrbel ti je tablete, da bi ne imela polno rit! Tvoj ljubi ljubček... Kako sta naga ležala v banji in si umivala zadnjici... Revček inženirček se je moral obrtiti... Imel je ostro brado in fine kocine po prsih... Vse noči sta se lizala...«

DOKTORJEVA METODA 12 PLANTAN

»Seveda, Otrin,« plane Cof: »Bila sta v kopalnici! Imela sta smisel za higieno! Ste morda pričakovali, da se bo vlegla k vam?« zavpije tako grobo, da je ljudi zabeležilo. »Bili ste pijani! Umazani! Zasmrjeni! Vse kar sedaj mečete iz sebe, je produkt potolozene ljubosumnosti! Se vedno ste v izolirani psihozi! V alkoholnem svetu, polnem blodenj in predstav! Ona je imela pravico do svojega življenja. Ona je toliko zdava, normalna, da s takšnim hipohondrom nišla v posteljo!«

»Ona se je fjakala še predno sem jaz...«

»Popolnoma brezumni ste, ali ne uvidite, kako nevažno je fjakanje? Otrin! Važno je tisto, kar so doživeli otroci!« dopoveduje Cof.

»V norišnici sem,« se naslanja na ZID. »Izgine naj s pankrti vred.«

Otroci so se stresli.

»Pankrti?« se ponovno oglasi Otrinova: »Vseskozi sem jim lagala in si izmišljala, kje je njih oče. Na vse načine sem prikrivala resnico. Rekla sem jim: oči je umrl... Vendar sem čutila, da mi ne verjamejo povsem.«

»Česa se še spominjate?« vpraša Cof, rad bi izvedel kaj več.

»Bile so ga same preteveze. Bil je neprestano v bolnišnici. Spočetka sem verjela. Težko je... Nekemu šoferju je dejal, naj mi zaračuna dvojno ceno, potem sta šla pit... Na razne načine mi je izvabljal denar. Mnogokrat je zahteval ločitev. Nekega dne sem mu povedala, da je glede ločitve urejeno — znorel je, nasprotoval, a pri tem mu nikdar več ni uspelo, pa naj je izsiljeval s samomor... Za otroke ni skrbel... Joj, ko bi jim vsaj z malenkostjo pokazal ljubezen, ko bi jim kupil lizike! Bonbone,« se zaiskrijo njene črne oči: »Boli bi ga ljubili kot mene... On tega ni bil sposoben storiti. Ni hotel. Odbijal jih je. Vedno sem jih tolažila: je pač oči tak, takšnega moramo imeti radi... Otepali smo kruh in margarino, oči pa meso in solato. To je tisto, od preje, kar tako poudarja... Potem smo se odselili. Ni smel vedeti, kje živimo. Ostal je doma, živel je na račun očetove pokojnine. Ko bi ne bilo očeta, bi bilo že zdavnaj po njem,« je zaključila in še više dvignila glavo.

Molk.

»Dobro, Otrin, kaj mislite, zakaj so vas proglasili za mrtvega?« vstane doktor Cof.

»Njo vprašajte!«

Cof pogleda na uro.

»Majer, ste do nadaljnjega odpovedali kosilo? Otrin! Dajem vam zadnjih petnajst minut za premislek.

(se nadaljuje)

9. ap
obči
teh
čeva
nost
javn
indiv
kih i
datk
ga 2
Knji
dove
ritev
obči
nisti
sred
beni
ljude

drug
10. s
tirar
ranj
van
izob
med
dela
svet
1975
1975
druž
progr
obraz

star
poli
Dog
bo v

seji,
litič
dide
odb
služ
so s
ške

litik
dars
gosp
pred
usta
stal
pod
ben
eko

SZI
njil
pod

SZI
OK
jan.

Bo
na
nel
spi

F
ben
šte
skl
letu
dar
ce,
194
tize

bor
zan
ose
ska
194

I

18.
pripr
pos
zal
za

C
ga
dvo
pra
vse
nos

šim
ZNF
OF

pin
zbc
V

Ku
boc
odl
jev
let

bor

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet skupščine občine Radovljica je na 45. seji, 9. aprila, namenil največ časa obravnavanju poročil o delu vseh občinskih SIS za 1978. leto, ki so jih posredovali predstavniki teh skupnosti. Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo o uresničevanju finančnega načrta združenih sredstev komunalne skupnosti za 1978. leto, obravnava plana investicij komunalnih dejavnosti za obdobje 1979 do 1980, plan komunalne dejavnosti individualne rabe za leto 1979, poročilo o proračunskih prihodkih in odhodkih za obdobje januar – marec 1979, statistični podatki gospodarjenja za februar 1979, potrditev statuta vzgojnega zavoda M. Langus Kamna gorica, osnovne šole Lesce in Knjižnice Radovljica. Potrdili so tudi dopolnilo k družbenemu dogovoru o ukrepih za izvajanje politike cen proizvodov in storitev v SRS za 1979. leto ter spregovorili o predlogu skupščine občine Radovljica za organiziranje skupne medobčinske urbanistične inšpekcije. Urbanistični inšpekciji so odobrili potrebna sredstva za financiranje del na odstranitvi črnih gradenj, gradbeni odbor pa je poročal o pripravah na gradnjo nove postaje ljudske milice na Bledu.

Pretekli teden se je zvrstilo več pomembnih sej komisij in drugih delovnih teles občinskega sveta ZSS Radovljica. V torek, 10. aprila je organizacijsko kadrovska komisija opravila evideniranje delegatov v koordinacijske odbore OK SZDL za planiranje, za uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, za skupščino medobčinskega sklada za izobraževanje zaposlenih delavcev pri zasebnih obrtnikih in za medobčinsko komisijo za družbeno izobraževanje sindikalnih delavcev na Gorenjskem. Komisija za kulturo pri občinskem svetu ZSS je ocenila potek kulturne akcije v prvem četrtletju 1979 in sprejela okvirni program prireditve do konca polletja 1979. V sredo, 11. aprila pa je komisija za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito opravila konstituantno ter sprejela svoj program ter predlog nalog sindikalnih organizacij na področju obrambe in zaščite v 1979. letu.

Komite OK ZK Radovljica je na 16. seji, 9. aprila ocenil stanje družbene samozaščite v občini ter obravnaval kadrovske politike v zvezi z izobraževanjem v političnih in drugih šolah. Dogovorili so se o pripravah na sklic naslednje seje OK ZK, ki bo v drugi polovici aprila.

Kadrovska komisija pri OK ZK Radovljica je na zadnji seji, 9. aprila obravnavala predloge kandidatov za slušatelje politične šole CK ZKJ J. B. Tito, za katero se je prijavilo pet kandidatov. Pripravili so predloge za delegate OK ZK v 12 svetih in odborih občinske konference SZDL in predlog kandidatov za slušatelje enoletne politične šole CK ZKS v Ljubljani. Na seji so spregovorili tudi o problematiki vključevanja mladih v vojaške šole ter o izstopu borcev NOV iz članstva ZKS.

Komisija za družbeno ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri OK ZK Radovljica je na seji 12. aprila ocenila gospodarska gibanja v občini za 1978. leto ter statistične podatke o gospodarjenju za februar 1979 na osnovi katerih je pripravila predlog stališča za sejo OK ZK. Na seji so se seznanili z v marcu ustanovljeno turistično poslovno skupnostjo Bled ter oblikovali stališča za nadaljnjo usmeritev vseh akcij komunistov na tem področju. Dogovorili so se tudi o delu komisije pri bodočih družbenopolitičnih akcijah v razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v občini.

Koordinacijski odbor za proslave pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je na seji 11. aprila pripravil program letošnjih krajevnih in osrednje proslave dneva OF, na katerih bodo podeljevali tudi krajna oziroma občinska priznanja OF.

Koordinacijsko kadrovska komisija pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je na osnovi ugotovitev in stališč predsedstva OK in sveta za informiranje na seji prejšnji teden ocenila dejanske potrebe in možnosti usposabljanja delavcev na področju

informiranja, predvsem uredništev glasil, ki naj bi se izobraževali na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Na seji so sodelovali tudi predstavniki občinske skupnosti za zaposlovanje, kadrovske službe upravnih organov in predsedstva OK ZSMS Radovljica.

Svet za kmečka vprašanja pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je sklical 13. aprila v sejni dvorani občinske skupščine posvet o uresničevanju družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu in njegovem vključevanju v sistem samoupravnega združevanja dela ter o nalogah SZDL pri uresničevanju določb kmetijskih zakonov. Posveta so se udeležili razen predstavnikov samoupravnih organov in direktorjev kmetijskih zadrug tudi člani izvršnega odbora kmetijsko zemljiške skupnosti, sekretariata kmetijskih sekcij pri krajevnih konferencah SZDL, kmetijski strokovnjaki in družbeni pravobranilec samoupravljanja. Sklepe s posvetovanja bodo posredovali v obravnavo OK SZDL in pristojnim občinskim upravnim organom.

Na deseti seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica, 12. aprila, so obravnavali zaključne ocene akcije zaključni računi, sprejeli program praznovanja 1. maja na srečanju Prvomajski tabor v Bohinju in potrdili program akcije Nič nas ne sme presenetiti. Spregovorili so tudi o poteku javne razprave o predlogu zakona o usmerjenem izobraževanju, javnih razpravah o stališčih republiškega sveta ZSS o delitvi dohodka in OD po rezultatih dela ter o programu izobraževanja delegatov delegacij v zborih združenega dela občinske skupščine in za SIS v OZD in TOZD.

Komisija za odlikovanja in priznanja pri skupščini občine Radovljica je na seji prejšnji teden obravnavala smernice za delo komisij, ki so bile podane na posvetovanju gorenjskih občin. Oblikovali so zapisne pogoje za podelitev občinskih priznanj ob občinskem prazniku ter obravnavali več predlogov za odlikovanja, ki jih je posredovala krajevna organizacija ZB NOV Lesce.

Svet za informiranje pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je konec marca obvestil vse TOZD in OZD v občini, ki izdajajo svoja glasila in informacijska gradiva, da uredniški odbori proučijo možnost vpisa na visokošolski študij svojih delavcev, ki se ukvarjajo z informiranjem v študijskem letniku 1979/80. Uredniški odbori naj bi hkrati s prijavi do 10. aprila opravili tudi oceno informiranja in usposobljenost organizatorjev obveščanja v TOZD in OZD. Svet za informiranje bo v zvezi s tem na prihodnji seji do 20. aprila oblikoval lastno oceno in stališča za nadaljnje akcije informiranja v občini, ki je še dokaj pomanjkljivo.

Blagovna menjava industrije radovljiške občine je bila v 1978. letu večja kot na Gorenjskem in v Sloveniji. Medtem, ko je slovenska industrija v poprečju pokrivala uvoz z izvozom le 64 % je bil delež pokrivanja uvoza z izvozom v radovljiški občini 106 %. Navzlic temu pa je bila vrednost izvoza v industriji občine uresničena le 96 % kar je pripisati v rahlem upadanju naročil in predvsem v nekonkurenčnosti izdelkov na tujem trgu.

V prostorih KS Bled je po sklepu izvršnega sveta OS Radovljica razgrnjen do 28. aprila osnutek zazidalnega načrta za LIP Bled in dopolnitev urbanističnega načrta Bled v površini 1,3 ha zemljišča, ki je bilo prvotno namenjeno za kmetijsko rabo.

Poprečni mesečni OD zaposlenih v radovljiški občini je bil lani 5.608 din, kar je za 19,8 % več kot 1977. leta. Primerjava kaže, da je znašalo to poprečje lani 5.903 din ali 21,9 % nad predlanskim. V gospodarstvu občine Radovljica je znašalo mesečno poprečje OD 5.486 ali 20 % nad predlanskim. V SRS je bilo poprečje v gospodarstvu 5.730 din, kar je 22 % več kot leta 1977. V negospodarstvu občine je znašalo poprečje 6.689 din, v Sloveniji pa 6.684 din, kar je v obeh primerih za 20 % nad poprečjem 1977. leta.

Geodetska uprava pri skupščini občine Radovljica bo po programu za 1979. leto nadaljevala terenska dela pri novi izmeri Kroke, začela dela na topografski izmeri blejskih naselij Rečica, Jermanka, Dobe, Jarše in Dindol ter dela na izdelavi katastra kanalizacije in vodovoda na področju Radovljica in Lesce. Za vsa dela je namenjeno iz proračuna občine skupaj 584.000 din.

Komite OK ZK je v sodelovanju z delavsko univerzo Radovljica organiziral uvajalni seminar za kandidate, ki bodo

sprejeti v članstvo ZK. Seminar se je začel v četrtek 12., sklenjen pa v soboto 14. aprila. Obiskalo ga je 57 slušateljev.

Kot že nekaj let nazaj v aprilu je tudi letos krajevna konferenca SZDL Bled dala pobudo za množično očiščevalno akcijo, pod geslom: očistimo naš Bled. Razen šolske in druge mladine bodo v akciji sodelovali vsi občani, člani delovnih organizacij in društev. Do 1. maja bodo očistili vse površine v naseljih, parkih in ob obali jezera, poti in izletniške točke, okolico počitniških hišic ter odpravili divja smetišča.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na zadnji seji med drugim razpravljalo o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi SIS za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči v občini. Akcijo za ustanovitev nove SIS je v celoti podprlo, vendar pa ne tudi predložene določbe o financiranju nalog skupnosti, katere viri naj bi bila tudi sredstva davkov iz občinskega proračuna. Spričo tega so sprejeli sklep, da naj osnutek ponovno obravnava javno stanovanska in zemljiška skupnost ter sveti KS, kjer naj izrečejo tudi predloge o spornih virih financiranja nove skupnosti.

Po programu koordinacijskega odbora za družbeno izobraževanje pri OK SZDL je delavska univerza Radovljica 13. aprila pripravila prvi letošnji seminar za usposabljanje delegatov, po enotnem programu RK SZDL Slovenije. Na letošnjih 27 seminarjih, ki naj bi se jih udeležilo 1380, ali polovica vseh delegatov v občini, bodo obravnavali osem tem v 17. urah. Seminarji bodo na Bledu, v Radovljici in v Bohinju. Prihodnje leto pa bodo organizirali prav toliko seminarjev za drugo polovico delegatov.

Gorenjska in ljubljanska podružnica slovenskega zdravniškega društva sta 6. aprila pripravili v festivalni dvorani na Bledu kulturni večer. Udeležencem so predstavili kulturno ustvarjalnost zdravstvenih delavcev. Med drugim so nastopili pevski zbor medicincev, glasbeni trio kirurgov ter posamezni zdravniški glasbeniki, pevci in recitatorji.

Kulturnih večerov, ki so jih z uspešnimi gledališkimi, literarnimi, glasbenimi, instrumentalnimi in folklornimi predstavami v marcu letos prvič organizirali prizadevni člani DPD Svoboda Rudi Jedretič Ribno, se je udeležilo nad 700 krajanov iz vseh štirih naselij KS Ribno. Velik odziv in zanimanje domačinov pomeni za organizatorje veliko spodbudo, zato so sklenili, da bodo takšno obliko množične kulture odslej priredili vsako leto.

Izobraževalna skupnost, ZKO in OK ZSMS občine Radovljica so pod pokroviteljstvom osnovnih organizacij ZSMS Plamen Kropa, Vezenine Bled in Almira Radovljica letos že drugič v počastitev 27. aprila, 1. maja in jubilejev ZKJ in SKOJ organizirali revijo mladinskih in otroških pevskih zborov in instrumentalnih skupin pod naslovom Glasba nas druži. V petek, 6. aprila popoldne so v avli osnovne šole v Radovljici nastopili otroški in šolski zbori, v soboto, 7. aprila v sindikalnem domu v Kropi šolske instrumentalne skupine, v petek, 13. aprila popoldne pa v festivalni dvorani na Bledu mladinski pevski zbori. Skupaj je na vseh prireditvah nastopilo nad 1300 otrok in učencev iz vrtcev in šol radovljiške občine. V avli festivalne dvorane pa je OK ZSMS Radovljica pripravila dokumentarno razstavo ob 60-letnici SKOJ.

Likovna sekcija KUD Bled je v sodelovanju z gorenjskim muzejem Kranj in Mladinsko knjigo pripravila 6. aprila v avli osnovne šole na Bledu svečano otvoritev razstave likovnih del pod naslovom Sodobna likovna prizadevanja na Gorenjskem. Razstavlja 25 likovnikov iz vseh gorenjskih občin. V kulturnem programu je nastopil moški zbor KPD Zasip pod vodstvom Marjana Erzena.

Ob veliki nesreči, ki je s katastrofalnim potresom 15. aprila prizadel prebivalstvo črnogorskega primorja, so delovne in družbenopolitične organizacije ter prebivalci radovljiške občine že naslednji dan začeli zbirati najnujnejšo pomoč – šotore, odeje, postelje, posteljnino, gradbeni material in denarne prispevke. Za prizadete kraje potresnega območja je izvršni svet skupščine občine na ponedeljkovi seji dodelil kot prvo pomoč 100.000 din. Številni delovni kolektivi so se odločili, da bodo prispevali v sklad za pomoč enodnevni zaslužek. Solidarnostna akcija pomoči je že v teku.

PRAZNIK KS BOHINJSKA BELA

Dvajsetega aprila bodo občani vseh naselij krajevnih skupnosti Bohinjska Bela že tretjič praznovali svoj krajevni praznik v spomin na ta dan 1941. leta, ko je bil na Slamnikih v hiši Matevža Volfa sestanek komunistov iz Bohinja, Gorij, Bleda in Jesenice, na katerem so sprejeli sklep o začetku oborožene vstaje proti okupatorju.

Po dogovoru vseh krajevnih družbenopolitičnih organizacij in društev je skupščina krajevnih skupnosti sklenila, da bo težišče praznovanja letos na Kupljeniku, odročni, a vendar mični vasi na območju Jelovice, ki je bila že od začetka vstaje 1941. leta do osvoboditve prava partizanska trdnjava, varno zatočišče borcem in ranjenecem, javka partizanskih kurirjev in prvo zbirališče osemčlanskega aktiva SKOJ Bohinjska Bela, ki so ga ustanovili pomladi 1944. leta.

Praznovanje se bo pričelo v sredo, 18. aprila, ko bodo domači gasilci in pripadniki civilne zaščite uprizorili posebno vajo, na kateri bodo pokazali črpanje vode iz Save Bohinjke za gašenje požara na Kupljeniku.

Osrednja slovesnost bo praznične-ga dne, petek, 20. aprila zvečer v dvorani kulturnega doma, ki jo pripravljajo skupaj z DPD Svoboda vse organizacije in društva. Po slavnostnem govoru bodo najzaslužnejšim krajanom podelili krajevna priznanja SZDL in bronaste značke OF. Razen domačih kulturnih skupin bo nastopil tudi moški komorni zbor Stane Žagar iz Kroke.

Vrhunec slavlja bo, kot rečeno na Kupljeniku v nedeljo, 22. aprila, ko bodo ob 9. uri popoldne svečano odkrili spominsko ploščo na Strgarjevi domačiji, v kateri je bila 1941. leta partizanska javka, zatočišče borcev Cankarjevega bataljona po

urejajo cesto na Kupljenik, po kateri bodo obiskovalci lahko brez težav prispeli v vas na proslavo. Tudi za parkirišča in okrepčevalnice bodo pravočasno poskrbeli. Udeležencem proslave obljublja kar se da prijetno počutje med gostoljubnimi vasčani Kupljenika, ki bodo tudi tokrat, kot v času NOB z odprtimi rokami sprejeli vsakogar, ki bo prišel mednje. V priprave so se vključili tudi vojaki, ki bodo skupaj z mladino Bohinjske Bele sodelovali na delovnih akcijah. Na predvečer praznika, pa tudi ob prvomajskih slovesnostih v Bohinju, bodo zakurili na vseh okoliških vrhovih kresove. Posebno zanimiv bo tudi skupni podvig, ko bodo z vrha skalnate stene mogočnega Babjega zoba izobesili 15 metrov dolgo partijsko zastavo.

Še bi lahko naštevali kaj se v pričakovanju praznika te dni dogaja na Bohinjski Beli in Kupljeniku, a nekaj podrobnosti naj le ostane za presenečenje. Nedvomno bo slavlje na Kupljeniku za vse izredna prilika spoznati to prelepo vasio in njene prijazne ljudi, med katerimi jih še vedno 40 vztraja na svojih dvanajstih domačijah. Ostali so trdni na svoji zemlji navzlic sodobnim tokom, ki jim v planinski odmaknenosti doslej niso bili nič kaj naklonjeni. Odtod vodijo prijetne steze v tihe jelovške gozdove in v mogočno kraško jamo pod Babji zob.

Organizatorji so se odločili, da bodo v primeru, če bi jim vreme ponagajalo, srečanje na Kupljeniku predstavili na nedeljo, 29. aprila, medtem ko bodo vse druge prireditve izpeljali takrat, kot so načrtovali.

Obnovljena Godčeva hiša v Bohinju (Foto B. Blenkuš)

PRIHODNI TEDEN SEJE VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

PREDLOG ZAKLJUČNEGA RAČUNA DAVKOV OBČANOV OBČINE ZA LETO 1978

Delegatom vseh treh zborov je predložen v razpravo in potrditev zaključni račun davkov občanov občine za leto 1978, ki ga je pregledala komisija za pregled zaključnega računa davkov občanov, ki k zaključnemu računu daje podrobnejšo obzornost.

Iz sklepa je razvidno, da so v lanskem letu znašali predpisani prispevki in davki občanov 33.652.761,90 din, predpisani stroški, obresti in kazni pa 92.605,50 din. Odpisi so znašali 80.856,80 din, plačila pa 29.244.552,75 din, tako da znaša saldo zaostankov 4.419.957,85 din.

Predpisana vplačila za starostno zavarovanje kmetov so znašala 291.639,35 din, plačila pa 213.982,80 din in znaša zaostanek 77.656,55 din.

V sklepu je predlagano, da se izkazani zaostanki v skupnem znesku 5.199.636,95 din, kakor tudi predplačila v višini 702.022,55 din prenesejo v leto 1979.

POROČILO DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA ZA LETO 1978

Družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Jesenice predlaga v razpravo delegatom letno poročilo, ki zajema podatke o delu in delovanju družbenega pravobranilca, njegove pristojnosti, pojave, primere in probleme, ki jih je zaznal in obravnaval na področju varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine v občini.

K poročilu družbenega branilca samoupravljanja, o čemer bomo več spregovorili v naši naslednji številki, je svoje zaključke in predloge posredoval tudi občinski svet zveze sindikatov občine, svoje ugotovitve in mnenja pa izvršni svet skupščine občine.

PREDLOG DOGOVORA O USKLAJEVANJU MERIL ZA DOLOČANJE NADOMESTIL ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, katerega namen je, da od uporabnikov tega zemljišča zbere sredstva, ki predstavljajo osnovni vir za financiranje izgradnje komunalnih objektov in naprav skupne rabe, so vsi trije zbori skupščine sprejeli že leta 1977. Zaradi različnega pojmovanja postavk, na osnovi katerih se določa višina nadomestila, česar zakonodajalec niti strokovna služba nista predvidevala, je bilo v slovenskem merilu dogovorjeno, da se s posebnim dogovorom določijo enotni kriteriji. S tem dogovorom se torej usklajujejo merila za določanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

RAZPRAVLJALI SO O IZBIRI LOKACIJE ZA NOVO ELEKTROJEKLARNO

Krajevni konferenci SZDL Javornik - Koroška Bela in Blejska Dobrava sta v ponedeljek, 16. aprila povabili krajeve obeh KS v delavski dom Julke in Albina Pibernika na Javorniku k javni razpravi o izbiri lokacije za gradnjo nove elektrojeklarne. Poleg krajanov so se ponedeljkove razprave udeležili še Boris Bregant, Emil Ažman in Božidar Bartelj iz železarne Jesenice, ki so tudi odgovarjali na zastavljena vprašanja ter Zdravko Smolej, član izvršnega sveta skupščine občine Jesenice.

Uvodni besedi predsednika skupščine delegatov KS Javornik - Koroška Bela Franca Breljha ter predstavnikov, ki so spregovorili o samem projektu in problemih, ki so nastali ob izbiri lokacije, je sledila zavzeta, objektivna in preudarna razprava. V razpravi so sodelovali predvsem krajanji iz obeh KS, ki so zaposleni v železarni Jesenice ali pa dolgoletni delavci Železarne, ki so že upokojeni in stanujejo na tem območju. Razprava se je nanašala na izbiro lokacije za doslej največjo investicijsko naložbo železarne Jesenice, prav tako pa tudi na nadaljni razvoj tako Železarne, kakor tudi območja obeh KS.

Največ zadržkov in pomislekov je bilo prav ob predlogu, da bi veliko elektrojeklarno zgradili na Belškem polju. Razpravljali so bili enotnega mnenja, da je treba variante za izgradnjo elektrojeklarne, ki so bile predstavljene v tej razpravi, ponovno proučiti. Zavzemali so se za to, da

PREDLOG DOGOVORA O USTANOVITVI SKUPNE URBANISTIČNE INŠPEKCIJE

S predlaganim dogovorom bosta občina Radovljica in občina Jesenice ustanovili skupno urbanistično inšpekcijo, določili področje dela, sredstva, ki jih bosta prispevali obe občini za njeno delo, način delovanja skupne inšpekcije, njeno odgovornost in način poročanja o delu obema skupščinama in sedež skupne inšpekcije.

Sredstva za delo skupne urbanistične inšpekcije bo zagotavljala skupščina občine Radovljica, skupščina občine Jesenice pa bo povrnila polovico vseh stroškov po predloženem letnem obračunu. Potne stroške, kilometrino in stroške postopka pri opravljanju skupne urbanistične inšpekcije bo poravnala tista občina, na katere območju so nastali. Sedež skupne inšpekcije bo pri upravnih organih skupščine občine Radovljica.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA IN ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI

pa bosta na ločenih sejah obravnavala še naslednja vprašanja:

POROČILO ŽELEZARNE JESENICE O PRIPRAVAH NA IZGRADNJO NOVE ELEKTROJEKLARNE NA JESENICAH: Celotno gradivo k tej točki objavljamo v posebnem sestavku, ki ga začnemo na prvi strani pod naslovom: **PRI- PRAVE NA GRADNJO NOVE ELEKTROJEKLARNE.**

PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI URBANISTIČNEGA NAČRTA VRBE:

Savske elektrarne Ljubljana načrtujejo v okviru dolgoročnega razvoja sistema elektroenergetskega napajanja območja Gorenjske prehod iz 110 kV na napetostni nivo. Po projektu je predvidena izgradnja dveh 380 kV daljnovodov novoprojektiranega stikališča razdelilne transformatorske postaje Kranj (okroglo) do stikališča budoče 380 kV razdelilne postaje Moste na Bregu pri Žirovnici. Na območju občine Jesenice je potek daljnovodov predviden ob že obstoječem koridorju (daljnovodov) na njegovi severni strani, zahodno od vasi Vrba pa daljnovoda s prečkanjem obstoječih daljnovodov, železnice, magistralne ceste ter predvidene avtoceste, predeta na južno stran do novega stikališča z razdelilno transformatorsko postajo, ki se locira na Bregu ob severni meji naselja.

V primerjavi s predvidenim stanjem po veljavnem urbanističnem načrtu Vrba, ki že vključuje razširitev obstoječega elektroenergetskega koridorja za 25 m, se zaradi prehoda na višji napetostni nivo (zaradi večjih predpisanih odmakov daljnovodov), le-ta povečuje za 50 m, kar skupno z novo lokacijo stikališča in razdelilne transformatorske postaje zahteva spremembo urbanističnega načrta. K spremenjenemu koridorju so dali ustrezna soglasja vsi prizadej.

PREDLOG ODLOČBE O RAZGLASITVI JAVNEGA INTERESA ZA OBNOVO CESTE ŽIROVNICA-BEGUNJE: Republika skupnost za ceste je investitor ceste Žirovnica-Begunje, ki predstavlja cestno povezavo, ki poteka pod vznožjem Karavank in Kamniških Alp (Tržič-Kranj-Trzin). Ker je trasa Žirovnica-Begunje obojestransko omejena z obstoječimi objekti, je potreben postopek za pridobivanje zemljišč, ki bodo za modernizacijo ceste uporabljena. To se sicer z lastniki zemljišč ureja sporazumno, vendar glede na pomembnost rekonstrukcije in zato, ker z vsemi lastniki, ni bilo mogoče doseči sporazumnih rešitev, se predlaga obema zboroma, da o predlogu razpravljata in sprejmeta odločbo o razglasitvi razširitve in modernizacije ceste Žirovnica - Zabreznica - Doslaviče kot splošni interes.

PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O JAVNEM REDU IN MIRU V OBČINI JESENICE (o tem bomo poročali drugič, ker v gradivu za seje zborov na uradništvo nismo prejeli tega materiala).

transformatorske postaje Kranj (okroglo) do stikališča budoče 380 kV razdelilne postaje Moste na Bregu pri Žirovnici. Na območju občine Jesenice je potek daljnovodov predviden ob že obstoječem koridorju (daljnovodov) na njegovi severni strani, zahodno od vasi Vrba pa daljnovoda s prečkanjem obstoječih daljnovodov, železnice, magistralne ceste ter predvidene avtoceste, predeta na južno stran do novega stikališča z razdelilno transformatorsko postajo, ki se locira na Bregu ob severni meji naselja.

V primerjavi s predvidenim stanjem po veljavnem urbanističnem načrtu Vrba, ki že vključuje razširitev obstoječega elektroenergetskega koridorja za 25 m, se zaradi prehoda na višji napetostni nivo (zaradi večjih predpisanih odmakov daljnovodov), le-ta povečuje za 50 m, kar skupno z novo lokacijo stikališča in razdelilne transformatorske postaje zahteva spremembo urbanističnega načrta. K spremenjenemu koridorju so dali ustrezna soglasja vsi prizadej.

PREDLOG ODLOČBE O RAZGLASITVI JAVNEGA INTERESA ZA OBNOVO CESTE ŽIROVNICA-BEGUNJE: Republika skupnost za ceste je investitor ceste Žirovnica-Begunje, ki predstavlja cestno povezavo, ki poteka pod vznožjem Karavank in Kamniških Alp (Tržič-Kranj-Trzin). Ker je trasa Žirovnica-Begunje obojestransko omejena z obstoječimi objekti, je potreben postopek za pridobivanje zemljišč, ki bodo za modernizacijo ceste uporabljena. To se sicer z lastniki zemljišč ureja sporazumno, vendar glede na pomembnost rekonstrukcije in zato, ker z vsemi lastniki, ni bilo mogoče doseči sporazumnih rešitev, se predlaga obema zboroma, da o predlogu razpravljata in sprejmeta odločbo o razglasitvi razširitve in modernizacije ceste Žirovnica - Zabreznica - Doslaviče kot splošni interes.

PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O JAVNEM REDU IN MIRU V OBČINI JESENICE (o tem bomo poročali drugič, ker v gradivu za seje zborov na uradništvo nismo prejeli tega materiala).

ČETRTRA SEJA SVETA KS JAVORNIK-KOROŠKA BELA

V četrtek, 5. aprila, je bila v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernika na Javorniku četrtja seja sveta krajevnih skupnosti. Dnevni red je obsegal 12 točk, ob pregledu izpolnjevanja sklepov, sprejetih na tretji seji, pa so se dalj časa zadržali pri odgovoru komunalnega podjetja Kovinar Jesenice o stanju pokopališča na Blejski Dobravi. Svet krajevnih skupnosti se z odgovorom komunalnega podjetja Kovinar ni strinjal in vztraja pri ugotovitvah, omenjenih v pismu komunalnemu podjetju Kovinar, da je treba preprečiti pristop srnjadi na pokopališče, ker le-ta uničuje cvetje na grobovih.

Svetu krajevnih skupnosti je bila posredovana izčrpna informacija o

akciji za ureditev telefonskega omrežja in priključkov. Kakor hitro bodo urejene vse podrobnosti v zvezi s pogodbo med SIS za PTT promet, in krajevno skupnostjo Javornik - Koroška Bela bodo prijavljeni naročniki na območju Javornika in Koroške Bele obveščeni o začetku del pri izkopu jarka, kakor tudi o vplačevanju posameznih obrovov za telefonski priključek. Iz informacije je razvidno, da je vladalo za ureditev telefonskega omrežja in priključkov tako med krajanji, kakor tudi v temeljnih organizacijah združenega dela veliko zanimanje in akcija poteka po predvidenem programu.

Planinskemu društvu Javornik - Koroška Bela je bilo izdano soglasje za ureditev prostorov v prvem nadstropju delav. doma Julke in Albina Pibernika na Javorniku, izdano pa je bilo tudi soglasje DES Ljubljana - TOZD Žirovnica za daljnovod Moste - Žirovnica - karavanski predor. Članom sveta krajevnih skupnosti je bila posredovana dodatna informacija o položitvi kablovoda in ureditvi nove trafo postaje - vas Koroška Bela. Težave so nastale zaradi pritožbe dveh krajanov, glede odškodninskih zahtevkov zaradi izkopa jarka prek njihovih zemljišč. Tajništvu krajevnih skupnosti je v zvezi s tem posredovalo DES Ljubljana - TOZD Žirovnica ustrezno pisno informacijo. Glede na to, da bo treba pripraviti vse potrebno za sestavo razvojnega programa krajevnih skupnosti za obdobje 1980-1985 je svet krajevnih skupnosti imenoval komisijo za družbeno planiranje. Omenjena komisija bo k sodelovanju povabila tudi predsednike ustreznih komisij v TOZD ter v samoupravnih interesnih skupnostih.

Člani sveta krajevnih skupnosti so bili informativno seznanjeni z izidom razpisa delovnih nalog in opravi tajnika krajevnih skupnosti, o čemer pa bo zapisna komisija podrobneje poročala skupščini delegatov, ki je skladno z določili statuta krajevnih skupnosti pristojna, da imenuje odnosno izvoli tajnika krajevnih skupnosti.

Namesto Nika Praprotnika so v izvršni odbor samoupravne skupnosti občine Jesenice imenovali Viktorja Smoleja. V sklepnem delu seje so rešili še nekaj tekočih zadev, bili pa so tudi informirani o pripravah za izvedbo javne razprave o izbiri lokacije za gradnjo nove elektrojeklarne na Belškem polju. Razgovor organizirata krajevni konferenci SZDL in samoupravni organi krajevnih skupnosti Blejska Dobrava in Javornik - Koroška Bela.

GORENJSKO DELAVSKO SLAVJE »PRVOJAMJSKI TABOR« V BOHINJU

Delovni ljudje Gorenjske bomo letos slavili praznik dela 1. maj v Bohinjski Bistrici na skupnem srečanju PRVOMAJ-SKI TABOR. Ta največja slavnostna manifestacija v zadnjih letih na Gorenjskem, ki jo pripravljajo sindikalne organizacije vseh gorenjskih občin, bo združena z osrednjo slovensko proslavo 40-letnice konstituantne seje CK KPJ in 60-letnice ustanovnega kongresa KPJ, ko bo v Bohinjski Bistrici tudi svečana seja CK ZKJ pod vodstvom tov. TITA.

Ob tej priložnosti bodo odprli MUZEJ TOMAŽA GODCA v hiši, kjer je bila 1939. leta konstituantna seja CK KPJ in izročili namenu veličasten objekt DOM JOŽA AŽMANA.

Priljubljeni odbor pri medobčinskem svetu ZSS za Gorenjsko za organizacijo PRVOMAJSKEGA TABORA v Bohinju, bo s svojimi odbori za posamezne naloge v zvezi s pripravami in izvedbo te osrednje prvomajske prireditve poskrbel, da se bodo udeleženci in gostje počutili čim bolj prijetno. Izdelan je že celotni program prometa, preskrbe, kulturnih nastopov, zabave in drugih spremljajočih dejavnosti za brezhiben potek in organizacijo srečanja.

O vsem tem so že seznanjene sindikalne in druge družbenopolitične organizacije v gorenjskih občinah. Podrobnosti, ki bodo zanimale širšo slovensko javnost, pa bodo objavljene v vseh osrednjih slovenskih in gorenjskih sredstvih javnega obveščanja v drugi polovici aprila.

Glede na to, da pričakujemo na PRVOMAJSKEM TABORU nad desetstisoč udeležencev, bodo na praznični dan sindikalne organizacije organizirale prevoze v Bohinjsko Bistrico s posebnimi vlaki in avtobusi, s čimer naj bi se razbremenil cestni promet z osebnimi vozili.

Jubilejne slovesnosti se bodo pričele že ob 9. uri dopoldne s svečano otvoritvijo muzeja Tomaža Godca, sledila bo svečana seja CK ZKJ in otvoritev doma Joža Ažmana, katerih se bodo udeležili najvišji jugoslovanski družbenopolitični voditelji. Udeleženci PRVOMAJSKEGA TABORA bodo lahko posredno spremljali potek teh slovesnosti na prireditvenem prostoru pri gostišču DANICA ob Savi Bohinjski, kjer bodo razmeščeni televizijski sprejemniki.

Organizatorji so poskrbeli tudi za zadostno število stojnic za okrepljeno, prodajo živil in razglednic.

Prepričani smo, da se bodo tudi delavci TOZD in delovnih skupnosti v čim večjem tevilu udeležili tega velikega srečanja, ki bo potekalo v znamenju najpomembnejših jubilejev ZKJ, naše revolucije in narodnoosvobodilne borbe.

PRVOMAJSKI TABOR bo potrditev naše vzajemnosti, tovarištva ter radosti ob mednarodnem prazniku dela.

Praznične prireditve in srečanje PRVOMAJSKI TABOR bodo ob vsakem vremenu!

»SAJ BI TEŽKO DOJELI...«

»Na osnovi zakona o združenem delu je potrebno sprejeti ponovno nekaj sporazumov in popravkov sporazuma. Treba jih je sprejeti z referendumom.« Takšno obvestilo so nedavno prejeli kooperante TOZD Kooperacija Radovljica. Dne 13. aprila pa so se na referendumu odločili za ali proti sporazumu oziroma popravkom sporazuma, ki urejajo njihov položaj v združenem delu. Izjavljali so se za ali proti, ne da bi dejansko vedeli, za kaj oziroma proti čemu se izjavljajo. Odgovornim tovarišem v TOZD Kooperacija Radovljica se namreč ni zdelo potrebno, da jim pošljejo gradivo, o katerem so morali odločiti, niti da bi organizirali poprejšno obravnavo, na kateri bi imeli možnost izreči svoje pripombe in ki je z zakonom o združenem delu predpisana za »vsa vprašanja, o katerih se sprejemajo sklepi z osebnim izjavljanjem« (člen 462), torej tudi z referendumom.

Ti tovariši se sklicujejo na to, da so »vsa gradiva pregledali delegati kooperantov v samoupravnih organih«, da so »vsa ta gradiva zelo obširna« in zaradi česar jih »niso poslali posameznim članom zadrage, ker bi jih brez razlage tudi težko dojemali«. (Čemu takšno podcenjevanje?) Pravijo, da »upajo, da kooperantje zaupajo presojo svojim delegatom« in bodo »zato glasovali za in s tem potrdili delo in priznanje samoupravnih organov«.

Ni znano, zakaj so se ti tovariši odločili za takšen korak, ki pravzaprav pomeni korak nazaj k predstavniškemu sistemu in brco samoupravljanju, ki ga uveljavlja zakon o združenem delu tudi za kooperante. V komentarju zakona o združenem delu namreč piše, da je »poprejšna obravnava pogoj, ki mora biti izpolnjen, da bi se lahko odločilo z referendumom« in da je »v tretjem odstavku 362. člena določena obveznost poslovnega organa temeljne organizacije, da mora pripravljati obrazložene predloge o vseh vprašanjih, o katerih se pripravi poprejšna obravnava« zato »da bi zagotovili organizirano in pravočasno izvedbo poprejšne obravnave«.

Prav tako mi ni znano, da bi TOZD Kooperacija Radovljica oziroma GG Bled pripravila poprejšno obravnavo za svoje kooperante ob sprejemanju zaključnih računov. Takšen odnos do kooperantov pa je vsekakor vreden graje. Ne le zato, ker se tako zmanjšuje vpliv kooperantov na gospodarjenje z rezultati svojega dela, temveč tudi zato, ker se s tem izgublja priložnost za tesnejše povezovanje zasebnega in družbenega kmetijstva, priložnost za politično akcijo in skupno iskanje rešitev, ki bi prispevale k skupnemu napredku kmetijstva, k racionalnejšemu in cenejšemu gospodarjenju.

Prav bi torej bilo, da bi družbeni pravobranilec samoupravljanja in družbenopolitične organizacije opozorile te tovariše, da tako ne kaže delati, da imajo po zakonu o združenem delu tudi »delegati, organi in službe temeljne organizacije kooperantov dolžnost, da na jasn način, sistematično in pravočasno obveščajo združene kmete in delavce o vseh vprašanjih, ki so pomembna za njihovo upravljanje, se pravi za odločanje kot tudi za uresničevanje samoupravne kontrole združenih kmetov« (Komentar zakona o združenem delu, stran 823).

Ob zakonskih določilih najbrž ne kaže odmahnuti z roko.

Božidar Lakota

SLOVO OD STANETA NOVAKA VOJKA

V Ljubljani je po težki bolezni v dvainpetdesetem letu umrl Jeseničan STANE NOVAK-VOJKA, borec narodnoosvobodilne vojske, dolgoletni novinar in družbenopolitični delavec, v zadnjem času pa predsednik občinske konference SZDL Ljubljana Center. Jeseničani se bomo od pokojnega Vojka poslovili v petek, 20. aprila, ob 15.30 na pokopališču na Blejski Dobravi.

KONSTITUANTNA SEJA TD JESENICE

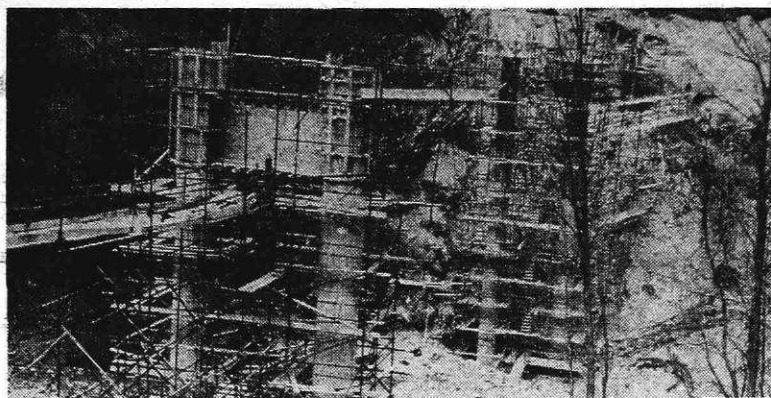
Na prvi konstituantni seji turističnega društva Jesenice so sprejeli program dela in sicer po komisijah in so si tako tudi razdelili celotno dejavnost. Devetčlansko komisijo za vodenje akcije »lepe rože in urejena okolica«, bo vodil Ciril Čop. Sodelovala bo pri očiščevalnih akcijah šol, opozarjala bo na napake na področju urejenosti mesta in okolice in predlagala ukrepe pa tudi posebna priznanja. Komisijo za turistični podmladek, vzgojo in izobraževanje, ki jo sestavljajo predstavniki šol in šteje sedem članov, bo vodila Ema Vesek. Poglavitne naloge te komisije so: ustanovitev podmladkov, skrb za čisto okolico doma, šole, naselja, okolice spomenikov NOB, sodelovanje v akcijah čiščenja. Razen tega bodo pripravili več turističnih predavanj, skrbeli bodo, da bodo učenci zbirali prospekte, etnografske predmete, zbirali gradivo o domačem kraju, poskrbeli za pripravo krajevnega vodiča in drugo. Komisija bo skrbela, da se bodo učenci in dijaki šol udeležili tekmovanja gorenjske turistične zveze in kviza o turističnih zanimivostih Gorenjske.

Komisija za dograditev Trim steze, ki ima 12 članov in jo vodi Franče Vilman, bo poskrbela, da se bo v

počastitev dneva mladosti, 24. maja, na slovesen način odprl prvi del TRIM steze in da se bodo zbrala potrebna sredstva za dograditev drugega dela te steze. Četrto komisijo in sicer za turistični promet in informativno službo, ki šteje sedem članov vodi Alojz Grmovšek. Ta komi-

sija se bo prizadevala za povečanje turističnega prometa, skrbela bo za pridobitev ustreznega prostora za informativno službo, za izdajo novega prospekta Jesenic in okolice, za dopolnjevanje informativne karte Jesenic, za vzdrževanje vremenske hišice in drugo.

Na seji so za predsednika društva izvolili Branka Blenkuša, podpredsednika Tina Šranca, tajnico Emo Ficko in blagajničarko Marijo Rošhar.

Stebri za novi most čez Savo Bohinjko na Obrniah (Foto B. Blenkuša)

KURIRČKOVA POŠTA OD 20.-26. APRILA V JESENIŠKI OBČINI

Letošnjo kurirčkovo pošto bodo učenci osnovnih šol iz jeseniške občine sprejeli jutri v petek, 20. aprila. Tokrat je vsebina pošte posvečena rojstnemu dnevu tovariša Tita in dnevu mladosti, pripravam pionirjev na ljudski odpor in družbeno samozavestno praznovanju 60-letnice SKOJ. Poleg tega, da tudi letos slovenski pionirji nosijo kurirčkovo pošto po številnih krajih znanih iz NOB, po skrivnih kurirskih stezah, po gozdovih, letošnja pošta zajema tudi zbiranje in raziskovanje zgodovine SKOJ. Na osnovi podatkov, ča-

sopisnih izrezkov in slik pionirji na šolah pripravljajo razstave, ves zbrani material ob pomembni obletnici pa bodo razstavili ob zaključku kurirčkove pošte, ki bo 19. maja v Ljubljani.

Kurirčkova pošta bo v jeseniško občino prispela v petek, 20. aprila. Ob 13. uri jo bodo prevzeli pionirji osnovne šole Žirovnica pred spomenikom v Smokuču od sovrstnikov iz osnovne šole Begunje. Ob 13. uri 45 minut bo pred osnovno šolo v Žirovnici miting, nato pa bo pošta v soboto in nedeljo na tej šoli. V ponedeljek jo bodo prevzeli pionirji osnovne šole Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela. Ponesli jo bodo do spomenika sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanovića, kjer bo kulturni program. Ob 11. uri pa bo miting na osnovni šoli Koroška Bela, zatem pa bodo pošto ob 12. uri prevzeli učenci osnovne šole Polde Stražišar. Po mitingu se bo kurirčkova pošta odpeljala v Kranjsko goro, kjer bo na tamkajšnji osnovni šoli popoldan miting, pošta pa bo tukaj tudi prenočila. V torek, 24. aprila, bo Kurirčkova pošta krenila proti Mojstrani, kjer jo bodo na Belci prevzeli učenci osnovne šole 16. decembra Mojstrana. Na tej šoli bo ob 13. uri miting, pošta pa bo zatem nadaljevala pot skozi Belo polje mimo spomenika NOB in naprej skozi Hrušico na Jesenice, med potjo pa jo bodo sprejeli učenci osnovne šole Tone Čufar, na tej šoli pa bo pošta tudi prenočila.

V sredo, 25. aprila, bo zjutraj ob 8. uri in 30 minut miting s krajšim kulturnim programom v vzgojno-naravstveni organizaciji Angele Očep na Jesenicah, zatem pa bo pošta nadaljevala pot skozi park padlih borcev NOV na Plavžu, dalje po razgledni poti do vzgojno-naravstvene organizacije Julke Pibernik, od tam pa do osnovne šole Prežihov Voranc, kjer bo ob 12. uri in 30 minut miting s kulturnim programom. Tukaj bo tudi prenočila.

Zadnji dan, v četrtek, 26. aprila bo pošta nadaljevala pot na Blejsko Dobravo, kjer ji bodo učenci pripravili kulturni program na tamkajšnji šoli, ob 10. uri pa bodo učenci osnovne šole na Blejski Dobravi predali pošto na Poljanah spet sovrstnikom iz radovljiške občine.

J. Rabič

PROSLAVA OB DNEVU INVALIDOV

Društvo invalidov Jesenice organizira v počastitev mednarodnega dneva invalidov, ki se odvija pod naslovom: **PRE-PRČUJMO INVALIDNOST**, proslavo s kulturnim programom, ki ga bodo izvajali:

- Ženski pevski zbor Jesenice pod vodstvom Milka Škoberneta;
- Folklorna skupina KUD Podkoren pod vodstvom Pavle Oman;
- Učenci glasbene šole Jesenice pod vodstvom Igorja Maroševića;
- Recitatorji osnovne šole Polde Stražišar Jesenice;
- Recitatorji osnovne šole Karavanških kurirjev NOB Kor. Bela pod vodstvom Marije Malenškove in
- Glasbeni ansambel Veseli upokojeanci Javornik pod vodstvom tov. Peternela.

Proslava bo v soboto, 21. aprila, ob 16. uri v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

V praznik invalidov so se tudi letos vključili učenci višjih razredov osnovnih šol s prostim spisom Kako pomagati invalidu. Najboljši trije spisi bodo prebrani na proslavi in nagrajeni.

V dopoldanskem času pa društvo invalidov skupno z aktivom zaposlenih invalidov Železarne organizira tradicionalna ekipna tekmovanja v šahu, kegljanju na asfaltu in streljanju, na katerem se bodo pomerile ekipe društev invalidov Gorenjske in Raven na Koroškem. Tekmovanja bodo za osvojitev prehodnih pokalov.

PM.

OBNAVLJAJO MOSTOVE

Svetovno znana soteska Vintgar nad Bledom je bila odprta že 26. avgusta 1893. leta po zaslugi takratnega gorjanskega župana Jakoba Žumra-Leskovca iz Spodnjih Gorij. In vse od takrat je ta soteska na ogled vedno večjemu številu obiskovalcev te čudovite naravne lepote.

Galerije ali mostovi in prehodi skozi to sotesko so leseni in jih je treba vsako pomlad obnavljati posebno še, ker tudi snežni plazovi preko zime napravijo precej škode na njih. Razen vbetoniranih železnih konzol v skale, so bili vsi mostiči doslej leseni in hitro trohniijo zaradi stalne vlage. Letošnjo pomlad pa so začeli sistematično urejati vse nosilne lesene grede z železnimi (travermami), ustrezne varni nosilnosti. Železne nosilne gredi varijo na vbetonirane železne konzole, nanje pa pritrujejo lesene podeste. Delo je zelo nevarno in oteženo, ker dela potekajo nad deročo in globoko reko Radovino in vsak napačni korak ali gib je že lahko usoden.

Vsa ta obnovitvena dela pri teh mostičih že vse od leta 1920 opravljajo Zalokarjevi tesarji - Kroparji iz Spodnjih Gorij. Pri Zalokarjevih gre tesarska obrt že v tretjo generacijo in tudi tretji mojster je Ivan. Vsa dela financira turistično društvo iz Gorij. Letošnja dela bodo dokončana do prvomajskih praznikov, odprta pa bo tudi restavracija Vintgar pred vhom v sotesko.

Leta 1935 so vrli gorjanski planinci odprli galerije v Pokljuški luknji, to je v hladnem breznju pod Staro Pokljuko ali malo pod Zatrnikom. Tudi te galerije (mostiče), in strmi skali so gradili Zalokarjevi tesarji. Vse do vojne je bila ta izredna izletniška točka v poletnih mesecih dobro obiskana, vojna pa je vse to prekinila, galerije pa so propadle. No, tudi te galerije misli v bližnji prihodnosti TD Gorje povsem obnoviti. Že pred leti je GG Bled izpeljalo novo cesto do opuščene senože, ki je le lučaj pod galerijami in je možno priti do tja z avtomobilom. Tu bodo postavili okrepčevalnico in bo prijeten prostor za oddih v poletni vročini.

V SOTESKI VINTGAR

Od tod dalje bo možna lepa peš pot po obnovljenih mostičkih v sredini mogočnega skalovja in bo izhod na Zatrniku.

Jože Ambrožič

BORIMO SE ZA ČISTO NARAVO

Ob robu gozda je teklen majhen potok. V tem potoku so živele ribe. Ob potoku so bile rožice, lepo grmovje, drevesa in na drevesih ptice. Vse povsod je bilo zelo čisto.

Prišel je človek.

Minili so dolgi dnevi. Potok ob robu gozda je postal umazan. V njem so bile škatle, steklenice in stare cunje. Riba so poginile in plavale na površini vode. Grmovje, ki je bilo prej košato, je sedaj polomljeno in oskubljeno. Po tleh ležijo stari časopisi, konzerve in vrečke. Nekdo je na drevesu vrezal svoje ime in ga ranil. Ptički, ki so prej gnezdili v tem gozdu, so odleteli v drugi, bolj miren in čist gozd.

Ibrahim Alagić, 5. a OŠ Polde Stražišar Jesenice

Šla sem na rob gozda. Videla sem polno smeti. Riba v potoku so poginile, grmi so bili suhi in polomljeni. V vodi so bili razni odpadki. Ponekod sem videla tudi stare štedilnike, vedra in avtomobile.

Ko gremo v gozd moramo paziti, da ne vržemo odpadkov po tleh, ampak jih damo v vrečko in ko vidimo smetnjak, jih vržemo vanj. Če gremo na športni dan, moramo čuvati naravo.

Želim si, da bi bilo kmalu poletje, da bi bili travniki čisti, da bi ptički svobodno peli in gnezdili, da bi bili potoki čisti in v njih plavale ribe.

Cvetka Vesek, 5. a OŠ Polde Stražišar Jesenice

Tone je metal odpadke po gozdu. Katka ga je opozorila: »Poglej, kako je na drugi strani čisto!«

»Kaj me briga,« je rekel Tone.

»Pa te mora brigati!« je rekla Katka.

Tone je rekel: »Kaj mi kdo more?«

»Povedala bom mami!«

Tone se je omehal: »Ne povej! Saj ga bom sam očistil.«

»Kaj nisi prebral v časopisu in slišal po radiu, da mora biti gozd čist?«

Tone se je prestrašil in spravil odpadke v vrečko.

»Zakaj si tako neprijazen do gozda?«

Tone je obljubil Katki, da ne bo nikoli več onesnaževal narave.

Marjan Kores, 5. a OŠ Polde Stražišar Jesenice

Že ti začetni podatki silijo v razmišljanje. Hlev, stroji... vse to je sodobno, moderno, stanovanjska hiša pa je stara in v slabem stanju. S stanovanjem je pač treba potrpeti in popravilo hiše mora čakati, kajti brez sodobnih strojev ni mogoče kmetovati in zato je imela njih nabava popolno prednost.

Ali pa druga ugotovitev, ki je vredna premisleka. Trije kmetje so združili sredstva za nabavo strojev v skupni rabi. In z njimi upravljajo brez sporov. Dokaz za to, da utegne biti močno zlagan tisti pregovor, da »v španoviji še pes krkne«. Pravijo pa, da skupno upravljanje ni možno, če niso vsi upravljalci čisti kmetje, če niso vsi usmerjeni in specializirani in če se ne znajo vnaprej zelo natanko sporazumeti o vrstnem redu uporabe, o amortizaciji, o tekočem vzdrževanju in o režimu ter ceniku uslug tistim, ki niso v njihovi združbi.

Konec lanskega leta je bilo v hlevu 36 glav govedi: 14 krav molznic, 8 bregjih telic, 3 biki, 8 telic za plemo in 3 teleta.

Na devetih hektarih lastne zemlje torej 36 glav goveje živine. Koliko pa je v jeseniški občini kmečkih posestev, kjer na enkrat ali celo dvakrat večji zemljišču rede komaj nekaj glav živine?

Lani so dali s Šebatove kmetije na tržišče:

- 43.000 litrov mleka,
- 3.000 kg mesa,
- 3.000 kg ribeza in
- 8.000 kg krompirja.

Pa pridobitev vseh teh pridelkov sta dva človeka (gospodar in njegova žena) vložila 4.800 ur dela. Razen njiju pa žive na kmetiji še štirje družinski člani (ostarela mati in trije otroci).

Za proizvodnjo so bile uporabljene velike količine reprodukcijskih sred-

stev. Navedli bomo le najpomembnejše: za umetnih gnojil, 10 ton mešanice, 2,5 tone pogonskega goriva.

Za električno energijo so izdali 7.000 ur dela, za tekoče vzdrževanje strojev 11.500 din, za odplačilo anuitet je bilo treba odšteti 40.000 dinarjev, investicijska vlaganja so veljala 140.000 dinarjev, nemajhni izdatki pa so za poravnavo obveznosti zdravstvenega, invalidskega in starostnega zavarovanja.

Pod takimi podatki ni težko potegniti rdeče črte in zapisati številke, ki pomeni razliko med aktivno in pasivo. Ta številka je močno rdeča, saj pasiva visoko presega aktivno. Pa vendar je Šebatov zaključni račun uravnotežen. Ne prikazuje izgube. Kako se da to doseči, ne da bi znal njegov sestavljalec čarati, nam bo takoj razumljivo.

Vloženo delo je ocenjeno le v tisti višini in vrednosti, kakršno prenese uravnotežen zaključni račun. Vrednost dela so zmanjšali za toliko, kolikor je bilo potrebno, da sta se obe strani bilance uravnotežili. Za 4.800 ur vložnega dela z vseh domačo hrano (tisto, ki jo pridelajo doma - mleko, krompir...) prikazuje zaključni račun 73.480 dinarjev osebnih dohodkov.

4.800 vložnega dela, pri čemer gre za resnično, v pretežni meri garaško delo, ne za kakršnokoli prisotnost na delovnem mestu, bi veljalo (če upoštevamo, da je najmanj tretjina dela takšnega, da bi v združenem delu imelo precej visoko postavko - nedeljsko, praznično, nočno, nadurno delo) v ustrezni temeljni organizaciji združenega dela 160 do 180.000 dinarjev. En in pol krat več, kakor je vredno v zaključnem računu Janeza Šebata. Tako je torej pokrita izguba.

Če govorimo o tem, koliko je bilo vredno vloženo delo, bomo ugotovili, da je bilo v treh proizvodnih vejah vredno vsaj nekaj, v četrti pa čisto nič - pri proizvodnji mesa je kmet delal zastoj. Še najbolj se je splačala proizvodnja ribeza, saj je bila pri tej proizvodnji vredna delovna ura 33 dinarjev. Delovna ura pri proizvodnji krompirja je bila plačana po 29 dinarjev, pri proizvodnji mleka pa znatno manj. Pri prireji mesa pa stane hrana za prirejo kilograma žive teže več, kot znaša cena mesa in je delo zastoj.

Ko razmišlja o podatkih zaključnega računa, se Šebatu zelo jasno kaže, da bi moral opustiti dve neraznabavni veji svojega gospodarjenja: proizvodnjo mesa in mleka. Vendar Šebatu kaj takega na kraj pameti ne kane, dasiravno dela za manj kot polovico osebnega dohodka, kakršnega bi lahko dosegel v združenem delu. V jeseniški občini pa je le še devet (9) kmetov, ki so mlajši kakor 27 let. In njih število je vse manjše. Če bodo še vnaprej zaključni računi takšni, kakršni je pričujoči, nemara kmalu ne bo nobenega več.

Če bi obstajali zaključni računi za vse kmetije, bi najbrž v prenekanem lahko ugotovili še mnogo manj spodbudne podatke, kajti Šebat je eden najnaprednejših kmetov, ki neprestano razmišlja, kako bi dosegel višjo produktivnost in je uvedel že nekaj takšnih izboljšav, ki so znatno pocenile proizvodnjo. Doslej je edini na Gorenjskem in najbrž daleč naokoli, ki je uvedel molžo v čredinkah in tako znatno pocenil proizvodnjo mleka. Njegove krave gredo pomladi iz hleva in se vračajo vanj šele pozno jeseni. Zato vse poletje nima dela ne s krmljenjem, ne s pregonom na pašo in z nje, ne s opravi v hlevu.

Ali bi navsezadnje ne bilo prav, če bi se nad zaključnim računom vsakega kmeta zamislil še kdo, ne le on sam.

P

SKUPNA SEJA OBEH ZBOROV SKUPŠČINE KULTURNE SKUPNOSTI

Šesto skupno sejo zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine kulturne skupnosti Jesenice sklicuje predsednik Bratko Škrli v torek, 24. aprila. Poleg potrjevanja zapisnika zadnje seje in poročila o izvršitvi sklepov ter delegatskih vprašanj, delegatom predlaga v razpravo in potrditev:

POROČILO IZVAJALCEV PROGRAMA KULTURNE SKUPNOSTI ZA LETO 1978

Svojo dejavnost in naloge v preteklem letu so izvajalci uresničevali na osnovi letnega operativnega in finančnega načrta, ki ga je sprejela skupščina takole:

Občinska knjižnica Jesenice s pionirskim oddelkom in oddelkom za odrasle ter s podružnicami v Zirovnici, na Javorniku, Hrušici, Dovjem, Gozd Martuljku, Kranjski gori in Podkorenju je v lanskem letu skupaj izposodila 60.497 knjig ali 5.122 manj kot je načrtovala, vendar pa 4.508 več kot v letu 1977 in 5.129 več kot v letu 1976. Dosežena izposoja pomeni 2,2 izposojene knjige na prebivalca jeseniške občine, kar je bilo načrtovano že za leto 1977. V oddelku za odrasle na Jesenicah so sicer izposodili 8 % več knjig kot leto poprej, kar za 13 % manj pa v pionirskem oddelku, ki je bil nekaj časa zaradi preurejanja zaprt. V podružnični knjižnici v Zirovnici so izposodili kar 35 % več knjig kot leto poprej, v Kranjski gori 32 %, na Javorniku - Koroški Beli 22 %, na Dovjem 5 % in na Hrušici ter v Gozd Martuljku po en odstotek, 16 % manj kot leto poprej pa so izposodili knjig v Podkorenju.

Skupno je knjižnice obiskalo 5.181 rednih bralcev, od teh 3.020 odraslih in 2.161 mladine, kar je 20,6 % prebivalcev. Čeprav mladina redno obiskuje šolske knjižnice, je njihovo branje vezano na obvezno čtivo ali čtivo za Finžgarjevo bralno značko.

Fond knjig se je v lanskem letu povečal za 2.446 zvezkov in ob odpisu znaša 61.564 zvezkov ali dobri dve knjigi na prebivalca. Povečan nakup knjig tako iz občinskih sredstev, kakor tudi iz sredstev kulturne skupnosti Slovenije v zadnjih dveh letih, pa je povzročil nemogoče prostorske težave v matični knjižnici. Knjig preprosto nimajo več kam dati. Vsi oddelki pa so brez čitalnice. V krajevnih skupnostih Blejska Dobrava in Rateče so že pridobili ustrezni prostori za podružnici, ki bosta urejeni v letošnjem letu.

SNOVANJA so kot literarna priloga Glasa izšla šestkrat. Po skromnem deležu sofinanciranja vseh gorenjskih občin, je tudi vsebina in usmeritev Snovanj dokaj skromna.

JEKLO IN LJUDJE - jeseniški zbornik IV. knjiga je pripravljen za tisk in bo predvidoma izšel 1. avgusta letos. Visoki stroški izdaje se krijejo z združevanjem sredstev, s prodajo knjig in z namenskimi sredstvi.

LISTI, ki jih izdaja kulturno umetniški klub DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in ki jih v celoti financirajo delavci TOŽD in delovnih skupnosti Železarne, so kot kulturno umetniška priloga tednika Železar v lanskem letu izšli štirikrat v velikem obsegu in s pestro vsebino.

Amatersko gledališče Tone Čufar je opravljalo servisno dejavnost za domačo igralsko skupino in tuja gostovanja, tuje prireditve in gostovanja drugih gledališč. V delovnem razmerju za nedoločen čas je 7 delavcev, v dopolnilnem pa štiri, kamor je všteti tudi umetniški vodja, ki je sklenil delovno razmerje 1. januarja letos.

Skupaj so v lanskem letu imeli 134 raznih prireditev ali 26 manj kot so načrtovali in sicer od tega 44 prireditev, štiri premiere (plan 5), osem gostovanj (plan 10), štiri recitale (plan 3), 13 predstav drugih gledališč (17 plan) in 61 različnih ostalih prireditev (plan 80).

Zaradi kadrovskih težav in boleznih v ansamblu, so v prvem polletju, oziroma na začetku leta ponovili predstav prejšnje sezone. Igrali so: Sneguljčico, Hvarčanko, Ekvinkoj, Policaje in Raztrgance. Njihovih predstav si je ogledalo 5.839 gledalcev ali 132 na predstav. Gostovalo je šest drugih gledališč, od tega eno iz Banja Luke, ki so imela 13 predstav, ki si jih je ogledalo 4.410 gledalcev ali 229,2 na predstav. Skupno je bilo 57 gledaliških predstav z 10.249 gledalci (leta 1977 - 10.419), poprečen obisk na predstav pa je bil 180 obiskovalcev. Dvorana je bila uporabljena 239 dni ali 66 %, včasih tudi po dvakrat dnevno.

V celotnem prihodku, ki je leta 1978 znašal 1.061.106,35 din (1977 - 950.050,80 din) je bil delež kulturne skupnosti 75 % (leta 1977 - 72 %), lastni dohodek gledališča pa je bil za 91 % višji kot leto poprej.

Za lutkovno dejavnost je bil lani začet in letos končan seminar, s čemer je bila dana možnost za lutkov-

no dejavnost na Jesenicah. Delavci gledališča pa so lani vodili še dve akciji in sicer ureditev klubskega prostora in zunanjo ureditev. Klubski prostor se že koristi, medtem ko zunanja ureditev zaradi višjih cen izvajalcev ni bila izvedena in so sredstva v višini 376.000,00 din ostala neizkoriščena.

VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

Tehnični muzej železarne Jesenice je nadaljeval z geološkim kartiranjem Julijskih Alp - druga faza, kjer je s 50 % deležem sodeloval tudi Kidričev sklad. Poročilo je izdelano in publicirano. Ni pa realizirana planirana potujoča razstava Okamenelo življenje v jeseniškem prostoru. Poročilo zajema obdobje mezozoika.

Oddelki za delavsko gibanje 1918-1941 je v preteklem letu deloval v zmanjšanem obsegu, ker ni imel zgodovinarja. Nadaljeval pa je z urejanjem dokumentacije.

Gorenjski muzej Kranj je v dogovoru s občinskimi kulturnimi skupnostmi Gorenjske prevzel strokovne naloge pokrajinskega odbora aktivistov OF s stalnim sodelavcem. Zbiranje in proučevanje gradiva za kadrovske rekonstrukcije civilne zaščite zaledne oblasti med NOB na Gorenjskem je kot opravljeno delo solidna osnova za nadaljnje delo. Na Ajdnu nad Potoki so arheologi nadaljevali raziskovalno delo na najdišču poznoantične naselbine. Odkrili so pomembne arhitekturne detajle (prostori in zidovi), ki potrjujejo pomen objekta za nadaljnje raziskovalno delo. Objekt še ni zaščiten.

Prešernovo rojstno hišo je v lanskem letu obiskalo 35.828 oseb, od tega 25.054 šolske mladine (1976 33.394, 1977 42.246). **Finžgarjevo rojstno hišo v Doslovičah** pa 5.937 oseb, od tega 4.610 šolske mladine (1976 5.465, 1977 7.369). Obisk v Doslovičah sicer počasi raste, čeprav ni možen avtobusni dostop z glavne ceste skozi Vrbo.

Odbor za muzej revolucije je v Kosovi graščini opravil velika notranja dela in čiščenje, zamenjana je bila tudi vsa kritina. S tem je dana možnost korištenja prostorov na podstrešju. Začeta pa so dela na odkrivanju poslikave osrednjega prostora v prvem nadstropju. Opravljenih je več del kot je bilo načrtovanih.

Zgodovinski arhiv Ljubljana z enoto v Kranju je v arhivskem skladišču na Jesenicah opravljal dežurno službo vsako sredo od 13. do 16. ure. Redna dejavnost pa je zajemala:

- razvid nad ustvarjalci gradiva
- 40 ustvarjalcev in šest privatnih imetnikov.

- skrb za gradivo pred prevzemom - pregledali so arhive v skupščini občine Jesenice, osnovnih šolah Prežihov Voranc, Tone Čufar, Koroška Bela, Zirovnica, Mojstrana in Kranjska gora ter v Planinskem društvu Jesenice.

- v arhivsko skladišče so prevzeli sedem novih fondov matičnih in podružniških šol.

- strokovno in tehnično so obdelali fonde za razstavo Arhivski dokumenti o obnovi in socialistični graditvi v letih 1945-1947, ki je bila tudi na Jesenicah odprta v letošnjem marcu.

- izdelali so osnutek metodologije za izdelavo vodnika po fondih in zbirkah zgodovinskega arhiva Ljubljana.

Zavod za spomeniško varstvo Kranj je na območju jeseniške občine izvajal spomeniško varstveno dejavnost, ki zajema:

- dokumentacijo kulturnih spomenikov na terenu,
- izvajanje navodil, priporočil in soglasij za posege na varovanih površinah,
- popularizacijo spomenikov in spomeniškega varstva.

Na jeseniškem območju so obravnavali 33 zadev z 69 dopisi. Na trasi plinovoda na odseku Kranj-Koroška Bela so opravili arheološki nadzor pri zemeljskih delih. Na Liznekovi hiši v Kranjski gori so nadaljevali z deli in sicer je dokončeno pokrita streha, obnovljeno porušeno ostrežje gospodarskega poslopja, odstranjena je notranja prezidava in dotrajani deli, nosilni zidovi injektirani, predbetonirani temelji in izdelana plošča nad kletnim delom v prvem nadstropju. S sondiranjem so na vhodni fasadi odkrili poslikavo in fresko, ki jo bodo restavrirali.

V Kosovi graščini so bili sondirani prostori zaporov zaradi ugotovitve podpisov.

Na Prešernovi hiši v Vrbi so bila izvedena ureditvena dela: obnova zi-

dov, prenos kamnitega korita, postavljeni temelji za lopo in klopi za obiskovalce.

Za vsa ta dela je bilo z združenimi sredstvi porabljen 800.328,70 din. Temeljno dejavnost zavoda financirajo gorenjske občine in je jeseniški delež 12 %, akcije pa se financirajo pogodbeno in namensko. Zavodu še vedno manjka strokovnih kadrov.

Štipendiranje - na srednji glasbeni šoli v Ljubljani kulturna skupnost štipendira tri učence - flavta, fagot in trombon.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ OBČINE IN ČLANI

Zveza je od treh planiranih središanj kulturnih skupin izvedla pet, od devetih planiranih koncertov sedem, od teh dva celovečerna nastopa folklornih skupin iz Subotice in CSSR. Koncerte je poslušalo oziroma gledalo 893 oseb. V koncertno dejavnost pa niso všteti koncerti, ki jih organizira glasbena mladina.

Kulturna društva in organizacije - člani zveze so v lanskem letu od 810 planiranih prireditev izvedli 668, kar je 310 prireditev več kot leto poprej. Največ je bilo krožkov in tečajev, nadalje proslav in komemoracij, koncertov, klubskih prireditev, razstav, dramskih in celovečernih prireditev itd. Zveza je sklenila dogovor o sodelovanju med koroškimi in jeseniškimi kulturnimi organizacijami o sodelovanju in pomoči, pri čemer uspešno sodeluje tudi glasbena šola.

V poročilu je poudarjena potreba po večji skrbi za kvaliteto rast kulturnih programov in večjo medsebojno povezanost pri načrtovanju in izvajanju programov, ker večkrat prihaja do prekrivanja in podvajanja.

Lokalna radijska postaja Triglav Jesenice je programski del, ki ga financira kulturna skupnost v celoti realizirala.

Najemnine in vzdrževanje kulturnih domov in prostorov. To je stalna skrb izvajalcev in uporabnikov, kajti potrebe so zaradi starih in nefunkcionalnih prostorov večje od možnosti. V stroških predstavlja najemnina 43 %. Večja vzdrževalna dela so bila opravljena v domu na Hrušici in Breznici. Za večje popravilo strehe doma na Javorniku pa kulturna skupnost odplačuje kredit Ljubljanski banki.

Šolska kulturna društva. Formalno je ustanovljeno in deluje le kulturno društvo v osnovni šoli Zirovnica, sicer pa je dopolnilno delo oziroma svobodne dejavnosti na vseh ostalih šolah tudi močno razvito, pevski zbori, dramske - recitacijske skupine itd. Kulturna skupnost podpira akcijo za Finžgarjevo bralno značko. Žal mnoge kvalitetne šolske prireditve ostajajo le za šolskimi vrati.

Naložbe: V obstoječi knjižnici v Zirovnici je pridobil še en prostor za čitalnico. Za arhivsko skladišče so bili nabavljeni regali, za amatersko gledališče Tone Čufar pa regulator za orodsko razsvetljavo. V domu na Breznici je bila zamenjana vsa električna napeljava v dvorani in na odru.

DRUŽBENI DOGOVOR O PROGRAMIRANJU IN FINANCIRANJU DEJAVNOSTI ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO V OBČINI

Delegatom je v razpravo in potrditev predložen naslovni dogovor, ki ga bodo predvidoma poleg kulturne skupnosti podpisali še: izvršni svet skupščine občine, občinska konferenca SZDL, občinska konferenca ZSMS, občinski svet ZSS, zveza organizacij za tehnično kulturo občine, občinski komite ZKS, občinska izobraževalna skupnost, telesnokulturna skupnost občine in oddelki za ljudsko obrambo skupščine občine. Predlog dogovora opredeljuje področje dejavnosti organizacij za tehnično kulturo in način financiranja teh dejavnosti.

PREDLOG OPERATIVNEGA PROGRAMA IN FINANČNEGA NAČRTA KULTURNE SKUPNOSTI - 1979

Delegatom je predložen konkretni operativni program dejavnosti v letu 1979, skupaj s predlogom finančnega načrta. Le-ta za letošnje predvideva 6.768.000 din sredstev izvajalcem programa, medtem, ko so sami predložili za 7.981.237 din zahtev, lanskeletna realizacija pa je bila 5.561.543 din. O programu bomo več napisali v eni od prihodnjih števil.

Na seji bodo obravnavali in sprejeli tudi sklep o podeljevanju Čufarjevih plaket in sklep o pripravi plana kulturne skupnosti za obdobje 1981-1985 in dolgoročnega plana za obdobje 1986-1995 oziroma 2000.

NACETU SMOLEJU V SLOVO

Čeprav se dobro zavedamo verzev dr. Franceta Prešerna

»... Odprta noč in dan
so gróba vrata;
al' dneva ne pove
nobena prat'ka.«

smo ob novici o nenadni smrti Naceta Smoleja obnemeli. Še sedaj, ko smo se že poslovili od njegovih posmrtnih ostankov, ne moremo verjeti, da ga ne bomo več videli v različnih vlogah na jeseniškem amaterskem odru, na sestankih in sejah pri oblikovanju kulturnega snovanja na Jesenicah in v občini.

Triindvajset let je neprekinjeno delal na oddelku elektro zvez v naši železarni in uspešno vpletal svojo strokovnost v napredek telekomunikacij v Železarni. Rastel je z razvojem oddelka in oddelk z njim.

Čeprav je njegova življenjska doba trajala le dobra štiri desetletja, saj je januarja komaj dopolnil 41 let, pa se je skoraj 25 let razdaljal Taliji - muzi gledališča. Z njo se je srečal že kot vajenec v poklicni metalurški šoli na Jesenicah in ji ostal zvest do zadnjega svojega diha. In to ves čas kot amater, kot zagnani in predani ljubitelj. Niso ga motili kilometri med Jesenicami in Kranjsko goro, kjer je živel z ženo in dvema sinovoma, niti slabo vreme.

Na odru se je oblikovala njegova osebnost in so se

mu razširjala obzorja. Tako se je razvil v dobrega in zavzetega kulturnega in družbenopolitičnega delavca. Deloval je v prvi delegatski skupščini kulturne skupnosti občine in v njenem izvršnem odboru, kot sekretar aktivna zveze komunistov kulturnih delavcev in drugih.

Zadnje leto je profesionalno prevzel naloge in opravila upravnika amaterskega gledališča Tone Čufar in vlagal velike napore, da bi jeseniško amatersko gledališče dvignil na nekdanji kvaliteten nivo.

Nenadoma smo izgubili prizadevnega kulturnega in družbenopolitičnega delavca, gledališkega igralca, sodelavca, tovariša in prijatelja. Tako na gledališkem odru, kakor med kulturnimi delavci je nastala vrzel, ki je ne bo lahko nadomestiti. Njegove 25-letne gledališke, kulturne in družbenopolitične izkušnje so bile velik kapital, iz katerega je črpal ideje in navdihe za svoje in naše skupno vsakodnevno delo. Vsem nam je v tolažbo le to, da je svoje kratko življenje preživel dovolj bogato in plodno.

Za njegovo dolgoletno poklicno delo v Železarni, na kulturnem in družbenopolitičnem področju, za njegov prispevek k razvoju elektro zvez v Železarni in h kulturnemu razvoju Jesenic in naše občine, se mu iskreno zahvaljujemo, njegovim najdražjim pa izrekamo naše sožaje.

Nekdanji sodelavci
železarne
in kulturni delavci
občine

CELODNEVNA ŠOLA IN NJENE PERSPEKTIVE V OBČINI

V občini Jesenice smo v zadnjih štirih letih naredili na področju razvoja celodnevne šole ogromen napredek. Če pogledamo kronologijo razvoja in prehoda na celodnevno osnovno šolo, vidimo da vsako leto vključujemo nove oddelke:

- 1. septembra 1975 je z novo obliko dela začela osnovna šola Zirovnica s 16 oddelki;

- 1. septembra 1976 je prešla na novo obliko dela osnovna šola Kranjska gora z 11 oddelki;

- septembra 1978 je prešlo na celodnevno osnovno šolo devet oddelkov nižje stopnje osnovne šole Prežihov Voranc in 17 oddelkov nižje stopnje Tone Čufar na Jesenicah. Osnovna šola Prežihov Voranc vključuje oddelke od 1. do 3. razreda, osnovna šola Tone Čufar pa od 1. do 4. razreda.

Vse to pa nam ne da prave predstave, če ne primerjamo teh podatkov z razvojem celodnevne šole v republiki Sloveniji. V šolskem letu 1978/79 je bilo v Sloveniji v celodnevni osnovni šoli 58 popolnih osnovnih šol (od 1. do 8. razreda), 18 šol z delno vključitvijo (od 1. do 4. razreda), ki so skupaj zajemale 14.896 učencev v 608 oddelkih ali 6,82 % vseh učencev.

V občini Jesenice pa je po takem primerjanju stanje naslednje: dve osnovni šoli z vsemi oddelki - 27 oddelkov in dve osnovni šoli samo z nižjo stopnjo - 26 oddelkov, skupaj je v letošnjem šolskem letu vključeno 1454 učencev v 53 oddelkih ali 46,6 % vseh osnovnošolskih otrok.

Poleg tega pa imamo v občini še šest oddelkov podaljšanega bivanja v katere je vključenih 90 učencev. Posplošena ugotovitev bi bila: družbena skupnost naše občine je v zadnjih štirih letih vložila ogromna sredstva in mnogo razumevanja za uvajanje naprednejših oblik vzgoje in izobraževanja. Lahko ugotovimo, da smo med slovenskimi občinami v samem vrhu pri razvijanju celodnevne šole, v naslednjem letu pa bomo na tem področju močno izstopali v slovenskem vzgojnoizobraževalnem prostoru.

Nadaljne perspektive: Na posvetu, ki ga je organiziral vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice na temo: Nadaljnji razvoj celodnevne osnovne šole v občini Jesenice, so bili oblikovani nekateri predlogi, ki smo jih posredovali koordinacijskemu odboru za uvajanje COŠ pri občinski konferenci SZDL Jesenice. Vsebinska predlogov je naslednja:

- Z izgradnjo šolskega centra Plavž bodo nastopili pogoji za prehod na celodnevno obliko dela tudi za višjo stopnjo osnovne šole Tone Čufar. Obstaja pa bojazen, da vsi

minimalni pogoji, ki so potrebni za nemoten potek dela, ne bodo izpolnjeni do 1. septembra. V kolikor ne bo pogojev, naj bi s popolnim programom celodnevne šole pričeli v drugem polletju šolskega leta 1979/80;

- Potrebno bo zagotoviti ustrezne rekreativne površine, ki jih bo ob centru premalo, saj bo v šoli več kot 1000 učencev.

- Večji problemi nastajajo ob prehodu oddelkov višje stopnje na celodnevno osnovno šolo na osnovni šoli Prežihov Voranc. Minimalni pogoji na tej šoli ne ustrezajo, saj niti ni dovolj učilnic, premajhna jedilnica, šola nima garderob. Telovadnica je majhna in ustreza komaj za pouk telesne vzgoje, pa še tako ne bi mogli imeti vseh ur v telovadnici.

Predlog je bil, da v naslednjem letu preidejo na novo obliko dela samo četrti razredi. Doslej imajo vključene prve tri. V naslednjih letih pa naj bi se zagotavljali pogoji za prehod celotne šole na novo obliko dela.

- Ugotovljeno je bilo, da je trend razvoja COŠ v naši občini skorajda prehitel. Pojavlja se kadrovski problem. Učitelji zasledajo delovnega mesta z neustrezno usposobljenostjo, zaposlujejo se študentje, ki mogoče zaradi tega nikoli ne bodo zaključili svojega študija. Pojavlja se problem dotoka kadra iz drugih občin. Tako nastaja bojazen, da čez dve leti, ko bo diplomiralo večje število učencev, ki smo jih usmerjali v pedagoški poklic in so študenti naše občine, ne bo dobilo zaposlitev. Podrobneje bo potrebno proučiti ta problem in usmeriti prizadevanja, da zaposlimo čimveč pedagoških delavcev, ki so iz naše občine.

V tem prispevku je bil dan poudarek razvoju celodnevne osnovne šole v naši občini. V enem izmed naslednjih prispevkov želimo spregovoriti o vsebinski in organizacijski uspešnosti celodnevne šole v naši občini. Seveda bomo skušali zavzeti kritičen odnos do te problematike. Naša želja je, da bi se v to razpravo vključili tudi starši in želimo, da nam pošljete vprašanja v zvezi s problematiko celodnevne osnovne šole v naši občini. Vprašanja ali svoja razmišljanja pošljite na naslov: VIZ - JESENICE, Tomšičeva 5.

Šolske svetovalne službe VIZ
Jesenice

Pavle ZIDAR: Pandorine sence. Mladinska knjiga 1979.

V zadnjih letih sem na tem mestu poročal že o več Zidarjevih knjigah. Sprašujem se, ali spričo tega grozi nevarnost, da bi ponavljal iste ugotovitve? Ali pa, da bi v zadnji članek postrgal vse tisto, česar prej nisi utegnil povedati? Ali pa, da bi splošni ton članka preveč spremenil, recimo zato, ker si zadnjo knjigo bral v povsem drugačem razpoloženju? Vsa ta vprašanja implicirajo predpostavko, da se **Pandorine sence** v bistvu ne malo razlikujejo od drugih del istega avtorja. Najprej bi se torej kazalo vprašati po tem: kaj je tu novega?

Jasno pa je, da gre spet za tisto obliko romana, ki sem jo ob zadnji ali predzadnji Zidarjevi knjigi poimenoval roman-intervju. Avtor si vsakokrat ustvari »namestnika«, osebo, ki se bo namesto njega pogovarjala z eno ali več drugih oseb; navadno gre beseda o raznih globokih življenjskih vprašanjih, o pronicljivih psiholoških ugotovitvah; v podkrepitev svojih spoznanj pripovedujejo te »sekundarne osebe« zgodbe iz svojega bogatega življenja. So te modrosti zadnji cilj Zidarjevih romanov? Ali pa je zadnji pisateljev cilj, kot bi rekel Eliot, beg pred lastno osebnostjo? Seveda pa gre v tem primeru za ponesrečen beg: vse niti vodijo spet nazaj k njemu. Vendar nam njegova metoda omogoča, da razpravljamo z njim preko oseb, ne da bi žalili njega, ne da bi nam mogel očitati zavist in klevete. To omenjam zato, ker je avtor **Pandorinih senc** med drugim zapisal: »Knjiga je nivo, ki nas presega. Zato... jo neskončno zasovražimo in ji navesimo svoje nizke lastnosti.« Kdor bi torej rekel kaj slabega o taki knjigi, bi si s tem napisal kaj slabo spričevalo. Pa vendar si lahko drzneš kaj reči na račun oseb, ki se tu izpovedujejo: saj tega ne govori Zidar sam.

In vendar: so to dialogi ali konec koncev le monologi, kakor Mrakove himnične igre? V teh dvogovorih prihaja spet in spet do tako tesne bližine med dvema, da udari na dan bit kot taka. Včasih v podobi fiziologije, včasih v podobi mistike. Z drugimi besedami: distanca je enaka ničli, prav zato je v tekstu vulgarnost tik vzvišenosti.

Ta mešanica se nekaterim upira, res je, da zadnje čase precej bralcev Zidarjeve knjige previdno odklanja. To govorim iz knjižničarske izkušnje. Spominjam se, da je Zidar dosegel višek popularnosti z **Marijo Magdaleno**. Torej, ob ženski temi. V kasnejših tekstih je prihajalo vedno bolj do besede sovraštvo do ženske. Vem, da sem se ta hip izrazil neprecizno; gre za stališča, ki so priključala na dan polemiko ihto Jolke Milič. V moških gostilniških krogih pa se od nekdaj grdo govori o ženskah. (Baba je baba...) Natakariče to razumejo.

OSNOVNA ŠOLA »JESENIŠKO-BOHINJSKI ODRED« KRANJSKA GORA

Družbenopolitični zbor in zbor krajevnih skupnosti skupščine občine Jesenice sta na zadnji seji sprejela odločbo, da se osnovna šola Kranjska gora, katere okoliš zajema naselja: Kranjska gora, Gozd Martuljek, Srednji vrh, Podkoren in Rateče, od 18. maja dalje imenuje osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjske gora. Jeseniško-bohinjski odred je bil formiran na podlagi odreda 9. korpusa 30. avgusta leta 1944 zaradi strateške pomembnosti skrajnega severo-zahodnega dela Slovenije.

Borci odreda so se v teh krajih na območju Gornjesavske doline že v letu 1944 in 1945 izkazali kot odlični minerci, ko so na več krajih med Mojstrano in Ratečami onesposobili promet na progah in drugo. Sedmega maja leta 1945 se je odred spopadel z močno motorizirano protiletalsko kolono, ki je hitela proti Gozd Martuljku in jo uničil. 8. maja leta 1945 je odred zvečer delno zasedel Kranjsko goro, 9. maja pa je skupaj z motoriziranim odredom 4. armade, ki je prodrli čez Vršč, osvobodil Kranjsko goro.

Zatem je odred nadaljeval svojo zmagovito pot preko Podkorena na Koroško.

V Kranjski gori načrtujejo, da bodo šolo slovesno preimenovali ob praznovanju krajevnega praznika – 18. maja.

Mariji Magdaleni je sledila vrsta izrazito moških knjig, knjig, ki jih je narekovalo moško okolje, ki so nastajale iz pogovorov z moškimi osebami. Vzporedno s tem se je stopnjevala globina in ezoteričnost spoznanj, etična zahtevnost, na stilistični ravni pa nekakšna krčevitost.

S pričujočim romanom se ta krivulja pobesi. V **Pandorinih sencah** je sicer še precej (ogromno) filozofiranja, moralnih sodb, mistike, pri tem pa tudi vedno več umirjenosti, občutka za mero, in tudi več človečnosti. S tem ne mislim za katerosizebodi človečnost, ampak za tisto, ki se razcveta le v ženski bližini.

V **Pandorinih sencah** se namreč avtor, oziroma, namesto njega ljubljanski časnikar Thomas, pogovarja z žensko. Dejansko se Thomas (mož naj bi bil hrvaškega rodu) pogovarja tudi z nekim moškim, z novelistom E. A., ampak to je znano že od prej. Nova je ženska kot sobesednica. To je ženska, pri kateri Thomas stanuje, zanimiva oseba z ničejanskimi nazori. Kajpak ženska s preteklostjo. Sama se sprašuje, ali je k.(urba) ali kaj več? Za četverico iz dolge vrste moških je bila nekaj takega kot metresa, drugi so bili »navadne živali«.

Ta navedba sama na sebi nakazuje, v čem je tu inovacija glede na zadnje Zidarjeve romane. Tudi to, da »so moški živali«, je neke vrste življenjska modrost, ki pa je Zidar ne deli s svojo junakinjo, ampak je postavljena ned malce ironične nar-

rekovaje. Med junakinjo in »avtorjevim zastopnikom« Thomasom ni tiste tesne bližine, ko se pripovedovalec in »sekundarna oseba« zlijeta v eno bit, kar se je dogajalo v pogovorih z moškimi iz prejšnjih romanov.

Novo in zanimivo je torej to, da se je v Zidarjevo prozo vrnila ženska s kožo in kostmi. Ne torej ženska, kakršna je za moške (usodno bitje), ampak ženska sama zase, ženska, ki govori v svojem imenu. Seveda je pri tem ponovnem zblizanju z ženskim elementom pomagalo to, da gre za starejšo osebo, ki torej pripovedovalcu kot ženska ne more biti več nevarna. Vendar pa tudi v tem pogledu ni vse tako, kot bi se iz povedanega zdelo. Zidar nam, kakor dedek Mraz z belo brado, pripravlja presenečenje; šele tik pred koncem zgodbe ga bo potegnil iz vreče. In potem se bo izkazalo, da avtorjeva filozofija glede žensk še ni šla na podstrežje.

Snovni premik, o katerem govorim, bo morda pripomogel k ponovnemu zblizanju tega avtorja s širšim občinstvom. Tudi **Pandorine sence** niso prijetno branje. Prijetno branje ni bila niti ena Zidarjeva knjiga za odrasle – razen pesniške zbirke, ki je izšla na začetku kariere. Precej bralcev poznam, ki radi berejo tudi neprijetne knjige, »da so le resnične«.

O tem, kdo je bila Pandora, pa se poučite iz **Najlepših antičnih pripovedk**.

KDAJ JE OTROK ZREL ZA VSTOP V ŠOLO?

V jeseniški občini je sedaj v prvi razred vpisanih 505 malih šolarjev. Toda vprašanje, ali je otrok zrel za vstop v šolo, je vsekakor prisotno in morda bomo s tem sestavkom prihranili marsikatero skrb pa tudi razočaranje.

Ljudje se med seboj razlikujejo, toda telesno, po obnašanju pa tudi duševno. Te duševne značilnosti so pri vsakem posamezniku povezane v posebno strukturo, ki jo imenujemo osebnost. Dve osebnosti med seboj nista nikoli enaki, vsak človek je edinstveno, samoniklo in neponovljivo bitje, ki ima svojo strukturo in samostojni razvoj ne glede na splošni razvoj, ki je značilen za vse ljudi.

V otrokovem življenju, od rojstva do vstopa v šolo, delujejo nanj tako okolje, v katerem živi, kot dedne zasnove. Otrokov razvoj je torej odvisen predvsem od ugodnega ali neugodnega okolja, ki njegove dednostne zasnove razvija v osebne lastnosti ali pa jih zavira. Zato vsi otroci v neki določeni starostni dobi tudi niso enako razviti. Prehod iz predšolske dobe v šolsko pomeni za otroka velik življenjski korak. Otroci morajo biti primerno zreli, da mu prehod iz sveta brezskrbnega otroštva v svet, ki mu nalaga tudi vrsto obveznosti, ne predstavlja pretežke obremenitve, ampak bolj potešitev njegove vedoželjnosti – kaj, kako, zakaj. Šolska zrelost je dejansko le specifični izraz za stopnjo osebnostne zrelosti, ki omogoča otroku uspešno spremljanje učnih programov in njegovo napredovanje v višji razred.

Različni avtorji pojem šolske zrelosti različno opredeljujejo, pri nas pa se je najbolj uveljavila opredelitev dr. Toličiča, ki loči tri vidike šolske zrelosti: telesno, osebnostno in funkcionalno.

Telesna zrelost predstavlja stopnjo telesne razviritosti in otrokovega zdravja, ki mu omogočata, da zmore brez škode za svoj telesni razvoj in zdravje zadostiti zahtevam šole. Otroci morajo imeti neko fizično kondicijo, potrebna je ustrezna razviritost čutil in motorike, zlasti finih ročnih gibov.

Če otrok tem zahtevam ni dorasel, je ogrožen njegov telesni razvoj in njegovo zdravje. Ne more slediti pouku in slabo opravlja naloge. S tem pa ni ogrožen samo njegov telesni, ampak tudi duševni razvoj.

Osebnostna zrelost vključuje otrokovo emocionalno in socialno zrelost, ki se kaže v otrokovi samostojnosti in njegovi pripravljenosti, da zapusti dom ter se v šoli vključi v skupinsko delo. Pri tem velja upoštevati zanimanje za svoje vrstnike, pripravljenost sodelovati z njimi, željo po učenju, sprejemanje novih nalog, pripravljenost za sodelovanje z učitelji, težnjo po zamenjavi igre z učenjem, izvrševanje nalog ne glede na to, če mu ugajajo ali ne in hitro prilagajanje skupnosti – šolskemu razredu.

Funkcionalna zrelost se nanaša na otrokov odnos do sveta in stopnjo dojemanja tega sveta. V predšolski dobi otrok v svoji domišljiji svobodno manipulira s predmeti in stvarmi, v obdobju, ko vstopa v šolo, pa spozna, da imajo predmeti in stvari svoje lastnosti, ki jih ni mogoče poljubno spreminjati. Otroci morajo pokazati, vsaj do neke mere, realistično usmerjenost, odkrivati mora lastnosti materialov, upoštevati nekatera pravila pri sklepanju, zmožen mora biti reševati naloge, ki zahtevajo operativno mišljenje, slediti mora razstavljanju celot na dele in sestavljanju v nove celote.

Brez ustreznih miselnih operacij otrok temu delu ne more biti kos. Tu pa se postavi vprašanje, kdaj doseže otrok to stopnjo zrelosti. Naš zakon določa, da je otrok šoloobvezen takrat, ko v šolskem letu do 1. januarja izpolni sedem let. Le redkim šoloobveznim otrokom odsvetujemo vpis v prvi razred, to pa le v primeru, ko strokovna služba – psihologi, pedagogi, socialni delavci, ocenijo da je to za njegov razvoj bolj ustrezno. Otroci, ki so rojeni od 1. januarja do začetka junija, pa vpisujejo pogojno. Za pravilno presojo, kdaj je otrok ustrezno zrel za šolo, je potrebno izvesti vrsto nalog, ki jih imenujemo »Akcije šolskih novincev«. To akcijo izvajajo delavci šolske svetovalne službe: pedagogi, psihologi in socialni delavci. Osrednji cilj te akcije je, da otroke ustrezno usmerijo v primerne šole, da še pred vstopom v šolo odkrivajo otrokove telesne ali du-

Od 16. septembra do 31. oktobra lani je v Columbus Museum of Arts and Sciences v Kolumbiji – Georgija razstavljal eno svojih slik član jeseniškega **DOLIKA Branko Čušin**. Slika, ki je bila sprejeta na natečaju, simbolizira narušeno naravo, v katero vsak dan bolj neodgovorno posegamo in potem poskušamo to na vse mogoče načine »krpati«. Tako kot prerezane hruške ni moč več združiti v prvotno celoto, tudi narušene narave ne moremo, kljub prizadevanjem več postaviti v njeno prvobitnost.

POPOTOVANJA TOMAŽA PENGOVA

V četrtek zjutraj me ustavi plakat: **POPOTOVANJA, Tomaž Pengov!**

V petek ob šestih s Stan-ko korakava proti Javorniku. Sprašujeva se, kaj naju je prišlo, da sva šli peš. Pa nič zato, bova vsaj laže sedeli.

Ob pol sedmih sva v kulturnem domu in opazujeva občinstvo. Prvo presenečenje: nobenih napleskanih najstnic! Drugo presenečenje: na koncert je prišla naša tovarišica razredničarka! Zapletemo se v živahen pogovor o slovenski zabavni glasbi. Medtem odprejo vrata v dvorano. Nekam malo nas je, mogoče pol dvorane, vendar je prišla večina ljubiteljev dobre glasbe.

Nekaj minut čez sedem. Tomaž pride na oder. Pove nam nekaj besed o svoji glasbi. Kaj pravzaprav igra? Za protestno je njegova glasba prenežna, šanson ni, popevka še manj, je morda ljudski pevec? Počakajmo, morda bomo izvedeli.

Nežni akordi zaplavajo

po dvorani. Narodna. Verzi planejo vame:

»A ljudje so nas zijali, moj bog, in se smejali...«

Razmišljam:

»Da, tako je, še vse prevečkrat je tako, ko hočeš storiti kaj dobrega, se ti ljudje smejejo. Če si močan, bo vztrajal. Zato moramo biti močni!«

Tomaž je igral. Glasovi kitare so se mešali z njegovim lepim glasom. Danaja, Dolge reke, Črna pega čez oči, Zlatolasje, Stari klovni, Sarkofagi, Prišla je tiha... Molčali smo. Njegove pesmi so prišle v nas, osvobodile so nas, dale so nam misliti. Tomaž je vzel v roke hitno in zaigral dve prirediteljski pesmi: Pegam in Lambergar ter Smrt v sodu. In še Napisi padajo, pesem o Slovincih na Koroškem: »Napisi padajo, kdaj bomo mi?«

»Nikoli!« je zrasla misel v meni. »Nikoli, dokler bomo živel!«

Poslovil se je z Nasmehom nekega dneva. Zaploskali smo in ploskali smo še dolgo. Tomažu se je to, kar želi – ustvariti sintezo glasbe in besede – posrečilo! Ob tej sintezi začne razmišljati o svetu, o življenju. Potujes vase.

Hvala za čudovita popotovanja!

N.K.

ševne pomanjkljivosti in mu nudijo ustrezno pomoč. S podatki tako seznanijo tudi njegovo tovarišico, ki tako lahko pouk in vzgojo prilagodi otrokovim posebnostim. Akcija šolskih novincev poteka od vpisa otroka v šolo preko male šole do vključitve otroka v enega od oddelkov prvega razreda.

In kako sploh ugotavljajo otrokovo zrelost za šolo?

Telesno zrelost ugotavlja zdravnik, osebnostno zrelost pa ugotavljajo na osnovi mnenja staršev, vzgojiteljev in drugih ljudi, ki otroka dobro poznajo. V ta namen uporabljajo skalo osebnostne zrelosti šolskega novince. Vzgojiteljice, ki vodijo oddelke, v katerih pripravljajo otroke na šolo, ocenjujejo vedenje otrok ob koncu »male šole«. Tako dobijo podatke o otrokovi čustveni in socialni zrelosti, navadah, sposobnostih, znanjih in spretnostih ter motnjah oziroma okvarah. Otrokov funkcionalno zrelost pa ugotavljajo s testi šolskih novincev. To ni merjenje otrokove inteligentnosti, ampak preizkus otrokove funkcionalne zrelosti za vstop v šolo.

Ko so vsi ti podatki zbrani, je potrebno oceniti, ali je otrok zrel za vstop v šolo ali ne. V ta namen skličejo komisijo za sprejem otrok v šolo, ki jo običajno sestavljajo zdravnik, psiholog, otrokova vzgojiteljica, socialna delavka, pedagog, običajno pa povabijo tudi učiteljico prvega razreda in ravnatelja šole. Vsak otrok je obravnavan timsko in tudi odločitev je vedno skupna. Še eno leto priporočajo obiskovati vzgojno varstveno ustanovo le tistim otrokom, za katerih razvoj je to najbolj ustrezno.

Dovolj stare otroke, ki razvojno odstopajo od svojih vrstnikov in bi bil zanje sprejem v 1. razred redne osnovne šole oziroma vrtca neustrezen, pa predlagajo komisiji za razvrščanje otrok z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju, ki jih potem usmeri v šole ali ustanove, kjer so pogoji za njihov razvoj najustrenejši.

Vsako leto je med vpisanimi otroki tudi nekaj »pogojnih«, to je otrok, ki bodo redno letno dopolnili šole v prihodnjem koledarskem letu. Letos jih je v jeseniški občini med 505 vpisanimi 10 odstotkov. Največ pogojno vpisanih je v osnovni šoli v Kranjski gori, najmanj v osnovnih

šolah Prežihov Voranc in Tone Čufar. Povprečen šestletnik vidi in doživlja svet popolnoma drugače od sedemletnika in zato morajo biti do teh pogojno vpisanih otrok še bolj kritični. Programi naših osnovnih šol so prilagojeni sedemletnikom. Mnogi starši se sklicujejo na to, da zna njihov šestletnik že brati in pisati. Vendar so to samo veščine, te pa še niso logika. Otroci se v šoli ne učijo le branja, pisanja in računanja, ampak tudi razumevanje določenih pojmovnih razmerij, primerne ustreznega izražanja, vztrajnosti in zbranosti. Resda v nekaterih drugih državah začnejo hoditi v šolo s petim ali šestim letom, toda programe prvih nekaj razredov lahko primerjamo s programom naših vzgojnovarstvenih ustanov. Tudi pri nas je v smernicah razvoja naše osnovne šole težnja, da bi vpis v prvi razred pomaknili za eno leto navzdol, vendar le tako, da bodo programi prilagojeni šestletnikom, to je programi, vodeni ob igri. Dokler pa bo tako, kot je, bodo v šolo sprejeti le tisti pogojno vpisani otroci, za katere bodo lahko strokovni delavci na osnovi različnih podatkov ocenili, da bodo kos zahtevam šole. Takih otrok pa je zelo malo. Osnovni namen sprejemanja teh otrok v šolo je pravzaprav v tem, da bi se čimbolj izognili tako imenovanemu preskakanju razredov, saj vemo, da so ti preskoki le redkokdaj ugodni za otrokov razvoj, zlasti osebnostni.

Večini šestletnikov torej odsvetujemo vstop v šolo, ker so premali, priporočajo pa, da še eno leto obiskujejo vrtec.

Tega seveda marsikateri starši ne vedo, toda s svojim siljenjem otroka v šolo, škodujejo le otroku. Kajti kaj kmalu se lahko premalo zrel otrok šole naveliča, ker ji ni kos. Prav temu bi se radi izognili in temu služijo tudi vsa prizadevanja svetovalnih služb v šolah. Saj si vendar vsi želimo, da bi otrok imel šolo rad, da bi se učil z veseljem in da bi to radost delil tudi s starši. Le tako se bo lahko razvijal v vsestransko osebnost, tako, ki je v naši družbi zaželjena.

Aktiv šolske svetovalne službe VIZ

JEZIK NAŠ VSAKDANJI

Se je zgodilo, da me je popadel smeh ali pa zgrabil krč, ko sem prebiral reklamne napise na izložbenih oknih v trgovinah, v kakšnem lokal, v avtobusih — po lepkih in letakih.

Lotil se bom primerov.

Na izložbenem steklu je bil prilepljen listek:

Prodajamo zelje v glavah.

Za stavkom sem naredil piko, kot se po vseh pravilih pač spodobi. Vse tole dolgovčenje ima namreč samo en namen: da bi začeli spoštovati vsa pravila, ki določajo pisanje in govor slovenščine v javni rabi.

Berem tisto reč, se krohotam, potem pa stopim v trgovino. Poprosim prodajalko, da bi mi prodala svoje zelje v glavi.

»Koliko glav bi pa radi?«

»Samo eno. Vašo.«

Bila je namreč zelo čedna. Ne zeljnata glava, temveč trgovska pomočnica.

Nesporazum.

»Ne razumem. Koliko zelja v glavah bi radi kupili?«

»Sporazumiva se:«

Odslej prodajajte *zeljate glavé*, o *zelju* v *svoji glavi* bi pa raje ne nalepljali več napisov na izložbeno okno.

Vsa zardela se je oddrsala k steklu in odlepila tisto zelje v glavah.

Malo dalje:

Znižane pletenine.

Pomeni, da bomo jopice in puloverje oblačili čez popke in zadnjice. Če so jih trgovci *znižali*, jih bomo morali znižati še kupci. Pa bi mi ne bilo prijetno, če bi moral namesto spodnjih hlač natakniti pulover.

V bifeju je pisalo, da *vinjenim osebam ne točimo ALKO. pijač.*

Vinjena oseba?

Že drži:

Lahko se kdo nacedi vina. Kaj pa, če se je nalil z žganjem? Z vinjakom? S konjakom? Z brandyjem? Z unionom ali laškim pivom? In merlota, rebule ali jeruzaleščana še povohal ni?

Je potem še vedno *vinjen*? Ali je *pijan*?

Zakaj je treba ljudi spreminjati v osebe? Magari da se ga že kdo nažehta, ostane še vedno *človek*, se zaradi tega še ne prelevi v *osebo*. Kadar *človeku* rečeš *oseba*, se sliši približno tako, kot če bi *pastirici* rekel *žival*. Pa je samo ptička.

Ne točimo ALKO. pijač.

Nam je zares vseeno, kako pišemo kratice? Tistile ALKO. najbrž pomeni *alkoholnih*. Toda ALKO. je *podjetje*, ki zalaga naš žganjarski trg z alkoholnimi mamili. Torej bi se napis dal razumeti, kot da bodo natakariče pijancem radé natočile Fructalove, Talisove ali kaj vem čigave še pijače.

Najprej:

Nobena kratica, če ne gre za podjetje, ustanovo, organizacijo, društvo ali za odpravo v Himalajo, se nikoli ne končuje s samoglasnikom. Če bi na tistem papirju pisalo *alk.*, bi bilo čisto v redu.

Potem:

Kratice pišemo z velikimi črkami samo takrat, kadar gre za naslove:

ZKJ, ZSS, KS, SFRJ, UNESCO, OZN, ZSMS, ZZB NOV, OS.

Tako kratice pišemo. Nepismeni jih tako tudi berejo. Polpismeni jih berejo kot *zékajé, zéésés, kaés, uénéésécó, ozéén, zéésémés, zéézébénóv, oés.*

Tisti, ki so kos slovenščini v javni rabi, jih svojim poslušalcem razložijo kot *Zveza komunistov Jugoslavije, Zveza sindikatov Slovenije, krajevna skupnost, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* (Organizacija Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo), *Organizacija Združenih narodov, Zveza socialistične mladine Slovenije, Združenje zveze borcev narodnoosvobodilne vojske, osnovna šola.*

Vsakdo, ki govori ljudem, bi si moral zadnji odstavek zapomniti. V poplavi besed človek ne more sproti ugibati, kako bi bilo mogoče razvozlati to ali ono kratico. Res je nekaj takih, ki vsi poznamo njih pomen. Še več je pa drugih, ki jih pogosto slišimo, pa se nam prav nič ne bliska, kako bi tiste križanke reševali.

Ob vsakdanjem nastajanju kratice se včasih nasmehljam. Vzemimo *SIS*. Ali *SS*. Ali *KUR*. Ali *BU*. Ali *RTV*.

Že res:

Obveščen občan vé, kdo se z zgornjimi kraticami predstavlja:

— samoupravljavska interesna skupnost,

— samoupravni sporazum,

— krajevna urbanistična razstava,

— biro za urbanizem,

— radiotelevizija.

Ampak če slišiš *sis, ésés, kur, bu* ali celo *rtv*, se mimogrede v mislih zvežejo pojmi, ki s tem nimajo nič opraviti. Oproščam se, če se to dogaja samo meni. Navajajo me namreč na prostostvo, velikokrat pa na težke čase pred skoraj štirimi desetletji (*ésés*).

Zato predlagam:

Mirno pišimo kratice! Naš čas je dragocen. Trenutki, ki jih na ta način privarčujemo za pisalnim strojem, nam bodo morda pomagali, da bomo po tipkah stisnili še kakšno traparijo.

Toda pišimo jih prav, naj gre že za velike ali za male črke!

Ko pa bo naneslo, da bomo morali ljudem govoriti in bomo zagledali zapisane kratice, tedaj jim jih povejmo z imeni, kakor jih poménijo prva, druga, peta ali osma črka!

Janez Svoltjak

PREDŠOLSKI OTROK IN PREDŠOLSKA VZGOJA

Otroštvo nam je dano samo eno. Samo ena je »predšolska doba« in samo enkratna predšolska vzgoja. Življenjska pot vodi samo naprej, čas se ne ustavi, koraka ni mogoče obrniti nazaj!

Strokovnjaki — tako psihologi kot pedagogi prepričljivo trdijo, da se do četrtega leta razvije, oz. je v primerenem okolju **možno razviti** že do 50 % človekove inteligence, od četrtega do osmega leta 30 % in do 17. leta še ostalih 20 %.

Sliši se kot pretiravanje, vendar če pomislimo, koliko otrok v prvih letih napreduje, od nič, pa do sposobnosti hoje, govora, čustvovanja, razmišljanja, sklepanja itd. — potem so ti podatki kar pravi.

Otrokov umski in telesni razvoj sta delno odvisna od dednosti — predvsem pa od okolja v katerem otrok živi. Vzgojnoizobraževalni proces pa ne poteka samo v družini, temveč v vseh okoljih, kjer se otrok nahaja: v družini, na dvorišču, na cesti, v naravi, v vrtcu itd.

Otrok zbira izkušnje — dobre in slabe. Lahko mu okolje nudi dovolj — lahko tudi premalo. Ravno zato je tako pomembno, kakšno je otrokovo okolje. Ali otroku nudi dovolj možnosti za normalen, vsestranski razvoj, to je telesni, umski, čustveno moralni, estetski? Ali se otrok v svojem okolju dobro počuti — ima občutek varnosti, ali ima priliko za vključitev v družbo prijateljev in ali ima možnost da najde med svojimi vrstniki »svoje mesto«?

Doba predšolskega otroka do petega leta je doba »zakajčka«, raziskovanja, svet igrav, pravljic, fantazije — potem pa prehaja v svet realnosti.

Toda žal — sam ne bi prišel nikamor — tudi ne iz zibelke, če mu ne bi bili ob strani starši, kot roditelji in vzgojitelji.

Vstop v osnovno šolo zahteva od otroka že precej. Zato moramo otroka na vstop zavestno pripravljati, usposobiti ga vsestransko, da ga korak v šolo ne bo zmedel, da bo vstopil v šolo primerno pripravljen. Ravno v tem primeru so vrtci staršem v veliko pomoč. Napačno pa je mnenje, da zadošča za pripravo na šolo le čas zadnjega leta — ali celo le zadnji meseci pred vstopom v šolo. Nikakor ne! Priprava na ta pomemben korak v življenju se začne že z rojstvom in traja do vstopa v šolo. Zadnje predšolsko leto se priprava le končuje oz. zaključuje.

V kolikor starši otroku ne nudijo primerne okolja (dovolj gibanja, primerno družbo, prehrano, igranje, občutek varnosti, razvijanje interesov, širjenje umskega obzorja, bogatenja besednega zaklada itd.) storijo otroku lahko nepopravljivo krivico. Zamujeno v tej dobi je težko nadoknaditi! Usmeriti korak nazaj v otroštvo ni več mogoče!

Tega se naša samoupravna družba dobro zaveda. S širjenjem kapacitet v vzgojno varstvenih organizacijah si prizadeva ustvariti možnost in pogoje, da bi se vsi predšolski otroci vključili v organizirano predšolsko vzgojo. Vzgojno varstveni zavodi z vsebino — zastavljenimi smotri in primernimi metodami dela, poizkušajo v kolektivih sovrstnikov ustvariti kar čimboljše okolje za vsestranski otrokov razvoj. Žal pa še vedno ni prostora za vse otroke. Z dograditvijo novih oddelkov pri šolskem centru na Plavžu upamo, da bodo našli prostor za svoje otroke vsaj tisti, kateri se pomembnosti predšolske vzgoje zavedajo in želijo otroka vključiti. Še prav posebno pa je zaželeno, da bi vključili v celoletno pripravo na šolo vse šest do sedemletne otroke, tako imenovane šolarje.

DRUGI TV PROGRAM TUDI V MOJSTRANI

Pred dnevi je začel obratovati TV pretvornik za prvi in drugi program z nove lokacije nad Mojstrano. Antene za sprejemnike programa je potrebno usmeriti proti pretvorniku, ki obratuje še naprej za prvi program na 11. kanalu VHF področja. Drugi program je možno spremljati s tega pretvornika na UHF področju na 36. kanalu. Strokovnjaki RTV Ljubljana priporočajo za 11. kanal posebno VHF anteno za 3. TV področje. Za 36. kanal pa je potrebna antena za UHF področje za 5. TV področje.

Naj ob tem še povemo, da lahko program preko tega pretvornika spremljajo prebivalci Belce, Dovjega, Mojstrane in prebivalci, ki stanujejo v smeri doline Vrat, potrebna pa je horizontalna lega antene.

Delavska godba iz Trbovelj med koncertom

SREČANJE PEVSKIH ZBOROV GORENJSKE NA JESENICAH

Da bi dostojno proslavili letošnje jubileje in obenem dobili pregled nad pevske zbori Gorenjske, njihovo kvaliteto in množičnostjo, ZKO Gorenjske organizira srečanje pevske zborov.

Prvo letošnje srečanje je bilo v Mengšu 30. marca. Izvedba je bila na zelo visoki kvalitetni ravni.

Drugo letošnje srečanje bo 20. aprila ob 19. uri v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah. Srečali se bodo zbori z vse Gorenjske in pevske zbor koroških Slovencev iz Sveč — Avstrija.

Pokažimo svojo kulturno zavest s svojo navzočnostjo na srečanju zborov. Dajmo priznanje vsem, ki gojijo našo lepo slovensko, narodno in umetno pesem ter pesmi drugih narodov.

Moški zbor Vintgar Blejska Dobrava — zborovodja Alojz Vengar

Radovan Gobec: Le naprej odred kozjanski

Vladimir Berdovič: Mande, mande

Luka Kramolc: N' mav čez izaro

Ženski zbor DKD Solidarnost Kamnik — zborovodja Viktor Mihelčič

Ubald Vrabec: Vsi so prihajali

Rado Simoniti: Sonatina v soncu

Matija Tomc: Oj te mlinar

Žafon-Mihelčič: Bela akacija

Moški zbor KPD Zasip — zborovodja Marjan Eržen

Ubald Vrabec: Kralj Matjaž

Anton Foerster: Večerni ave

Zorko Prelovce: Sedem si rož

Emil Adamič: Vse rožice rumene

Mešani zbor Peko Tržič — zborovodja prof. Milko Škoberne

Emil Adamič: Tancaj črni kos

Rado Simoniti: Starka za vasjo

Milko Škoberne: Ljubezenske pesmi iz Prekmurja

Radovan Gobec: Prišla cvetoča topla je pomlad

Moški zbor KUD Ivan Cankar Sv. Duh — Virmaše — zborovodja France Demšar

Pavel Šivic: Zv' zavostna

France Marolt: Kangalilejska ohcet

Rado Simoniti: Na Vipavskem

Mešani pevske zbor Domžale — zborovodja Karel Leskovec

Marolt-Lebič: Trauniče so žie zaliene

Johannes Brahms: Gozdni mrak

Alojz Srebotnjak: Vesna

Stane Habe: Počiva jezero

Moški zbor SPD Kočna Sveče — zborovodja dr. Anton Feinig

Luka Kramolc: Pršva je ta luba vihred

Pavle Kernjak: Je biv an gospud bebenav

Emil Adamič: Vuštnejša ja ni

Lesičnjek-Kramolc: Pesem od rojstva

Akademski komorni zbor Kranj — zborovodja Matevž Fabijan

Samo Vremšak: Ziljska ohcet

Rado Simoniti: Pod jasnim soncem rdeča roža

Radovan Gobec: Vojna

DRUGO SREČANJE TAMBURAŠEV NA KOROŠKEM

Slovensko prosvetno društvo JEP — BAŠKO JER — avstrijska Koroška organizira v soboto, 21. aprila, ob 20. uri v kulturnem domu v Ločah

DRUGO SREČANJE TAMBURAŠEV,

na katerem bodo nastopili: — tamburaški zbor BISSERNICA iz Rateč — vodja Franc Rant,

— tamburaški ansambel DPD Svoboda Ptuj — vodja prof. Franc Hribernik, — folklorna skupina EMONA iz Ljubljane — vodi Dragan Teržič, — tamburaški ansambel iz Loč — vodi Erika Wrolich.

Tisti, ki imate možnost ta večer pohiteti onstran Karavank, ne zamudite tega kvalitetnega kulturnega dogodka.

Rekonstrukcijska dela na koroški progi (Foto B. Blenkuš)

ŠPORTNI DAN Z ELEMENTI OBRAMBNE VZGOJE

V soboto, 31. marca, je bilo na železniški postaji Jesenice nenavadno živahno. Učenci 7. in 8. razreda osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice so se ob osmih odpeljali z vlakom v Žirovnico, kjer so z učenci tamkajšnje osnovne šole izvedli zahteven orientacijski pohod z elementi obrambne vzgoje. Za veselo razpoloženje je poskrbelo tudi vreme, ki se ni držalo slabe napovedi, ampak je poslalo zvrhano mero sonca.

Na šolskem igrišču v Zabreznici se je zbralo vse polno mladih ljudi — učencev 7. in 8. razredov obeh osnovnih šol. Vsi so nestrno pričakovali začetek tekmovanja. Prva ekipa je startala natančno ob 9. uri, za njo pa na dve minuti še vseh ostalih 49. Startno mesto je bilo pri osnovni šoli Žirovnica, cilj pa v Završnici. Predviden čas za petčlansko ekipo pa je bil 90 minut. Na trasi pohoda je bilo šest kontrolnih mest, kjer so učenci opravljali posamezne naloge od prve pomoči, določanja in hoje po azimutu, določevanja višine in oddaljenosti objekta, reševanja testov iz zgodovine NOB, obrambe in zaščite, do metanja ročne bombe. Streljanje z zračno puško pa so ekipe opravile pred tekmovanjem.

Pri organizaciji obrambnega dne so sodelovali člani ZRVS krajeve skupnosti SAVA, ki so v predpripravi učencev in izvedbi tekmovanja veliko pomagali. Tov. Dušica Rjazancev pa je predhodno z učenci predelala snov iz prve pomoči. Da je potekalo vse nemoteno, so pomagali tudi tovariši učitelji obeh osnovnih šol — Prežihov Voranc in Žirovnica ter učence šole za zdravstvene delavce.

Radijska skupina šolskega radia »Stol« je na cilju v Završnici pripravila ozvočenje, kjer je po prihodu vseh ekip na cilj ob spomeniku Dragoljuba Milovanovića potekal kulturni program z razglasitvijo rezultatov orientacijskega pohoda.

Okrog 13. ure se je pričelo kosilo — enolončnica in pecivo. Najbrž ni bilo nikogar, ki se mu ne bi prileglo. Do odhoda na železniško postajo v Žirovnico je ostalo še nekaj časa, ki je mineval v igrah na zelenih tratah. Precej utrujeni so se ob pol štirih Jeseničani dobre volje odpeljali na svoje domove.

Izjave učencev letošnjega obrambnega dne so bile nadvse pohvalne. Najboljše tri ekipe pa se bodo ponovno pomerile na občinskem prvenstvu 14. aprila.

Novinarski krožek osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice.

POSOJILA UDELEŽENCEM NOV

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice na podlagi 4. člena odloka o načinu upravljanja s sredstvi družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu za udeležence NOV in način njihovega reševanja stanovanjskih vprašanj (Ur. vestnik Gorenjske št. 11/76) in sklepa 2. redne seje komisije za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV z dne 11. 4. 1979 objavlja

RAZPIS

za dodelitev posojil udeležencem NOV, ki gradijo, adaptirajo ali rekonstruirajo lastne stanovanjske hiše.

I. NAMEN POSOJILA

Posojilo po tem razpisu se lahko odobri za adaptacijo ali rekonstrukcijo stanovanjske hiše (največ do 60.000, — din) in za dograditev stanovanjske hiše (največ do 100.000, — din).

II. RAZPISNA VREDNOST POSOJILA

Posojilo je razpisano iz sredstev Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice — družbena pomoč v stanovanjskem gospodarstvu za udeležence NOV. Razpisna vrednost posojila znaša din 600.000, —.

III. PRAVICA DO NAJETJA POSOJILA

Posojilo po tem razpisu lahko najamejo udeleženci NOV, ki stalno prebivajo na območju občine Jesenice s priznanim dvojno delovno dobo v času od 1941 — 1945, vdove in starši padlih in po vojni umrlih borcev NOV in vojaški vojni invalidi. To pravico imajo tudi otroci padlih in po vojni umrlih borcev NOV ter vojaških vojni invalidov, če so nespособni za pridobitno delo.

IV. POGOJI ZA PRIDOBITEV POSOJILA

Interesenti iz III. točke tega razpisa imajo pravico do najetja posojila:

- za dograditev lastne stanovanjske hiše, če imajo zgrajeno hišo do III. gradbene faze, oziroma za dograditev montažne stanovanjske hiše, če imajo dograjeno hišo do I. gradbene faze;
- za adaptacijo ali rekonstrukcijo lastne stanovanjske hiše na podlagi gradbenega dovoljenja ali urbanističnega potrdila pristojnega občinskega upravnega organa.

V. POSOJILNI POGOJI

a) Odplačilna doba za posojilo znaša največ 20 let.
b) Obrestna mera znaša 4 %, v primeru pa, da posojilojemalec ne izprazni družbenega stanovanja, kolikor le-tega zaseda, v roku 36 mesecev po odobritvi posojila, je dolžan plačevati 12 % obresti od najetega posojila od dneva izsejitve iz družbenega stanovanja.

VI. RAZPISNI ROK

Interesenti za dodelitev posojila vložijo zahtevek v 15 dneh od dneva objave razpisa na posebnih obrazcih preko krajevne organizacije ZZB NOV na občinski odbor ZZB NOV Jesenice, le-ta pa jih s svojim mnenjem posreduje komisiji za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice.

VII. DOKUMENTACIJA

Udeleženci razpisa morajo k obrazcu »zahtevek za odobritev posojila«, katerega dobijo na Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice na Jesenicah, Cesta maršala Tita 68, predložiti še:

- gradbeno dovoljenje ali urbanistično potrdilo pristojnega občinskega upravnega organa za gradnjo stanovanjske hiše ali izvedbo adaptacij ali oziroma rekonstrukcijskih del na stanovanjski hiši, katere lastnik je prosilec,
- zemljiškoknjižni izpis izdan po 1. 1. 1979,
- potrdilo o stalni prijavljenosti na območju občine Jesenice (prijavni urad),
- potrdila o vseh dohodkih družinskih članov prosilca za preteklo leto,
- dokazilo o eventualni invalidnosti (samo vojaški vojni invalidi),
- izjavo o izpraznitvi družbenega stanovanja v roku 36 mesecev, kolikor ga prosilec zaseda.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice
Komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 21. aprila, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta trgovina
EMONA — MARKET,
Prešernova 1/a.

JAVNA PRODAJA VOZIL AVTO MOTO DRUŠTVO JESENICE

OBJAVLJA JAVNO PRODAJO VOZIL ZASTAVA 750

KR 467 — 45 letnik II. 1975
— izklicna cena — 24.000
dinarjev
KR 567 — 16 letnik X. 1976
— izklicna cena — 35.000
dinarjev
KR 591 — 59 letnik II. 1977
— izklicna cena — 35.500
dinarjev
— Licitacijska prodaja bo 25. aprila ob 18. uri v prostorih AMD;
— interesenti morajo pred licitacijo do 17.30 položiti varščino v višini 10 % od izklicne cene;
— ogled vozil je možen dne 25. aprila od 15. do 18. ure;
— prometni davek plača kupec.

IO — AMD Jesenice

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA VRHUNCA

se najtopleje zahvaljujemo osebju bolnice za vso skrb in lajšanje bolečin, kakor tudi zdravnikom za zdravljenje.

Najiskrenejša hvala sosedom, hišnemu svetu za nesebično pomoč, sostanovalcem za podarjeni venec in denarno pomoč ter vsem, ki so darovali cvetje.

Najiskrenejša hvala vsem trem gospodinom ob odprtem grobu in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Hvala pevcem za žalostinke in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Zalujocha žena, hčerka in sin z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta

IGNACA SMOLEJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v času največje bolečine stali ob strani in z nami sočustvovali. Posebno zahvalo izrekamo vsem sosedom, sorodnikom znancem, COŠ Kranjska gora, kolektivu RTA, zdravstvenega doma, amaterskemu gledališču Tone Čufar z Jesenic za denarno in drugo pomoč. Se enkrat iskrena hvala vsem, ki ste mu darovali cvetje in ga spremljali na njegovi zadnji poti ali nam drugače pomagali v težkih trenutkih.

Zalujochi: žena Julijana in sinova Silvo in Gorazd

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

21. aprila ameriški barvni risani film **ROBIN HOOD**, režija Walt Disney, ob 15. uri.
21. — 25. aprila ameriški barvni glasbeni film **BRILJANTINA**, režija Randal Kleiser, v gl. vlogi John Travolta, ob 17. in 19. uri.
26. aprila zaprto.
27. aprila amer. barvni komed. film **DA DA — ZA ZDAJ**, režija Norman Panama, v gl. vlogah Elliott Gould, ob 17. in 19. uri.
28. in 29. aprila amer. barvni kriminalni film **VLOMILEC NA PROSTOSTI**, režija Ulu Grosband, v gl. vlogi Dustin Hoffman, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

21. in 22. aprila franc. barvni komedijski film **DIVJAK IZ PARIZA**, ob 18. in 20. uri.
22. aprila amer. barv. risani film **ROBIN HOOD**, ob 10. uri.
23. in 24. aprila amer. barvni komed. film **DA DA — ZA ZDAJ**, ob 18. in 20. uri.
26. in 27. aprila amer. barvni glasbeni film **BRILJANTINA**, ob 18. in 20. uri.
28. in 29. aprila italij. rom. barvni film **ONEZDO SALAMANDRE**, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

21. aprila hong. barvni karate film **ZMAJI TEŽKO UMIRAJO**, ob 20. uri.

25. aprila amer. CS barvni komed. film **DA DA — ZA ZDAJ**, ob 20. uri.
28. aprila amer. barvni glasbeni film **BRILJANTINA**, ob 20. uri.
2. maja italij. romunski barvni film **ONEZDO SALAMANDRE**, ob 20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

21. aprila amer. barvni komed. film **NAJBOLJ NORI RALLY NA SVETU**, ob 19. uri.
22. aprila hong. barvni karate film **ZMAJI TEŽKO UMIRAJO**, ob 19. uri.
28. aprila amer. CS barvni komed. film **DA DA — ZA ZDAJ**, ob 19. uri.
29. aprila amer. barvni glasb. film **BRILJANTINA**, ob 19. uri.

Ne zamudite si ogledati

(gr:s) = mladost
disko, Bee Gees, Jitterburg, Sha-Na-Na... to je ameriški barvni glasbeni film **BRILJANTINA**.

V glavni vlogi John Travolta, Stockard Channing, Koreografija Patricia Birch, režija Randal Kleiser.

Vstopnice po 23 in 25 din si lahko nabavite pri blagajni kina Radio vsak dan od 16. do 19. ure. Film bomo predvajali v kino Radio od 21. — 25. aprila, predstavi ob 17. in 19. uri.

GLEDALIŠČE

NEDELJA, 22. aprila, ob 10. uri Svetlana Makarovič
SOVICA OKA — lutkovna predstava, matineja

IŠČEMO HIŠNIKA

Delavsko prosvetno društvo SVOBODA Hrušica

razpisuje prosto delovno mesto

HIŠNIKA

v domu družbenopolitičnih organizacij na Hrušici

Stanovanje bo izpraznjeno in na razpolago v doglednem času. Ostalo po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge upravnemu odboru delavskega prosvetnega društva Svoboda Hrušica v roku 30 dni po objavi razpisa.

VPIS V VZGOJNO VARSTVENO ORGANIZACIJO V ŽIROVNICI

Osnovna šola Žirovnica obvešča starše predšolskih otrok, da bo vpis v vzgojnovarstveno enoto pri osnovni šoli Žirovnica v naslednjih dneh:

v torek, 24. aprila, od 8. do 14. ure in

v sredo, 25. aprila, od 8. do 17. ure.

Vpisovali bomo otroke rojene vključno do leta 1976.

S seboj prinesite rojstni list otroka. Vpisno mesto bo v tajništvo šole.

VPISOVANJE NOVINCEV V VVO JESENICE

Obveščamo vse starše predšolskih otrok, da bo vpisovanje novincev za šolsko leto 1979/80 v dnevi 7. in 8. maja in sicer:

— v enoti Angelce Oček, Tavčarjeva 3 a in

— v enoti Julke Fibernik, Tomšičeva 3, ob 8. do 16. ure

— v odd. Mare Šivic v Podmežakliji in

— v odd. Frančiške Ambrožič na Hrušici pa od 8. do 14. ure.

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije zveze sindikatov TOZD Žebjarna se najlepše zahvaljujem za darilo, katerega sem prejel za dolgoletno in vestno delo v TOZD Žebjarna.

Anton Tancar

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikatov TOZD Jeklarna se najlepše zahvaljujem za potnost in denarno pomoč.

Ciril Korošic

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji gradbeno remontnih delavnic se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Franc Iskra

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata, vsem sodelavkam in sodelavcem na raziskovalnem oddelku se najlepše zahvaljujem za prejeto darilo od hoda v pokoj.

Nada Zibrek

ZAHVALA

OO sindikata TOZD Strojno vzdrževanje se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Marjan Pogačar

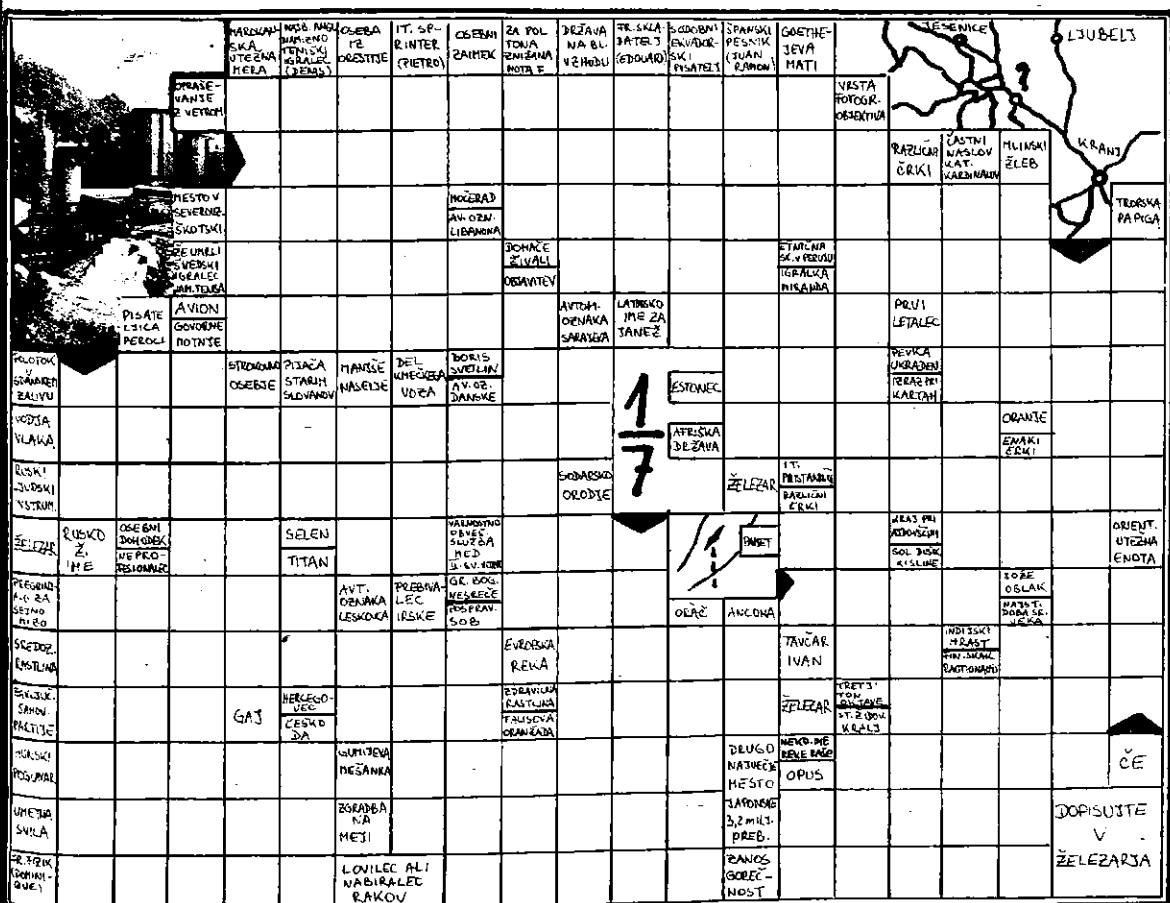
ZAHVALA

Zahvaljujem se IO osnovne organizacije sindikata TOZD Transport za denarno pomoč ob moji dolgotrajni bolezni. Ta pomoč mi je bila med boleznijo izredno dobrodošla in se vsem sodelavcem iskreno zahvaljujem.

Pavel Kopac

LASTNIKOM IN UPORABNIKOM ZEMLJIŠČ V MOJSTRANI

Geodetska uprava skupščine občine Jesenice poziva vse lastnike in uporabnike zemljišč na območju Mojstrane, da brez odlašanja izvrše zamejnitvenje zemljiških kosov s predpisanimi betonskimi mejniki. Zamejnitvenje mora biti izvršeno v aprilu, to je pred ozelenitvijo, zato lahko zakasnitev povzroči izpad celotne izmeritve. Lastniki in uporabniki naj ne čakajo z okopavanjem mejnikov na prihod geometrov. Ti imajo nalogo, da preverijo pravilno zamejnitvenje, ne pa da sami zamejnitvijo parcele.

PORAZ IN ZMAGA

JESENICE : LESONIT (ILIRSKA BISTRICA) 92:82 (41:31)

V soboto, 14. aprila, so dosegli igralci Jesenice v dvorani ŽIC na Jesenicah drugo zmago v prvenstvu po dokaj obetavni igri. Za Jesenice so nastopili: Azman 14, Novak 5, Rizvanović 6, Grzetić 14, Smolej 18, Lesnjak 6, Matučec 31, Mlinarič in Kržić.

Jesenici so si hitro opomogli od težkega poraza preteklo soboto v Kopru. Tekmo proti Lesonitu so začeli zelo poletno in hitro povedli. Na odmor so odšli s prednostjo desetih košev. V drugem delu igre so svojo prednost še povečali tako, da je bilo sredi drugega polčasa že 20 košev razlike. Ob koncu tekme pa je koncentracija pri domačih igralcih popustila in so se gostje ponovno približali.

Pomembno je, da so Jesenici tudi dobro igrali. Brez poškodovanega Berginca je v obrambi zelo dobro zaigral Rizvanović, ki se razvija v dobrega obrambnega igralca, pa tudi najmlajša igralca med branilci Mlinarič in Kržić dobro napreduje. V ekipi se je ponovno vključil povratnik iz JLA Grzetić in že v prvih nastopih

dokazal, da se bo ob prizadevnem treningu razvil v dobrega košarkarja.

TOMOS KOPER : JESENICE 105:63 (43:34)

Preteklo soboto, 7. aprila, so Jesenici v Kopru doživeli najhujši poraz, odkar ta generacija nastopa v slovenski košarkarski ligi. Za Jesenice so nastopili: Azman 8, Novak 2, Rizvanović 8, Jelovčan 2, Mlinarič 1, Grzetić 2, Smolej 18, Matučec 20 in Kržić.

Zaradi poškodbe ni nastopil branilec Berginc, prav tako pa zaradi zadržanosti ni odstopoval v Koper začasni trener ekipe Vauhnik, ki sicer vodi ekipo do povratka trenerja Božiča iz JLA. Tako je tekmo v Kopru vodil trener pripravnik Berginc. Naši so se izkušeni ekipi Tomosa dobro upirali vse do sredine drugega polčasa, nato pa so psihično povsem popustili. Ob koncu tekme so jim domačini polnili koš, kot so si želeli. Ponovno se je pokazalo, da ekipa rabi vsaj enega rutiniranega starejšega igralca, ki bi v takih trenutkih prevzel psihično breme naše ter v igri bodril in umiril mlajše soigralce.

JESENICE ČETRTE V POKALU

Alpejski smučarji so v soboto, 14. aprila na Soriški planini s paralelnim veleslalomom zaključili letošnje izredno uspešno sezono. Med člani je Bojan Krizaj še enkrat dokazal, da je zares najboljši pri nas, tudi Anja Zavadlav je med članicami prepričljivo zmagala. Od naših smučarjev so na tekmo nastopili Robi Žan in Saša Robič med mlajšimi pionirji, in Saša Vesek med mladinkami. Naša mlajša pionirja sta tudi na tej tekmi ponovno dokazala, da sta najboljša, saj sta zasedla prvo in drugo mesto. Saša Vesek pa v izredno močni konkurenci mlajših mladink ni mogla doseči več kot solidno četrto mesto.

Po tekmovalstvu so bila v Železnikih uradno podeljena priznanja in pokali tekmovalcev za slovenski pokal v posameznih kategorijah in paralelnem slalomu. Spominaka odličja so prejeli tudi vsi člani državne reprezentance in trenerji. Podeljen je bil tudi pokal za najbolj uspešno klubsko ekipo v slovenskem pokalu. To laskavo

priznanje je dosegla ekipa Alpetoura iz Škofje Loke s 1438 točkami, pred Olimpijo 1037 točk, Novinarjem 786 točk, Jesenicami 758 točk in Triglavom iz Kranja 454 točk. Slede Tržič (334 točk), Branik (327 točk), Fuzinar (267), Matajur - Tolmin (174) in Kamnik 148 točk. Točke je osvojilo skupno 28 klubov.

Kot vidimo, so naši smučarji dosegli zelo lepo četrto uvrstitev v eliti vseh slovenskih klubov, svoje točke pa so dosegli večinoma v mlajših konkurencah. Prve točke pa smo dosegli po dolgem času tudi v konkurenci članic, saj sta Vesekova (84 točk) in Benedičičeva (46 točk), v letošnjem letu že nastopili v tej konkurenci. Pa tudi Benedik med člani je prinesel prve točke klubu.

Seveda pa sta največ točk za jeseniško ekipo dosegla Robi Žan (95 točk) in Saša Robič (80 točk), pri mlajših pionirjih in Podrekar (81 točk) pri mlajših mladincih, med najboljšimi petimi pa so bili še Oblak (45 točk) pri starejših pionirjih in Kunčeva (58 točk) pri starejših pionirkah. Spodbudno pa je, da so za nami ostali tako močni klubi, kot je Tržič, kranjski Triglav in mariborski Branik. Z organizacijsko in kadrovskega tako močnimi klubi, kot sta škofješki Alpetour in ljubljanska Olimpija pa se zaenkrat še ne moremo meriti enakovredno.

Pionirsko moštvo HK Jesenice (F. Radič)

VSESTRANSKA AKTIVNOST STRELCEV V MOJSTRANI

Strelška družina Janez Mrak Dovje-Mojstrana je bila ustanovljena leta 1962. Vsa leta deluje z manjšimi prekinitvami, posebno v zadnjih petih letih pa po obsegu dejavnosti sodi med najbolj aktivne v jeseniški občini. Družina sedaj šteje 184 članov, od tega 27 mladincev. Poleg tega pa na osnovni šoli 18. decembra v Mojstrani deluje tudi šolska strelška sekcija, ki šteje 20 članov, vodi pa jo član strelške družine.

ZIMSKI IZLET NA KANIN

Kot vsako leto smo se sodelavci in svojci iz obrata RTA, dne 10. aprila, v zgodnjih jutranjih urah napotili na zimski izlet - tokrat na Kanin, naše najvišje visokogorsko smučišče.

Pot nas je vodila prek Predila do Boveca in nato z več kot polurno vožnjo z gondolami do zadnje postaje pod vrhom, kamor so nas nato s smučmi prevažale dvosedeznice.

Kmalu po prihodu nas je sicer obdala megla, vendar to ni motilo počitih sončnih žarkov, da nas ne bi dobrega ogreli in ozgaili.

Proti poldnevno so naši mladinci - športni poveljniki izvedli prvi kaninski veleslalom za vse udeležence. Kljub vodilu, da bodo nagrade prejeli tisti tekmovalci, ki bodo dosegli najboljše povprečne čase, ni bilo taktiziranja in je večina vozila na vso moč, kar dokazuje, da športno-tekmovalnega duha ni mogoče zavreti - tako, da bo komisija v bodoče verjetno morala razmisliti o novih kriterijih.

Prva tri mesta, z najboljšim približkom poprečnemu času, so osvojili sodelavci iz reparaturne delavnice: Franci Župancič, Stane Blas in Jozica Bakovnik.

Nagrade smo podelili najboljšim ob povratku v gostišču Pri soldatu, kjer smo se prijetno razpoložili, z lepimi vtisi in pesmijo razšli.

Izleta se je udeležilo 29 članov kolektiva in štirje svojci. Pod pokroviteljstvom sindikalne organizacije je izlet organizirala komisija za izlete in oddihe skupaj s komisijo za šport.

Posebna pohvala za prizadevnost velja našim mladincem, ki so dokazali, da jim takšne naloge lahko z vsem zaupanjem povemo.

Kot zanimivost je treba dodati, da je v strelško družino v Mojstrani vključenih tudi več članov iz drugih krajevnih skupnosti jeseniške občine.

Strelška družina vsako leto na osnovi izdelanega programa izvaja pestro tekmovalno aktivnost. Poleg rednih treningov se strelci redno udeležujejo najrazličnejših tekmovalnih in občinskih in tudi republiških merilu. Vsako leto izvedejo družinsko tekmovalno v streljanju z zračno puško in tekmovalno v počastitve krajevnega praznika. Udeležujejo se tekmovalni za zlato puščico in strelskega prvenstva občine Jesenice.

Lani so bili člani strelške družine Janez Mrak občinski prvaki. Razen tega so lani osvojili prvo mesto na strelskem tekmovalju krajevnih skupnosti Javornik-Koroška Bela, prvaki so bili na domačem tekmovalju za krajevni praznik, v Kranjski gori pa so na strelskem tekmovalju zasedli drugo mesto. Strelci se udeležujejo tudi strelskih tekmovalov za praznik občine Jesenice, za dan varnosti, sodelujejo pa tudi na tekmovaljih v dopisni strelski ligi.

Brez dvoma največja akcija, ki jo vsako leto izvedejo člani strelške družine, pa je patrolni tek na smučeh v Zgornji Radovini. Letos so izvedli že petega, z njim pa vsako leto počastijo spomin na tragičen dogodek septembra leta 1944, ko je okupator požgal Radovino. Vsako leto se patrolnega teka udeležuje več ekip iz jeseniške občine, strelci pa se razmišljajo, da bi tekmovalje razširili na celotno področje Gorenjske.

Pri strelski družini se ves čas prizadeva, da povečati zanimanje za strelski šport med občani, predvsem v okviru prizadevanj uresničevanja koncepta ljudskega odpora in družbene samozaščite. V ta namen družina tudi zelo tesno sodeluje s krajevno organizacijo ZRVS ter z vsemi drugimi dejavniki v krajevni skupnosti, ki uresničujejo naloge tega koncepta.

Pri svojem delu pa strelci v Mojstrani spremljajo tudi težave. Predvsem jim pripravlja primeren prostor za treninge in tekmovalja. Tako morajo družinsko tekmovalje v streljanju z zračno puško izvesti kar v kinodvorani na Dovjem. Tudi za tekmovalja zunaj nimajo primerne strelišča. Edini primeren prostor je v Mlači nad Mojstrano, vendar bi bilo potrebnih precej finančnih sredstev, da bi strelišče ustrezno uredili in zadovoljili predpisom.

J. Rabič

MEDNARAZREDNO TEKMOVANJE V KOŠARKI

V sredo, 11. aprila, se je pričelo mednarodno tekmovalje v košarki. Pomerile so se ekipe osmih razredov osnovne šole Prežihov Voranc. Tekme si je ogledalo veliko učencev. V telovadnici je bilo napeto vzdušje, tekme pa sta uspešno vodila sodnika Kržić in Mlinarič. Zmagal je najboljši, tokrat 8. c, pred 8. b in 8. a.

Zmagovalna ekipa 8. c razreda je nastopila v postavi: Berlišk, Tušek, Slivnik, Noč, Martinič, Meglič, Stravs, Skubic.

Drugo mesto je zasedla ekipa 8. b v postavi: Novak, Strmec, Despotović, Logar, Matusak, Mur, Kobentar, Kliner.

Zadnje mesto je zasedla ekipa 8. a razreda: Catak S., Catak E., Hodžič, Bergant, Kliner, Horvat, Federel, Fajković.

Rezultati:
8. a : 8. b 37 : 44 (12:26)
8. b : 8. c 30 : 35 (19:14)
8. c : 8. a 35 : 31 (10:19)

V soboto, 14. aprila, pa so se pomerile še učenske šestih razredov osnovne šole Prežihov Voranc. To pot je bil sodnik Tomaž Novak. Učenke so pokazale veliko borbenosti, vse ekipe pa so bile precej izenačene. Najboljše strelke je imel 6. b razred, ki je premagal obe ostali ekipi. V borbi za drugo mesto pa so učenke 6. a razreda premagale svoje vrstnice 6. c razreda.

Najboljša ekipa 6. b je igrala v naslednji postavi: Kotnik, Ošljaj, Auber, Noč, Močnik, Korantar.

Drugo mesto so si priborile učenke 6. a razreda v postavi: Verek, Slemenšek, Kovarčič, Tolar, Bertalančič, Kantarčič; zadnje so bile učenke 6. c razreda v postavi: Čelebić E., Čelebić N., Kelin, Babič, Bešič, Pristov.

Rezultati:
6. a : 6. b 6 : 13 (2:3)
6. b : 6. c 11 : 8 (7:0)
6. c : 6. a 10 : 16 (1:6)

Barbara

ŽELEZARNA DRUGA V GORENJSKEM POKALU

V dneh od 7. do 10. aprila je bilo v Kranju gorenjsko prvenstvo v šahu za pokal maršala Tita. Udeležilo se ga je deset ekip: Center srednjih šol Jesenice, železarna Jesenice, Šahovsko društvo Jesenice, Šahovsko društvo Kranj, Šahovsko društvo Tržič, ZSS Tomo Zupan Kranj, Iskra Elektromehanika Kranj, Iskra ATC Kranj, Sava Kranj in šahovski klub Grinovec iz Lesc.

Tekmovalje je potekalo pet kol, za prvo mesto pa so se enakovredno borile ekipe Železarna, kranjskega šahovskega društva, tržiškega šahovskega društva, šahisti zveze slepih in mladinska ekipa centra srednjih šol z Jesenic.

Sele v zadnjem kolu je Kranj prehitel železarje, Tržičani pa so presenetljivo izgubili s slepimi šahisti, saj bi sicer sami zmagali. Največje presenečenje pa je bila ekipa centra srednjih šol z Jesenic, v kateri so igrali sami mladinci. Še v zadnjem kolu so imeli možnosti za prvo mesto, vendar nasprotni ekipe Save iz Kranja sploh ni bilo na dvoboju, tako da je po pravilniku jeseniška ekipa osvojila samo dve in pol točki namesto štirih.

Prvi dve ekipi ŠD Kranj in železarna Jesenice sta se uvrstili tudi na slovensko prvenstvo v Murski Soboti.

Končni vrstni red: ŠD Kranj 12,5, železarna Jesenice 12,5, ŠD Tržič 12, ZSS Tomo Zupan Kranj 11,5, CSS Jesenice 10,5 itd.

Za Železarno so igrali: Krajnik, Železnik, Čiuha, Pavlin, Simič in Majtan; za center srednjih šol pa Kosmač, Soklič, Rodman, Jordan in Pajk.

ZAČETEK SINDIKALNE LIGE GORENJSKE

V ponedeljek, 16. aprila se je v šahovskem domu začela gorenjska sindikalna liga, kjer igra osem sindikalnih ekip: železarna Jesenice, TOZD Remontne delavnice Jesenice, Elan Begunje, Veriga Lesc, Iskra Elektromehanika Kranj, Gradbenc Kranj, Peko Tržič in Sava Kranj.

V prvem in drugem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: 1. kolo: Železarna : Gradbenc 8:0; Remontne delavnice : Iskra 3,5:2,5; Elan : Sava 0,6 b.b. in Veriga : Peko 5:1. 2. kolo: Elan : Železarna 0,6 b.b.; Iskra : Veriga 1,5 : 4,5; Gradbenc : Remontne delavnice 2:4 in Sava : Peko 4,5:1,5. Tekmovalje, ki se je začelo na Jesenicah, se bo naslednji ponedeljek nadaljevalo v Kranju in končalo v Lescu.

Po drugem kolu je vrstni red: Železarna 12, Sava 10,5, Veriga 9,5, Remontne delavnice 7,5, Iskra 4, Peko 2,5 in Gradbenc 2 ter Elan 0 točk.

TK

Šahovsko društvo obvešča vse šahiste, ki so namenjeni igrati na društvenem prvenstvu Jesenice, da je turnir prestavljen na jeseniški čas zaradi zasedenosti dvorane v šahovskem domu.

Razpis, ki je bil že objavljen v Železarni je s tem tudi preklican.

Šahovsko društvo Jesenice

Dom jeseniškega šahovskega društva

Judo

V SOBOTO MEDNARODNI TURNIR V MOJSTRANI

V počastitev 15-letnice judo sekcije in 75-letnice ustanovitve slovenskega telovadnega društva na Jesenicah, predhodnika današnjega društva za telesno vzgojo in rekreacijo, Partizan Jesenice, v katerem okviru deluje sekcija, bo v soboto, 21. aprila, v telovadnici osnovne šole »18. decembra« v Mojstrani mednarodni judo turnir, na katerem bodo nastopale ekipe: Bischofshofen, selekcija Koroške (Avstrija), Treviso (Italija) in domače ekipe Triglav Kranj, Ljubljana in gostitelj Jesenice. Turnir se bo pričel ob 9. uri z žrebanjem in tehtanjem. Ekipe se bodo pomerile med seboj, popoldan pa bodo na vrsti še finalni boji.

Petnajst let je kar lepa doba. V tem času je članska ekipa nastopala v zvezni ligi, dosegala lepe uvrstitve na turnirjih doma in v tujini. Posamezniki so tako v ženski kot tudi v moški konkurenci posegli po naslovih državnih prvakov, bili člani republiške in državne reprezentance, sodelovali na evropskem prvenstvu. Ob vsem tem pa razvijajo prijateljske odnose z judo klubi v Italiji in Avstriji.

Vitrine v jeseniškem Partizanu so polne pokalov in diplom, ki so spomin na ure in ure treningov, preltega znoja, samoodpovedovanja. No, tudi danes se uspehi še

vedno vrstijo. Članska ekipa je pod imenom Gorenjske, okrepjena s članom Alpine iz Zirov, slovenski prvak. Posamezniki so v vrhu slovenskega, pa tudi jugoslovanskega juda, tako od najstarejših članov, do najmlajših, pionirjev.

Sekcija šteje 25 aktivnih tekmovalcev in prav toliko tečajnikov. Manjka predvsem mladincev in deklet. Predvsem slednje so, čeprav vedno manjševilne, v preteklosti dosegale lepe rezultate, zadnja leta pa so brez njih, ker pravega kadra ni. Žalostno je, ker imamo na samih Jesenicah toliko srednjih šol, dve osnovni in nobena za nimanja v šolskih športnih društvih za ta borilni šport, razen v železarskem izobraževalnem centru.

Pa pustimo to tarnanje. Judoisti so kljub skromnim pogojem za delo, že 15 let v vrhu slovenskega in jugoslovanskega juda. Marljivo delajo in plodovi tega dela so vidni, rezultati so dovolj prepričljivi. Ob jubileju jim iskreno čestitamo z željo, da bi jih bilo vedno več, da bi se rezultati še vedno kazali v najlepši luči in, da bi na judo šport lepše gledali, če nečemo tudi tega pokopati, kot smo na Jesenicah z nekaterimi že naredili.

Vidimo se v Mojstrani, v soboto, 21. aprila!

-tok

Del jeseniške judo - članske ekipe na enem izmed tekmovalj

JESENIŠKI INVALIDI AKTIVNI NA ŠPORTNEM PODROČJU

O pestri dejavnosti društva invalidov Jesenice smo že večkrat pisali, danes pa namenimo nekaj besed športni rekreaciji invalidov, ki je prav tako zelo razvejana. V okviru društva deluje komisija za rekreacijo in šport, ki šteje okrog 50 aktivnih članov. Med člani društva je največ znanj za kegljanje na asfaltu in za šah, zato tudi prirejajo največ tekmovalj v teh dveh športnih disciplinah. Komisija organizira najrazličnejša tekmovalja ob državnih in drugih pomembnejših dnevih, vsako leto pa tudi mednarodnem dnevu invalidov. V lanskem letu so športniki invalidi na različnih tekmovaljih v občini in tudi izven nje dosegli zelo dobre rezultate. Prva mesta so dosegli tudi na regijskih in republiških tekmovaljih. Tako je šahovska ekipa na republiškem prvenstvu dosegla prvo mesto, prav tako pa je bila prva tudi na področnem tekmovalju društev invalidov Gorenjske, dobro pa se je uvrstila tudi na občinskem tekmovalju za pokal maršala Tita.

Zveza za rekreacijo in šport invalidov Slovenije je v lanskem letu Društvu invalidov Jesenice zaupala tudi izvedbo dveh pomembnih tekmovalj in sicer smučarskega tekmovalja za vso Slovenijo in področnega tekmovalja v kegljanju za gorenjsko regijo. Smučarskega tekmovalja se je udeležilo več kot 50 tekmovalcev vseh kategorij invalidnosti, kegljskega tekmovalja pa 50 invalidov z območja Gorenjske. Tudi na teh dveh tekmovaljih so bili domači tekmovalci zelo uspešni.

Razen tega je treba še dodati, da tudi pri aktivni zaposlenih invalidov v jeseniški

železarni deluje komisija za rekreacijo in šport, ki prav tako prireja športna tekmovalja za svoje člane, uspešno pa se udeležuje tudi drugih tekmovalj.

Seveda pa so invalidi športniki tudi polni načrtov za prihodnje. Komisija za rekreacijo in šport pri Društvu invalidov Jesenice si sedaj predvsem prizadeva, da razširi število aktivnih članov. Pri tem člani ugotavljajo, da se nekateri jeseniški invalidi le občasno ukvarjajo z rekreacijo, čeprav imajo zanj veliko veselje. Da bi rekreacija postala privlačnejša, bodo v prihodnje v program športne dejavnosti vključili še namizni tenis in plavanje. S strelskim športom so že začeli, vendar jim zaenkrat še ni uspelo sestaviti strelske ekipe. V letošnjem programu so tudi sprejeli sklep, da nabavijo zračno puško, tako da bodo lahko redno trenirali.

Dokaz za to, da Društvo invalidov Jesenice zares goji pestro aktivnost na rekreacijskem in športnem področju pa je posebno priznanje, ki ga je društvo prejelo prejšnjo soboto na slavnostni seji izvršnega odbora zveze za rekreacijo in šport invalidov Slovenije, ki je bila v Ljubljani. Priznanje ob 25-letnici organiziranja invalidskega športa v Jugoslaviji, so jeseniškemu društvu namenili na lanskoletnem novembrskem zasedanju zveze za rekreacijo in šport invalidov Jugoslavije v Jajcu, ki je potekalo pod pokroviteljstvom tovariša Tita. Jeseniškemu društvu, še posebno pa aktivnim invalidom - športnikom tudi naše iskrene čestitke.

J. Rabič

SMUČARSKA TEKME NA VOGLU

V soboto, 21. maja, bodo na Voglu letošnje medobratne tekme v veleslalomu. Pričetek tekmovalja bo ob 9. uri, na tekmovalju pa bodo nastopali moški in ženske v štirih starostnih kategorijah. Vsi moški bodo startali na eni - daljši progi, vse ženske pa na drugi krajši progi.

Vrstni red starta bo za moške in ženske sledeč: najprej kategorija nad 45 let, nato od 35 do 45 let, nato 25 do 35 let in kot zadnji kategorija 20 do 25 let.

Odhod avtobusa izpred Cufarja bo ob 6. uri zjutraj, avtobus pa bo ustavljal na vseh postajah, na križišču pri Lescu in na Bledu ob hotelu Krim. Gondola na Voglu bo

pričela voziti ob 7. uri zjutraj, prevoz pa bo za udeležence tekmovalja brezplačen, oziroma bodo dobili vozovnice ob vznožju gondole. Kosilo za vse udeležence tekmovalja bo po končanem tekmovalju v gostilni Pristavec na Poljah, kjer bo tudi razglasitev rezultatov. Startne številke in startne liste naj športni referenti dvignejo v petek, 20. aprila, dopoldan na sindikatu Železarna.

Tekmovalje bo prestavljeno samo v slučaju slabega vremena, odpoved pa bo sporočena v petek, 20. aprila, popoldan po radiu Triglav - Jesenice.

bef.